

ORTAÖĞRETİM

GİRİŞİMCİLİK

DERS KİTABI

Yazarlar
Necla EROĞLU
Şirin DÜNDAR

DEVLET KİTAPLARI
BİRİNCİ BASKI

....., 2018

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI .....: 6750
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ.....: 1013

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Editör

Doç. Dr. Derviş BOZTOSUN

Dil Uzmanı

Murat YILDIZ

Program Geliştirme Uzmanı

Ergül SİRKINTI

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Günay DURUCAN

Rehberlik ve Gelişim Uzmanı

Davut ŞENYÜREK

Görsel Tasarım Uzmanı

Şenel TEMİZ

ISBN 978-975-11-4627-4

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 25.06.2018 gün ve 12254648 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 03.07.2018 gün ve 12720148 sayılı yazısı ile birinci defa 29.722 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahlâli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE GİRİŞİMCİLİK VE GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ

A) EKONOMİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	12
B) GİRİŞİMCİLİĞİN TANIMI.....	14
C) GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR.....	16
Ç) GİRİŞİMCİLİK TÜRLERİ.....	19
D) GİRİŞİMCİLİK İÇİN GEREKLİ KAYNAKLAR.....	22
E) GİRİŞİMCİLİĞİ TEŞVİK EDEN FAKTÖRLER.....	24
F) GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ.....	25
1. Girişimciliğin Sosyal Hayattaki Önemi.....	25
2. Girişimciliğin Ekonomik Hayattaki Önemi.....	26
G) KENDİ İŞİNİ KURMANIN AVANTAJLARI.....	28
Ğ) KENDİ İŞİNİ KURMANIN DEZAVANTAJLARI.....	29
PERFORMANS ÖDEVİ.....	33
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	34
ÖZ ELEŞTİRİ TABLOSU.....	36

2. ÜNİTE GİRİŞİMCİ VE BAŞARILI GİRİŞİMCİLERİN ÖZELLİKLERİ

A) GİRİŞİMCİ KİMDİR?.....	38
B) GİRİŞİMCİLERİN FONKSİYONU.....	39
C) GİRİŞİMCİDE OLMASI GEREKEN ÖZELLİKLER.....	41
1. Kişisel Özellikler.....	41
2. Davranışsal Özellikler.....	42
3. Sosyal Özellikler.....	42
Ç) GİRİŞİMCİ OLABİLİR MİYİM?.....	44
D) GİRİŞİMCİLİK ÖRNEKLERİ.....	46
1. Başarılı Girişimcilik Örnekleri.....	46
2. Başarısız Girişimcilik Örnekleri.....	50
PERFORMANS ÖDEVİ.....	52
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	52
ÖZ ELEŞTİRİ TABLOSU.....	55

3. ÜNİTE
BİR İŞ FİKRİNİN PROJEYE VE YATIRIMA
DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

A) İŞ FİKRİ NEDİR ?.....	56
B) İŞ FİKRİ BULMA.....	56
C) PROJE KAVRAMI.....	59
Ç) FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI (YAPILABİLİRLİK ÇALIŞMASI).....	61
1. Fizibilite Etüdünün Yapılış Amacı.....	62
2. Fizibilite Etüdünün Aşamaları.....	62
3. Fizibilite Raporunun Hazırlanması.....	63
4. Raporun Değerlendirilmesi.....	63
5. Yatırıma Karar Verilmesi.....	63
D) İŞ PLANI.....	65
1. İş Planının Amacı.....	65
2. İş Planının Önemi.....	66
3. İş Planının Hazırlanması.....	66
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	72
ÖZ ELEŞTİRİ TABLOSU.....	74

4. ÜNİTE
İŞLETMELERİN FONKSİYONLARI VE İŞLETME TÜRLERİ

A) İŞLETME KAVRAMI VE İŞLETMELERİN AMAÇLARI.....	76
B) İŞLETMELERİN TEMEL FONKSİYONLARI.....	78
C) İŞLETME TÜRLERİ.....	81
1. İşletmelerin Hukuki Bakımından Sınıflandırılması.....	82
2. İşletmelerin Ekonomik Bakımından Sınıflandırılması.....	86
3. İşletmelerin İşleyişi Bakımından Sınıflandırılması.....	87
PROJE ÇALIŞMASI.....	91
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	92
ÖZ ELEŞTİRİ TABLOSU.....	94

5. ÜNİTE
GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞMELER VE GENÇ GİRİŞİMCİLERE
ÖNERİLER

A) GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞMELER.....	97
B) GENÇ GİRİŞİMCİLERİ BEKLEYEN İŞ FIRSATLARI.....	98
C) GİRİŞİMCİLERİ DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR.....	99
Ç) GİRİŞİMCİLERE ÖNERİLER.....	107
1. Girişimcilerin Aşması Gereken Engeller.....	108
2. Girişimcilerden Girişimci Adaylarına Öneriler.....	109
D) GİRİŞİMCİLERİN SOSYAL SORUMLULUKLARI.....	110
E) GİRİŞİMCİLERİN YASAL SORUMLULUKLARI.....	112
F) GİRİŞİMCİLERİN İŞ AHLAKI.....	113
G) ATATÜRK'ÜN GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ VE ÖNERİLERİ..	118
PERFORMANS ÖDEVİ	121
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	122
ÖZ ELEŞTİRİ TABLOSU.....	123
SÖZLÜK.....	124
KAYNAKÇA.....	132
KISALTMALAR.....	132
CEVAPANAHTARI.....	134

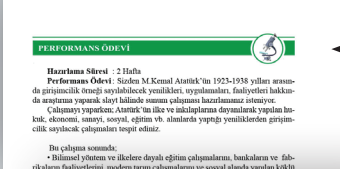
KİTAP TANITIM ŞEMASI

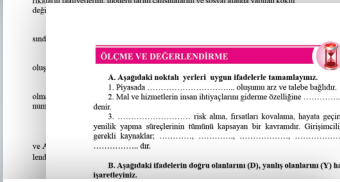
Öğrencilerin girişimcilik ile ilgili bilgilerini artırmaya yönelik kazanımları destekleyen sınıf içinde yapılacak çalışmalar bu bölümde yer alır.

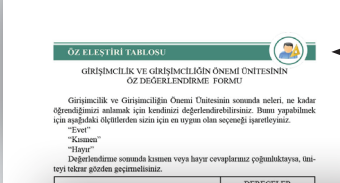
Bu bölümde konuya merak uyandırmayı, konuyla ilgili ön bilgileri harekete geçirmeyi ve konuya motive etmeyi amaçlayan çalışmalar yer alır.

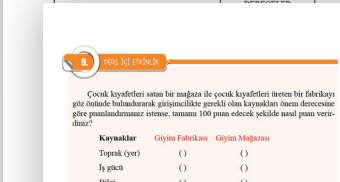
Bu bölümde öğrencilerin teorik bilgilerini kullanarak uygulamaya yönelik çalışma yapması sağlanır.

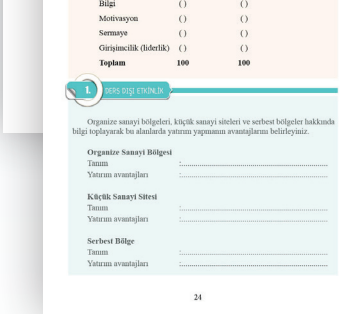
Bu bölümde öğrencilerin konu ile ilgili kazanımları ölçülür.

Öğrencilerin, öğrenme düzeylerini değerlendirdikleri ve öğrendikleri ile ilgili öz eleştiri yaptıkları bölümdür.

Bu bölümde öğrencilerin sınıf içerisinde bireysel veya grup hâlinde yapacakları kısa süreli çalışmalar yer alır.

Bu bölümde öğrencilerin sınıf dışında bireysel veya grup hâlinde yapacakları uzun süreli (birkaç gün, hafta) çalışmalar yer alır.

1. ÜNİTE

GİRİŞİMCİLİK VE GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ

- A) EKONOMİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER
- B) GİRİŞİMCİLİĞİN TANIMI
- C) GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR
- Ç) GİRİŞİMCİLİK TÜRLERİ
- D) GİRİŞİMCİLİK İÇİN GEREKLİ KAYNAKLAR
- E) GİRİŞİMCİLİĞİ TEŞVİK EDEN FAKTÖRLER
- F) GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ
  - 1. Girişimciliğin Sosyal Hayattaki Önemi
  - 2. Girişimciliğin Ekonomik Hayattaki Önemi
- G) KENDİ İŞİNİ KURMANIN AVANTAJLARI
- Ğ) KENDİ İŞİNİ KURMANIN DEZAVANTAJLARI

A) EKONOMİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

KONUYA BAŞLARKEN

1. Yaşamdan örnekler vererek ekonomi kavramını açıklayınız.
2. Günlük bir gazetenin ekonomi sayfasındaki haberleri inceleyiniz. Ekonomi ile ilgili kavramları tespit ediniz.

Görsel 1.1.

İnsanlık tarihi boyunca toplumların gelişebilmesi ve varlığını sürdürebilmesi için çeşitli ihtiyaçlar ortaya çıkmıştır. Sınırsız olan bu ihtiyaçlar maalesef sınırlı kaynaklarla giderilmeye çalışılmaktadır. İşte burada ekonomi devreye girer. **Ekonomi** sınırsız ihtiyaçların sınırlı kaynaklarla nasıl karşılanılacağını inceleyen bir bilim dalıdır.

Buradan ekonominin sadece sınırlı kaynaklarla ilgilendiği sonucu çıkmamalıdır. Sınırsız kaynakların da ekonominin alanına girdiği unutulmamalıdır. Güneş enerjisinin hayatın birçok alanında kullanılmaya başlaması da bu duruma bir örnektir. İster sınırlı, ister sınırsız olsun bu kaynakların ekonomiye kazandırılması aşamasında girişimcilik devreye girer.

Girişimcilik ve girişimciler açısından ekonominin toplum içerisindeki işlevi hakkında bilgi sahibi olmak son derece önemlidir. Çünkü girişimciliğin temelinde ekonomik hareketler ve kurallar bulunmaktadır. Girişimciler, ekonominin kuralları içerisinde kendilerine yer bulacaklar ve faaliyetlerine devam edeceklerdir. Bu bakımdan bazı kavramların üzerinde durmak gerekir.

Ekonomi ile ilişkili temel kavramlar; ihtiyaç, arz, talep, fayda, fiyat, piyasa, mal, hizmet vb. olarak sıralanabilir. **İhtiyaç**; Yokluk hissiyle belirip karşılanma isteği uyandıran, karşılanamadığında sıkıntı veren, karşılandığında tatmin hissi veren ekonomik ve biyolojik bir olaydır. Üreticilerin ürettiği mal veya hizmetlerin tamamına **arz**, tüketicilerin bedelini ödemek şartıyla mal veya hizmetlere sahip olma isteğine **talep** denir. **Fayda**; mal veya hizmetlerin ihtiyaçları karşılama özelliğidir. İhtiyaçların karşılanma bedeli fiyattır ve tüm bunlar piyasayı oluşturur. Piyasadaki alınıp satılabilen her türlü ticaret eşyası **mal**, alım satımı mümkün olan, belirli bir fiyatı olan ve fayda sağlayan ekonomik faaliyetler **hizmettir**.

Yukarıda belirttiğimiz temel kavramlar arasında ilişkiler vardır. Faaliyet gösteren işletmeler, ürettikleri mal veya hizmetleri belirli şartlar dâhilinde insanların kullanımına sunar. Üretilen mal veya hizmetler, insan ihtiyaçlarını karşılama özelliğine sahiptir. İşletmelerin veya girişimlerin varlık nedeni de zaten budur. İhtiyaç sahipleri (tüketiciler) ile bu mal veya hizmeti üretenler, pazarda (piyasada) buluşurlar. İhtiyaç sahipleri, sağladığı fayda ve bulunabilme özelliğine göre mal veya hizmetlere bir bedel ödemeye hazırdır. Bu bedel fiyattır. İşletmeler ürettikleri mal veya hizmetler için fiyat belirlerken başka üreticileri de gözönünde bulundurur. Tüketicilerin beklentisi ile üreticilerin ürün için belirlediği fiyat dengede olursa tüketici bu mal veya hizmeti satın alır. Kısaca ekonomide arz ve talebin buluşması temel şarttır. Arz ve talebin buluşmasında en önemli etken fiyattır.

Ekonomi ile ilgili yukarıda açıklanan kavramlardan da anlaşılacağı üzere girişimcilik ile ekonomi arasında doğrudan bir ilişki söz konusudur. Girişimciler faaliyetlerini ekonomik kurallara göre düzenlemek zorundadır.

1. DERS İÇİ ETKİNLİK

Ekonomi ile ilgili aşağıdaki kavramları doğru tanımlar ile eşleştiriniz.

Tatmin edildiğinde haz ve doyum,tatmin edilmediğinde ise acı ve üzüntü veren kavramdır.	PİYASA
Herhangi bir malı veya hizmeti satın alma isteği ve bu isteği gerçekleştirecek parasal güce sahip olma durumuna denir.	FAYDA
Herhangi bir malın veya hizmetin başka bir mal veya hizmetle değişim oranının para ile ifadesine denir.	FİYAT
Sınırsız insan ihtiyaç ve isteklerinin sınırlı üretim kaynakları ile en iyi şekilde nasıl giderilebileceğini inceleyen bir bilim dalıdır.	İHTİYAÇ
Mal veya hizmetlerin belirli bir piyasada, belirli bir zamanda ve belirli bir fiyattan satışa sunulmasıdır.	EKONOMİ
Alıcı ile satıcının bir araya geldiği mal ve hizmet alışverişinin gerçekleştiği ortama denir.	ARZ
Mal ve hizmetin ihtiyaçları karşılama özelliğine denir.	TALEP

Tablo 1.1.

Ekonomi ile ilgili temel kavramlar tüm girişimciler tarafından bilinmelidir. Örneğin; bir ekmeğin fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini düşününüz. Aşağıda verilen faktörlerden hangileri ekmeğin fiyatının belirlenmesinde etkilidir? Etkili olduğunu düşündüğünüz faktörleri önem derecesine göre numaralandırınız. Etkili olmadığını düşündüğünüz faktörleri boş bırakınız.

- Toplumun ekmeğe duyduğu ihtiyaç
- Vergi
- Çevrede bulunan fırın sayısı
- Ekmeğin kalitesi
- Ekmeğin nerede satıldığı
- Bölgenin iklimi
- Ekmeğin sağladığı fayda
- Un fiyatı
- Unun içinde kullanılan diğer malzemelerin fiyatları
- Ekmeği almaya hazır kişi sayısı
- Elektrik gideri
- Yumurta fiyatı
- İşçilik-reklam giderleri

B) GİRİŞİMCİLİĞİN TANIMI

KONUYA BAŞLARKEN

1. *Bazı insanlar sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda sıra dışı düşünce ve davranışları ile hayata farklı açılardan katkıda bulunurlar. Yaşadığınız çevreyi gözlemleyiniz, bu katkılara örnekler veriniz.*
2. *Charles F. KETTERING'in (Çarls F. KETRİNG) "Eğer bir insan onu rüyasında görmeseydi, başka bir insan yapabileceğine inanmasaydı ve başka biri de yapılmasını istemeseydi göklere degecek hiçbir şey yapılamazdı." sözünü tartışınız.*

Girişimciliği sınırlı bir tanım içerisinde ifade etmek oldukça zordur. İlk kez Orta Çağda kullanılan bu kelime "iş yapan" anlamına gelmektedir. Bu tanım zaman içinde değişti. Özellikle 20. yüzyılda daha çok risk alma, yenilikleri yakalama, fırsatları değerlendirme ve tüm bunların hayata geçirilme süreci olarak açıklanmaya çalışıldı. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi girişimcilik; sadece kişinin kendi işini kurması değil, mevcut işini revize (yenileme) etmesi veya yeni bir sektöre açılması da olabilir. Yıllardır piyasada olan bir malın sadece üretilmesi değil, sektörteki malı farklılaştırarak sunmak da bir girişimciliktir.

Girişimcilik; yaşadığımız çevrenin yarattığı fırsatları sezme, o sezgilerden fikirler üretme, fikirleri projelere dönüştürme, projeleri yaşama taşıyarak insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olmayı gerektirir.

Girişimcilik, pazardaki fırsatları görüp mevcut olan bir mal veya hizmetin pazara yeterince ya da istenilen kalitede sunulmaması şeklinde ortaya çıkar.

Bu tür girişimcilik, pazardaki fırsatları değerlendirebilecek görüş açısına sahip olma, kâr edecek biçimde kaynakları organize etme ve yönlendirme yeteneğini gerektirir.

Girişimcilik, yeni bir fikir veya buluşun ya da mevcut olan bir mal veya hizmetin; dizayn, fiyat, kalite gibi yönlerden iyileştirilerek kâr elde edilecek biçimde pazara sunulmasını sağlamaktır. Girişimcilik, toplumun ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetleri karşılamayı amaçlar, kâr amacı güder; irade gücünü, cesareti ve riskleri üstlenmeyi gerektirir.

Görsel 1.2.

3.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Girişimciliğin yukarıdaki tanımlarından hareketle aşağıdaki bazı faaliyetlerin girişimcilik olup olmayacağını değerlendiriniz. Girişimcilik faaliyeti ise “Evet”, değilse “Hayır” seçeneğini işaretleyiniz.

	E	H
• Eczacılık fakóltesi mezunu bir gencin eczane açması	☐	☐
• Tek kullanımlık diş fırçası fikrinin imalâta dönüştürülmesi	☐	☐
• Bir çiftçinin bahçesinde yetiştirdiği domatesleri komşularına dağıtması	☐	☐
• İlaç alamayanlara ilaç temin etmek üzere bir dernek kurulması	☐	☐
• Bir gencin, babasından işi devralması	☐	☐
• Bir grup iş adamının “iş adamları derneği” kurması	☐	☐
• Bir mühendisin işletmede çalışmaya başlaması	☐	☐

C) GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ BAZI TEMEL KAVRAMLAR

KONUYA BAŞLARKEN

1. Hayata geçirmek istediğiniz girişimci fikirleriniz var mı? Sınıfta paylaşınız.
2. Girişimci adayları olarak engellilerin topluma kazandırılmasına yönelik fikirlerinizi sınıf ortamında paylaşınız.

Girişimcilikle ilgili kavramları bir bütün olarak ele almak, girişimciliğin anlaşılmasını kolaylaştıracaktır. Bu kavramlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Yaratıcılık: Olmayan bir şeyi hayal edebilme, bir şeyi diğer bireylerden farklı yollarla yapabilme ve yeni fikirler geliştirebilme yeteneğidir.

İcat: Yaratıcılık sürecinin bir sonucu olarak yeni bir nesne ya da fikrin ortaya çıkmasıdır. Hayal gücü kullanılarak yaratıcı ve üretici fikirler geliştirmektir. İcat, keşiften farklıdır. Keşifte önceden var olan herhangi bir şeyi bulma söz konusu iken icatta insan becerisini ve kabiliyetini genişleten daha önce olmayan yeni araçlar, teknikler, ürünler veya hizmetlerin ortaya çıkarılması söz konusudur.

Yenilik: Bilimsel araştırmadan icada, geliştirmeye ve ticarileştirmeye kadar yeni bir ürün veya üretim süreci yaratmaktaki tüm faaliyetler olarak tanımlanmaktadır. Yaratıcılığın toplumsal yaşama aktarılmasıdır. Yaşam ile yeni bir ilişkinin meydana getirilmesidir.

İnovasyon (Yenileşme): Yeni veya iyileştirilmiş ürün, hizmet veya üretim yöntemi geliştirmek ve bunu ticari gelir elde edecek hâle getirmek için yürütülen tüm süreçleri kapsar. İnovasyon ya radikal fikirler sonucu daha önce denenmemiş ve geliştirilmiş ürün veya üretim yöntemlerinin ortaya çıkarıldığı büyük atılımlarla oluşur ya da adım adım yapılan bir dizi geliştirme ve iyileştirme faaliyetini içeren çalışmaların bir sonucu olarak ortaya çıkar. İnovasyon icat değildir. İcatların sonuçlarından yararlanarak ekonomik getirisi olan, henüz yapılmamış, bilinmeyen yeni bir şey yapmaktır.

İnovasyon en basit tanımıyla farklı, değişik, yeni fikirler geliştirmek ve bunları uygulamaktır. Bu fikirler daha önce çözülmemiş sorunları çözmek veya daha önce karşılanmayan ihtiyaçlara cevap vermek amacıyla geliştirilir.

Örneğin, domates yüz yıllardır üretilir bu topraklarda. Ancak tek fide de çok daha fazla ürün veren ve hastalıklara karşı dayanıklı tohumlar geliştirmek inovasyondur.

Şekil 1.1.

Lider: İşletme amaçlarına ulaşmak için faaliyetlere yön veren ve diğer insanları etkileyen kişidir. Daha geniş bir tanımla lider; bireyleri ortak hedeflere yönelten, hedefleri benimseten, bireyler arası köprüyü oluşturan, dağınık güç ve bilgiyi bir araya toplayan kişidir.

Yönetici: Lider tarafından geliştirilen, hayal gücü ile vizyona dayanan, yönlendirmeye uygun olarak planlar yapan, bu planları usullere uygun olarak uygulayan ve öngörülen hedeflere ulaştıran kişidir. Aynı zamanda yönetici, yöneticilik işini kendisine meslek edinen kişidir.

Yöneticinin de liderlik yeteneğine sahip olması gerekir. Bu yeteneğe sahip olana kişi hem lider hem de yönetici olabilir.

Fırsat: Girişimcilerin yenilikçi ve yaratıcı olabilmeleri için pazar risklerini ortaya çıkarabilmeleri, kaynakları bulabilmeleri, bilinçli ve disiplinli bir çaba göstermeleridir.

Fırsatları iyi değerlendirmek önemlidir. Yakalanan fırsatlar gelecekte de geçerli olmalıdır. Rahat ve kaliteli uyku uyuyamayan bebeğin annesinin, diğer annelerden de aynı şikayetleri duyunca rahat uyku ürünleri üretmeye başlaması gibi.

Risk: Kontrol edilemeyen faktörlerin, olumsuz sonuçlar doğurması olasılığıdır. Her girişimci başarılı olacak diye bir şey yoktur. Girişimci başarısız da olabilir. Girişimcinin bütün özelliklerine sahip olabilir, çok iyi araştırma yapmış olabilir. Fakat her zaman bir risk vardır. Girişimci bunu göze alarak işe başlar.

4.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Yaratıcılık, icatçılık, yenilik ve inovasyon birbirine yakın kavramlardır. Bu kavramlar genellikle karıştırılır. Ancak bu kavramlar arasında bazı farklılıklar vardır. Buna göre aşağıdaki olayları tartışınız.

1. Newton (Nivton), ağaçtan bir elmanın düşmesi ile kendine bir soru sormuştur: “Bu elma neden yukarıya çıkmıyor da benim kafama düşüyor?” Bu düşünceden hareketle o tarihe kadar milyonlarca elma, milyonlarca insanın kafasına düşmüş iken neden hiç kimse bu soruyu kendisine sormamıştır?
2. Elektrikli süpürge, J. Murray Spengler (J.Mörry Spenglr) tarafından icat edilmiş olsa da ticarileştirilmesini ve satışını W. H. Hoover (W.H.Hovır) adlı bir deri imalatçısı gerçekleştirmiştir. Bu nedenle “Spengler” adı değil “Hoover” (Hovır) adı dünya çapında yayılmıştır. Neden?

5.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Görsel 1.3

Görsel 1.4-5

Görsel 1.6

Günlük yaşantımızda kullandığımız bazı icatlar, zaman içerisinde yeniliklerle ve inovasyonlarla gelişmiştir. Buna göre yukarıda verilen icadın gelişim sürecine uygun bir kaç örneği aşağıdaki tabloya yazınız.

	Yaratıcılık	İcatçılık	Yenilik	İnovasyon
TELEFON	iletişim	Ankesörlü	Cep Telefonu	4,5 G

6.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Aşağıda yatay, dikey, çapraz ve tersten verilmiş kavramları bulmacada işaretleyiniz.

GİRİŞİMCİ
SERMAYE
TEŞEBBÜS
İNOVASYON
EKONOMİ
AİLE
TOPRAK
BİLGİ
MEVZUAT
YENİLİK
İCAT
AVANTAJ
FİRSAT
İHTİYAÇ
KAYNAK
LİDER
RİSK
YÖNETİCİ
İTHALAT
İHRACAT
E-TİCARET
ENFLASYON
BÜYÜME
ARZ
TALEP

W	T	K	E	T	A	L	A	H	T	İ	L	Q	A
F	T	S	K	T	A	U	Z	V	E	M	U	X	W
I	O	İ	O	T	U	S	T	A	C	A	R	H	İ
R	P	R	N	S	E	R	M	A	Y	E	D	Y	G
S	R	İ	O	L	P	C	Ç	A	Y	İ	T	H	İ
A	A	C	M	İ	K	A	B	İ	L	G	İ	W	S
T	K	M	İ	D	İ	N	O	V	A	S	Y	O	N
B	P	İ	Y	E	N	İ	L	İ	K	O	T	T	V
Ü	E	Ş	A	R	R	N	İ	C	A	T	Y	W	T
Y	L	İ	İ	A	T	A	V	A	N	T	A	J	X
Ü	A	R	L	R	I	T	E	R	A	C	İ	T	E
M	T	İ	E	Z	İ	C	İ	T	E	N	Ö	Y	V
E	Q	G	E	N	F	L	A	S	Y	O	N	J	W
K	A	N	Y	A	K	T	E	Ş	E	B	B	Ü	S

Görsel 1.6. Cırt bant

İsviçreli elektrik mühendisi George De Mestral (Corç De Mistral), bir gün köpeğiyle dolaşmaya çıkıyor. Eve döndüğünde köpeğinin bacaklarına takılan pıtırak bitkisini görüyor ve merak edip incelemeye başlıyor. De Mestral'ın aklına bir soru takılıyor: Acaba bu otlar köpeğimin tüylü bacaklarında nasıl tutunup kalmış? Niye kayıp gitmemiş yere?

Otları ayıklayıp mikroskobunda inceleyen De Mestral, çok ilginç bir durumla karşılaşiyor: Otların ucunda minik kancalar var. İşte bu minik kancalar, otun yüzeye tutunmasını sağlıyor. Otlar, hayvanların kürklerine sıkıca tutunuyor.

Bu konuda düşünmeye başlayan De Mestral'ın aklına, otun bu özelliğini kullanarak bir ürün geliştirmek geliyor. Böylece, iki yüzeyli bant için denemeler yapmaya başlıyor. Bir yüzeyi sert minik kancalar şeklinde, diğer yüzeyi yumuşak halkalar şeklinde hazırlıyor.

Farklı denemelerin ardından nihayet başarıya ulaşan De Mestral, ürününe vel-cro adını veriyor. Neden mi? Çünkü velvetin (kadife) “vel” hecesini ve crochettin (kanca) “cro” harflerini alıyor.

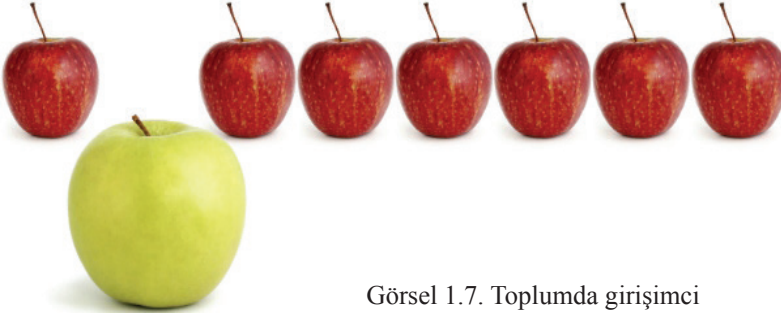
<http://www.cevreciyiz.com/makale-detay/843/cirt-cirt-bantin-hikayesi>

Ç) GİRİŞİMCİLİK TÜRLERİ

KONUYA BAŞLARKEN

1. Kadınlar, iş hayatının hangi alanlarında daha fazla faaliyet göstermektedirler?
2. Sosyal, kültürel veya sportif organizasyonlar girişimcilik olarak değerlendirilebilir mi? Tartışınız.

Girişimcilik çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Okulda, iş yerinde, evde, toplumda, çeşitli sanat alanlarında, askerî alanda, kamu sektöründe ve sanal ortamda girişimcilikten söz edilebilir. Girişimci özelliklere sahip bireyler her yerde ve her zaman ön plâna çıkarak girişimci bir kimlik kazanabilirler.

Görsel 1.7. Toplumda girişimci

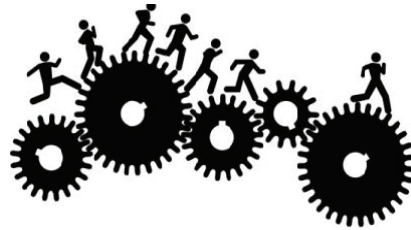
Ülkemizin her alanda girişimciye ihtiyacı vardır. Yeni girişim faaliyetleriyle ortaya çıkan ticarî sektörler; istihdam oluşturulmasını, milli gelirin artmasını, sosyal gelişmeyi, kalkınmayı ve ülkemizin uluslararası piyasalarda tanınmasını sağlayan en önemli etkidir. Ticarî girişimcilik olarak bilinen bu faaliyetler diğer girişimcilik alanlarını da fazlaca etkiler.

Girişimcilik türleri şu şekilde gruplandırılabilir:

Şekil 1.2.

• **İç Girişimcilik:** Büyük işletmeler içinde bir fikri, risk alarak ve yenilik yolu ile kârlı nihaî ürüne dönüştürme sorumluluğu alma işidir. İç girişimcilik, işletme ve örgüt içinde yapılan her türlü girişimcilik faaliyetleridir. Firmanın kendi içinde yeni pazarlar bulması, yeni teknolojiler kullanması, otomasyona geçmesi vb. durumlar iç girişimcilik sayılır.

Görsel 1.8

İç girişimcilik var olan işin hayatta kalmasını sağlayacak en önemli faktördür. Gelişen teknolojilere, piyasada görülen açıklara yönelerek ürün veya hizmet geliştirip değiştirilebilir ve işletme bu sayede yenilenebilir. Örneğin yıllardır kahve üretip satan bir firmanın kafe açması ya da mağazalarda giyim eşyaları satan bir firmanın teknolojik gelişmeler ve müşterinin evinden alış-veriş yapmak istemesi nedeniyle internet mağazacılığına da yönelmesi gibi durumlar konuya örnek verilebilir.

• **Ticari Girişimcilik:** Üretim faktörlerinin bir araya getirilip kâr amacıyla mal veya hizmet üretmesine ticari girişimcilik denir. Ticari girişimcilik, özel sektör girişimciliği olarak da adlandırılabilir.

Ticari girişimcilikte amaç kâr elde etmektir. Ticaret adına yapılan her şey bir ticari girişimciliktir. Örneğin; kafe açmak, bebek eşyaları satan mağaza açmak veya bisikletin yoğun kullanıldığı ülkelerde oluşan büyük kazalara karşı görünmez kask üretmek.

• **Kadın girişimciliği:** Kadınlar, ekonomik hayattaki rollerinin artmasıyla kalkınmada etkili olmaya başlamışlardır. Kadın girişimciliğine şunlar örnek olarak verilebilir:

Evinin dışında kendi adına iş yeri olan,

Bu iş yerinde tek başına veya personeli ile çalışan ve iş sahibi sıfatı ile ortaklıklar kuran,

Herhangi bir ürün veya hizmetin üretilmesiyle ilgili faaliyetleri yöneten, dağıtım, pazarlama ve satış gerçekleştiren,

İş ile ilgili konularda ilişki kurulması gereken kişi veya kuruluşlarla kendi adına ilişki kuran,

İş yerinin örgütlenmesi, yönetilmesi, işlerin planlanması vb. konularda karar veren,

Elde ettiği kazancın yatırım ve kullanım alanları üzerinde söz sahibi olanlara kadın girişimciler denebilir.

Kadın girişimciliği günümüzde çok fazla önemsenip desteklenmektedir. Sivil toplum kuruluşları, odalar, özel sektörler fazlaca destekleyip teşvik etmektedir (KAGİDER, KOSGEB, GARANTİ BANKASI KADIN GİRİŞİMCİYİ DESTEKLEME ÖDÜLLERİ).

• **Sosyal Girişimcilik:** Sosyal girişimcilik, toplumların alışlagelmiş davranışlarını değiştirerek sosyal dönüşümler sağlar.

Sosyal girişimciler toplumun sorunlarını bilip çözüm yolları arayan kişilerdir. Sosyal girişimciliğe güzel örneklerden biri OTSİMO'dur. OTSİMO, otizmliler çocukların ailelerini eğitip otizmliler çocukların eğitim süreçlerinin evde de devam etmesini hedefleyen tablet üzerinden yürütülen bir programdır.

• **Kamu Girişimcililiği:** Kamu sektöründe çeşitli düzeylerde görev yapan kurumlar da girişimcilik faaliyetleri yürütülür. Yeni bir süreç geliştirme, yeni hizmet alanları geliştirme, uygulamalarda kolaylık sağlama gibi alanlarda girişimcilik yapılabilir. Kamu girişimciliğine kamu bankalarının yatırım ortaklığı çalışmalarına örnek verebiliriz.

• **Sanal Girişimcilik:** Teknolojik gelişmeler sanal ortamda yeni girişimcilik alanları ortaya çıkarmıştır. E-ticaret yoluyla sanal alışveriş merkezlerinden veya mağazalarından mal veya hizmet alınabilir.

Sanal girişimcilik günümüzde çok yaygın kullanılmakta ve gittikçe gelişmektedir. Yemek isteyen ve yemek hizmeti verenleri buluşturan siteler gibi.

7.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Bölgemize özgü yerel el sanatları ürünlerinin, yöresel yemeklerin veya bunlardan farklı kültürel nitelik arz eden ürünlerin Türkiye çapında ve hatta dünya çapında nasıl tanıtılabileceğini sınıf ortamında tartışınız.

8.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Görsel 1.9.

Türkiye’de kadın girişimciliğini destekleyen kurumlar bulunmaktadır. Çevrenizdeki tanıdığınız girişimci kadınlarla görüşerek bu kurumların genel özelliklerinin neler olabileceğini tartışınız.

D) GİRİŞİMCİLİK İÇİN GEREKLİ KAYNAKLAR

KONUYA BAŞLARKEN

1. Yeni bir iş kurmaya karar vermiş olan kişi nelere ihtiyaç duyabilir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
2. İş kurmak için ihtiyaç duyulan kaynaklardan bazılarının yetersizliği veya yokluğu ne gibi sonuçlar doğurur? Değerlendiriniz.

Girişimciler, iş fikirlerini hayata geçirebilmek için bazı kaynaklara ihtiyaç duyarlar. Bu kaynaklar aynı zamanda ekonomi biliminde üretim faktörleri olarak da bilinir.

Bu faktörler şunlardır:

- Doğa (tabiat)
- Emek (iş gücü)
- Sermaye
- Girişimci (müteşebbis)
- Bilgi (teknoloji)
- Motivasyon

Üretim faktörleri dışında girişimciler, diğer bazı kaynaklara da ihtiyaç duyarlar. Bunlar da şu şekilde sıralanabilir:

- Ham madde ve malzeme
- İşle ilgili tedarikçiler
- Enerji
- İlgili mal veya hizmete ihtiyaç duyan potansiyel müşteriler

9.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Çocuk kıyafetleri satan bir mağaza ile çocuk kıyafetleri üreten bir fabrikayı göz önünde bulundurarak girişimcilikte gerekli olan kaynakları önem derecesine göre puanlandırmanız istense, tamamı 100 puan edecek şekilde nasıl puan verirdiniz?

Kaynaklar	Giyim Fabrikası	Giyim Mağazası
Doğa (tabiat)	( )	( )
Emek (işgücü)	( )	( )
Sermaye	( )	( )
Girişimcilik (müteşebbis)	( )	( )
Toplam	100	100

1.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri ve serbest bölgeler hakkında bilgi toplayarak bu alanlarda girişimde bulunmanın avantajlarını belirleyiniz.

Organize Sanayi Bölgesi

Tanım : .....

Yatırım avantajları : .....

Küçük Sanayi Sitesi

Tanım : .....

Yatırım avantajları : .....

Serbest Bölge

Tanım : .....

Yatırım avantajları : .....

E) GİRİŞİMCİLİĞİ TEŞVİK EDEN FAKTÖRLER

KONUYA BAŞLARKEN

1. Coğrafi ve kültürel farklılıkların girişimcilğe etkileri var mıdır? Tartışınız.
2. Sizce hangi kişisel özellikler girişimcilik açısından önemlidir? Tartışınız.

Görsel 1.10.

Ülkeler, hem girişimsel fırsatlara hem de bu fırsatları değerlendirebilecek akılcı düşünebilen girişimcilere ihtiyaç duyar. Buna bağlı olarak kişilerin, girişimci niteliklerini geliştirebilmek maksadıyla girişimciliği etkileyen unsurları bilmeleri gerekir.

Girişimciliği etkileyen unsurlardan en önemlisi bireyin kişilik özellikleridir. Yüksek motivasyon, kendine güven, enerji, yenilik ruhu, yüksek başarı beklentisi, içsel kontrol, sabır, risk alma, kendini yönlendirebilme, bağımsızlık ihtiyacı, çevreyi etkileyecek faaliyetleri yapma, fırsatları değerlendirme vb. kişisel özellikler veya davranışlar girişimciliği etkiler. Ayrıca yaş, cinsiyet ve eğitim gibi demografik özellikler de dikkate alınmalıdır.

Girişimci olmaya karar veren kişiyi teşvik eden birçok kurum ve kuruluş vardır.

1-Devlet desteği; bunu daha çok tarımsal alandaki desteklemelerde görmekteyiz.

2-Devletin verdiği, hibe, faizsiz kredi, uzun vadede ödenen krediler.

3-Avrupa Birliği, kalkınma ajansları, KOSGEB v.b. oluşumların verdiği hibe ve krediler.

4-Özel firma ve kredi kurumlarının verdiği destekler.

5-Kadın girişimcileri destekleyen kuruluşlar.

6-Kalkınmada öncelikli bölgelere verilen desteklemeler.

Kişisel özelliklerin dışında girişimciliği; aile, kültür, eğitim, politika, ekonomi, din, medya, mevzuat, coğrafi özellikler, bazı kurum ve kuruluşlar gibi çevresel faktörler de etkiler.

Girişimciliği etkileyen faktörlerden olan mevzuat, coğrafi özellikler, politika, isteklendirme, medya, kendine güven, risk alma, din, yaratıcılık, bazı kurum ve kuruluşlar, yenilikçilik, fırsatları değerlendirme, aile, kültür, eğitim, politika, ekonomi gibi faktörleri; kişisel faktörler ve çevresel faktörler şeklinde ayırarak aşağıdaki tabloya uygun şekilde yerleştiriniz.

GİRİŞİMCİLİĞİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	
1. Kişisel Faktörler	2. Çevresel Faktörler
A-Kişisel Özellikler ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒	☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ ..... ☒ .....
B-Demografik Özellikler ☒ Yaş ☒ Cinsiyet	

F) GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ

KONUYA BAŞLARKEN

1. Girişimciliğin toplumsal gelişme üzerindeki etkisini araştırınız.
2. Ülkemizde girişimcilerin azalması veya artması işsizliğe nasıl etki eder? Düşüncelerinizi paylaşınız.

1. Girişimciliğin Sosyal Hayattaki Önemi

Girişimciler yaşamı kolaylaştıran ve yenilikleri insanlığın hizmetine sunan kişilerdir. Bu yenilikler; ürün ve hizmet biçiminde olabileceği gibi yeni üretim, pazarlama, finans tekniklerinde de olabilir. Girişimciler, insanların huzurunu ve refahını artırır. Girişimcilik faaliyetleri sonucunda insanlar, tatmin olmakta, gelirlerini yükseltmekte ve yaşam kalitelerini arttırmaktadırlar.

Girişimcilik, sosyal ve ekonomik yaşamın en önemli unsurlarından biridir. Toplumun sağlığı, huzuru, refahı, istihdamın artması ve gelir dağılımının iyileşmesi girişimciliğin geliştirilmesine bağlıdır.

2. Girişimciliğin Ekonomik Hayattaki Önemi

Girişim, günümüzde yeni iş alanları oluşturma, istihdamı artırma, rekabet edebilme ve ekonomik büyümei sağlama aracı olarak görülmektedir. Aynı zamanda kişisel gelişime ve sosyal sorunları çözmeye yardımcı olabilir. Girişimci, yeni kaynaklarla, yeni teknolojilerle toplumu tanıştırır ve böylece daha önce kullanılmayan ya da daha az kullanılan kaynakları ekonomiye kazandırır. Kullanılmakta olan üretim araçlarının ve mevcut girdilerin değişik biçimlerde kullanılmasıyla üretimi artırmış olur. Girişimci; yeni düşüncelerin yaratılması, yayılması ve uygulamasını hızlandırır, yeni endüstrilerin doğmasına yol açar. Yeni sektörler oluşturduğu için ekonomik büyümei hızlandırır. Türkiye’de istihdam edilen nüfusun yaklaşık olarak % 25’i kendi hesabına iş yapan girişimcilerden oluşmaktadır. Yine yaklaşık olarak % 60’ı ücretli, maaşlı veya yevmiyeli olarak bir iş yerinde çalışmaktadır. Toplam nüfusa bakıldığında ise her yüz kişiden sadece altısı kendi işini yapmaktadır.

2.

DERS DIŞI ETKİNLİK

1. Girişimcilikte toplumsal sorunlara yönelik bir duyarlılık olarak ortaya çıkan sosyal girişimcilik ile ilgili örnekler bulunuz. Sosyal girişimciliğin, sosyal ve ekonomik hayata katkılarını İnternette, yazılı ve görsel medyadan yararlanarak araştırınız. Sonuçlarını sınıf ortamında paylaşınız.
2. Türkiye ekonomisinde girişimcilerin daha çok rol almasını sağlamak ve işsizlik problemine çare bulabilmek için alınması gereken tedbirler neler olabilir? Bu konudaki düşüncelerinizi yazılı olarak ifade ediniz.

Okuma Metni

TÜRK KIZILAYI

Kurulduğu 1868 yılından bu yana toplumsal dayanışmayı sağlamak, sosyal refahın gelişmesine katkıda bulunmak, yoksul ve muhtaç insanlara barınma, beslenme ve sağlık yardımı ulaştırmak için önemli görevler üstlenen Türk Kızılayı, kan, afet, uluslararası yardım, göç ve mülteci hizmetleri, sosyal hizmetler, sağlık, ilk yardım, eğitim, gençlik ve mineralli su işletmeleri alanlarında faaliyet sunar.

Türk Kızılayı, ülke çapında yaygınlaştırdığı afet müdahale ve afet lojistik sistemleri ile dünyanın en iyi afet örgütlenmelerinden birine sahiptir.

Türk Kızılayı, yurt içinde meydana gelen doğal afetler sonrasında afetzedelere acil beslenme hizmeti verir. Acil barınma konusunda ise devletin ilgili kurumlarının yanında yardımcı rol üstlenir. Afet müdahale ve afet lojistik sistemlerini ülke çapında yaygınlaştıran, bu ağ ile dünyanın en iyi afet örgütlenmelerinden birine sahip olan Türk Kızılayı, 8 Bölgesel ile 25 Yerel Afet Müdahale ve Lojistik Merkezleri sayesinde en kısa sürede afet alanına ulaşır. Afet sonrası bölgedeki acil ihtiyaçları karşılayan Türk Kızılayı, beslenme alanında ise Mobil Ekmek Fırını, Mobil Mutfak ve Mobil İkram Araçları ile kaliteli ve hızlı hizmetle afetzedelerin yanında olur. Ankara ve Erzincan'da çadır işletmesi ve üretim atölyesi bulunan Türk Kızılayı, yurt içi ve yurt dışı insani yardım çalışmalarında uzun süreli kullanılabilen afet çadırlarının yanı sıra ihtiyaca yönelik özel çadırlar da üretmektedir.

Türk Kızılayı, Türkiye'nin ihtiyacı olan kanın tamamını gönüllü ve sürekli bağışçılardan karşılamak için "Ulusal Kan Temini Projesi"ni yürütür. Ülke genelinde 17 Bölge Kan Merkezi, 64 Kan Bağış Merkezi ve 150'den fazla mobil kan bağış aracı ile hizmet verir. Bu merkez ve birimlerde binlerce uzman personel istihdam edilmektedir. Hasta güvenliği açısından kendisine bağışlanan her kanı modern laboratuvarlarda testlere tabii tutan Türk Kızılayı, kanı ihtiyacı olan kişilere verilmek üzere hastanelere ulaştırır. Güvenli kan temini konusundaki başarısını ilik nakli ve kök hücre tedavisi alanına da taşıyan Türk Kızılayı, TÜRKÖK Projesini Sağlık Bakanlığı ile ortaklaşa yürütür.

Türk Kızılayı ülke genelinde hizmet veren Şubeleri aracılığıyla yıl boyunca ihtiyaç sahiplerinin yanında olur.

Türk Kızılayı son 10 yılda 78 farklı ülkede doğal ve insan kaynaklı afetlere müdahale etmiş, kuruluşundan bugüne 137 ülkeye yardım eli uzatmıştır.

Türk Kızılayı sosyal hizmet alanında, geliştirdiği örnek projelerle insan onurunu koruyarak sosyal yardım çalışmaları yürütür. Vekâletle Kurban Kesimi Kampanyası, Adak Kurban Kesimi, Zekât, Sevgi Bohçası, Özel Eğitim Sınıfları Projesi, büyük alışveriş zincirleriyle gerçekleştirilen işbirlikleri, hayırseverlerin bağışlarıyla

Görsel 1.11.

hazırlanan gıda paketleri ile Şubeleri aracılığıyla ihtiyaç sahiplerinin yıl boyu yanında olur. Ülke çapında faaliyet gösteren Şubeleri, 13 aşevi, 3 huzurevi, 8 öğrenci yurdu, 5 giyim yardım merkezi ve kimsesizler evi ile mağdurların ihtiyaçlarına yönelik çözümler üretir.

Kaynak: <https://www.kizilay.org.tr>

G) KENDİ İŞİNİ KURMANIN AVANTAJLARI

KONUYA BAŞLARKEN

1. “Kişinin, kendi patronu olması” sözünden ne anlıyorsunuz?
2. Kendi işinize sahip olduğunuzu düşünün. Bunun size ve ailenize yansıyacak önemli yönleri neler olabilir?

Görsel 1.12.

Kişinin kendi işini kurmasının ya da yönetmesinin avantaj ve dezavantajları vardır. Girişimci işe başlamadan önce bu avantaj ve dezavantajların farkında olmalıdır. Girişimciliğin avantajları; özerklik ,başarma hissi, finansal kontrol şeklinde sıralanabilir.

AVANTAJLAR

1. Özerklik

Bağımsızlık ihtiyacı ve karar verme özgürlüğü girişimcilerin en temel amaçlarındandır. Kişinin, kendisinin patronu olması pek çok girişimci için tatmin edici bir duygudur.

2. Başarma Hissi

Girişimcilerin pek çoğu için yeni bir başlangıç oldukça anlamlıdır. Bir şey oluşturma fikrini kârlılığa dönüştürmek, başarı hissi verir. Girişimci, bir fikrin başarıya dönüşmesinde en önemli etkenin kendisi olduğunun bilincindedir.

3. Finansal Kontrol

Girişimcilerin finansal anlamda bağımsızlıklarının olması genelde çok varlıklı oldukları hissini doğursa da çoğu aslında büyük bir servetin peşinde koşmazlar. Onların asıl istediği, finansal kararlar ve çalışma saatleri üzerinde kontrol sahibi olabilmektir. Girişimcinin yeni bir iş kurarak elde edeceği diğer bir avantaj ise toplumda saygı görmesi, aile, arkadaşlar ve sosyal çevresi tarafından takdir edilmesidir.

Diğer avantajlar da şunlardır:

İzlemek Yerine Liderlik Yapma: Lider ruha sahip, sürükleyici ve ikna edici rolde olan insanlar girişimcilik sayesinde bu özelliklerini ortaya çıkarırlar.

Fikirleri Uygulama Şansı: İnsanlar girişimcilik sayesinde fikirlerini uygulama şansı bulurlar.

Yaratıcılığa Açık Olma: Girişimciler yaratıcı kişilerdir. Bu özellik girişimcilerin potansiyellerinin ortaya çıkmasını sağlar.

Yüksek Kazanç Elde Etme: Girişimci sabit bir gelirle başkalarına bağımlı olarak çalışmaktansa daha fazla kazanç elde etme fırsatı yakalar.

Bağımsız Çalışma: Başkalarının emri altında olmadan kendi işinin başında olmak girişimciliğin en büyük avantajlarından biridir.

İş Ortamını Kontrolde Tutma: Kendi işine sahip olan girişimci iş ortamını da istediği biçimde düzenleyebilir.

11.

DERS İÇİ ETKİNLİK

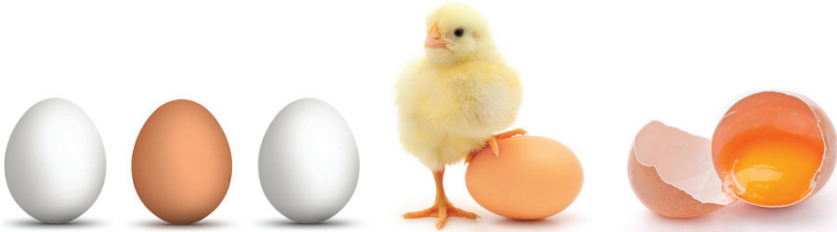
Kendi işini kurmanın yukarıda sıralanan avantajlarını inceleyip, sizin açınızdan önem derecesine göre sıralayınız. Tespit ettiğiniz başka avantajlar varsa onları da ekleyiniz.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Ğ) KENDİ İŞİNİ KURMANIN DEZAVANTAJLARI

KONUYA BAŞLARKEN

1. Kendi işini kurmak isteyen bir kişinin karşılaşabileceği güçlükler neler olabilir ?

Görsel 1.13.14.

Kendi işini kurmanın avantajları olduğu gibi dezavantajları da vardır.

DEZAVANTAJLAR

1. Kişisel Özveriler

İşletmenin ilk kurulduğu yıllarda girişimciler, haftada 6 hatta 7 gün boyunca yüksek bir tempoda çalışabilirler. Uzun süren bu çalışma saatleri nedeniyle girişimciler, aileleri, kişisel uğraşları ve hobileri için fazla zaman bulamaz hâle gelebilirler. Yeni kurulan bir işletme, girişimcinin özel yaşamından özverilerde bulunmasına neden olabilir. Bunun sonucunda aile ilişkilerinde gerilimler ve yüksek düzeyde stres ortaya çıkabilir.

2. Sorumluluk Yükü

Şirketlerde iş görenler kendileri ile aynı pozisyonda olan ve aynı işi yapan kişilerle birlikte çalışır. Öğle yemeğinde ya da işten sonra kendi aralarında bazı bilgiler paylaşırlar ve arkadaşlık duygusuna sahiptirler. Girişimciler ise genellikle "tepedeki yalnız" kişilerdir. Risk ve sorumluluk yükü tamamen girişimcinin omuzlarındadır.

3. Zarara Dayanma Gücü

Büyük şirketlerin bazı yanlış kararları, kâr elde etmeyi olumsuz etkiler. Fazla kabul görmeyen ürünler üretir ya da kâr payı çok düşük olacak yerleşim alanlarında işyeri açabilir. Örneğin Fransa'da bir şirket tarafından açılan ve büyük kârlar sağlayacağı öngörülen Euro Disney ilk birkaç yılda büyük zararlara uğramıştır. Disney gibi şirketlerin genelde uzun bir süre yaşamasının nedeni zararlarını karşılayacak yeterli finansal kaynaklara sahip olmasıdır. Bununla birlikte küçük işletmeler, finansal kaynağa sahip tek kişi girişimci olduğundan her an finansal sorunlarla karşı karşıya kalabilirler. Uzun yıllar başarılı bir biçimde yaşayan işletmeler yanlış bir karar ya da yönetimdeki bir zafiyet nedeni ile kapanmak zorunda kalabilirler.

Yukarıda verilenlerin yanında diğer dezavantajlar da şunlardır:

Risk Almak: Her kararın, her etkinliğin risk faktörü olabilir. Önemli olan kontrollü ve ölçülebilir riskler almaktır.

Gelirin Düzensizliği: Zor ekonomik koşullarda, kriz anlarında kazanç zaten sabit olamadığı gibi belirsizdir.

Daima Finansla Uğraşma Zorunluluğu: Ödemeler, alacaklar, nakit akışı planlaması, banka ilişkileri, devlet ödemeleri, satış, maliyetler gibi konular nedeniyle sürekli para ile uğraşmak zorunluluğu vardır.

Zaman Kısıtı: Girişimcilikte her zaman yoğun bir çalışma temposu vardır ve zaman yetmemektedir. Yeni bir işyeri açmak için girişimcinin bir çok kuruma belge sunmak zorundadır. Bürokratik zorluklar hem zaman hem de enerji kaybına neden olur.

Sürekli Öğrenme Gereği: Sürekli kendini geliştirme, öğrenme ve tecrübe kazanma ihtiyacı vardır.

Talep Yaratamama Sorunu: Özellikle küçük girişimcilerin, büyük reklam harcamaları yapabilen ve geniş dağıtım ağına sahip birçok büyük firmanın yanında ürünleri için talep yaratamama sorunu ile karşılaşmasıdır.

Başarının Çalışanlara Bağlı Olması: İşin başarısı, işverenden başka çalışanlarına da bağlıdır. Daha doğrusu çalışan personeli iyi seçmek, doğru insanlarla çalışmak, çalışanları yönlendirmek ve personeline motivasyon kazandırmak önemlidir.

Yetki Devri: Yetki devri problemi her işletme sahibinde vardır. Bunun altında yatan sebep kendisinin en iyisini yaptığına inanması ve güven sorunudur.

İdari ve Bürokratik İşler: Maliyetlerin her gün kontrol edilmesi, idari işler ve bürokratik meselelerle ilgilenmek zorunda kalınması zaman problemine sebep olur.

12.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Girişimci olmanın avantajları yanında dezavantajları da vardır. Aşağıdaki ifadeleri okuyarak “Avantaj mı?” “Dezavantaj mı?” ya da “Her ikisi mi?” sayılacağına noktalı yerlere yazınız.

1. Kendi işinin patronu olma
2. Beklentilerinin karşılanamaması
3. Düzensiz çalışma saatleri
4. Başarı elde etme ve kazanma güdüsünün tatmini
5. Kamuoyunun saygınlığını kazanmak
6. Başarısızlık ihtimalinin yüksek olması
7. Kâr elde etme
8. Kişisel becerilerini kullanma ve kendi potansiyelini geliştirme
9. Aile yaşantısının olumsuz etkilenmesi
10. İstihdam yaratma
11. Toplumsal fayda yaratmak
12. Zorlu çalışma temposu
13. Yüksek stres

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....

13.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Girişimciliğin tanımı, önemi, avantaj ve dezavantajları ve gelişimi yukarıdaki bölümlerde incelenmiştir. Bu kapsamda ticari girişimcilik alanında sizden yeni fikirler ortaya atılması beklenmektedir. Gelişen iş fikirlerinizi maddeler hâlinde yazınız.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Görsel 1.15.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCEDE GİRİŞİMCİLİK

Türk ekonomisi; devletçi, milliyetçi, halkçı ve laik esaslara bağlıdır. Devamlı olarak koşulları inceleyen önlemler alan ve barış içinde sürekli olarak gelişen bir yapıdadır. Halkın yaşayış ve geleceğe gidiş hareketinde ümitlerini besleyen, güven duygularını kuvvetlendiren, canlı dinamik bir sistemdir.

Atatürkçülük; ekonomik etkinliklerde özel teşebbüs ve devlet teşebbüslerini birlikte bir bütün olarak ele alır; çalışanlarını korur. Bilimsel, sosyal ve güzel sanatlara ilişkin zorunluluklara; düzenleyici, düzeltici, teşvik edici ekonomik önlemleri olarak piyasanın serbest işlemesine özen gösterir. Nitekim Atatürk: “Teşebbüste başarı, ancak, süreli bir planla ve en akılcı bir şekilde çalışmakla mümkün olabilir.” diyerek bu hususu uygulamıştır.

Atatürkçülük; kişilerin ve işletmelerin ekonomik hak ve çıkarlarını kendilerinin serbest seçimi ile yürüteceklerini ifade eder. Üretim araçlarına, devlet ve özel işletmelerin birbirlerini bütünleyecek biçimde sahip olmalarını kabul etmiştir. İnsanların ve kurulan işletmelerin mal ve hizmet üretme yeteneklerini teşvik edici ve daha verimli olmasını ticari zihniyetle gerçekleştirebileceğini kabul etmektedir.

Atatürkçülükte sorunların çözülmesinde müracaat edilecek yol gösterici, bilim ve teknolojidir. Bilim ve teknolojinin anlaşılması, anlatılması ve uygulanması kişilerin, işletmelerin ve bütün müesseselerin görevidir. Devlet bu görevlerin yapılmasında öncülük edecek, yapacak ve yaptıracaktır. Her türlü kazancın hak edilmesi ve helal olması, yapılan katkıyla orantılı olması gerekir. Güvenin neleri kapsadığı ve nasıl kontrol edeceği, devletin önem vereceği bir husustur. Türkiye Cumhuriyeti halkı, kişisel hayat ve sosyal hayat içinde iş bölümüne uygun çeşitli çalışma gruplarına ayrılmış bir toplumdur. Bu gruplar arasında birlik, beraberlik ve uyumu temin etmek için uygun müesseseleri tesis etmek ve Türkiye’deki sosyal ve millî değerlere göre işletmek; çıkarların kabiliyet, beceri, çalışma derecesi ile orantılı olmasını sağlayacak biçimde bir dağıtım düzeni kurulup işletmek devletin görevidir.

Hazırlama Süresi : 2 Hafta

Performans Ödevi: M. Kemal Atatürk'ün 1923-1938 yılları arasında girişimcilik örneği sayılabilecek yenilikleri, uygulamaları, faaliyetleri hakkında araştırma yaparak slayt hâlinde sunum çalışması hazırlayınız.

Çalışmayı yaparken; Atatürk'ün ilke ve inkılaplarına dayanılarak yapılan hukuk, ekonomi, sanayi, sosyal, eğitim vb. alanlarda yaptığı yeniliklerden girişimcilik sayılacak çalışmaları tespit ediniz.

Bu çalışma sonunda;

- Bilimsel yöntem ve ilkelere dayalı eğitim çalışmalarını, bankaların ve fabrikaların faaliyetlerini, modern tarım çalışmalarını ve sosyal alanda yapılan köklü değişiklikleri girişimcilik olarak görüyor musunuz?

- Atatürk'ün ilkeleri ile girişimcilik örneği sayılabilecek uygulamaları arasında ilgi kurabildiniz mi?

- Girişimcilik örneklerinin ekonomik bağımsızlığımıza, uygar bir toplum oluşumuna etkilerini fark ettiniz mi?

- Atatürk'ün fırsatları yakalama, ileriye görme, yaratıcılık liderlik, bağımsız olma gibi özelliklerinin yanı sıra başka özelliklerini tespit edip slayt halinde sunum oluşturunuz.

Değerlendirme

Sunumunuz, M. Kemal Atatürk'ün girişimcilik sayılabilecek çalışmalarını ve Atatürk'ün girişimci özelliklerini doğru tespit edip etmediğinize göre değerlendirilecektir.

Görsel 1.16.

A) Aşağıdaki noktalı yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

1. Piyasada ..... oluşumu arz ve talebe bağlıdır.
2. Mal ve hizmetlerin insan ihtiyaçlarını giderme özelliğine ..... denir.
3. .... risk alma, fırsatları kovalama, hayata geçirme ve yenilik yapma süreçlerinin tümünü kapsayan bir kavramdır.

B) Aşağıdaki ifadelerin doğru olanlarını (D), yanlış olanlarını (Y) harfi ile işaretleyiniz.

1. Girişimci, aynı zamanda yönetici de olabilir.
2. Sosyal girişimcilik asla ticari kaygılar taşımaz.
3. Ülkenin kanunları girişimciliği etkileyen faktörlerdendir.
4. Girişimciliğin ülke ekonomisine katkısı yoktur.

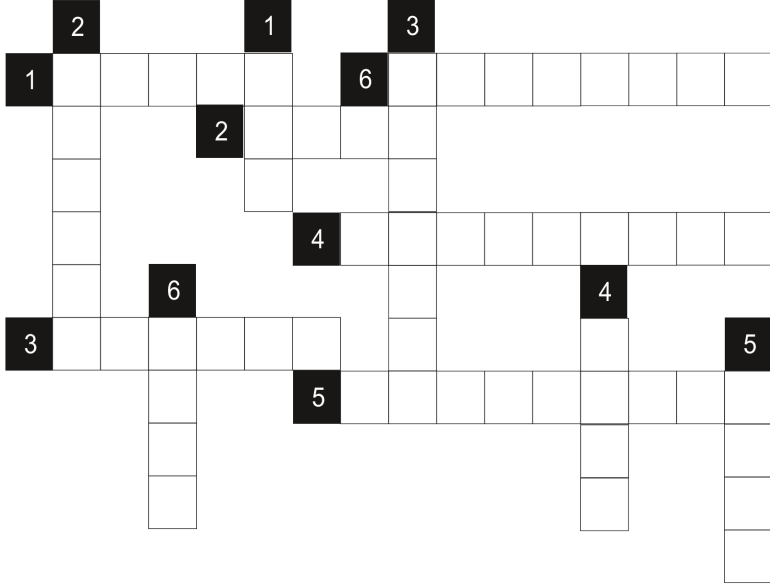
C) Aşağıdaki çoktan seçmeleri sorularda doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi girişimciliği etkileyen demografik faktörlerdendir?
A) Cinsiyet   B) Kültür   C) Coğrafya
D) Aile   E) Din
2. Aşağıdakilerden hangisi girişimciliğin avantajlarından?
A) Başarma hissi   B) Fırsat   C) Yenilik
D) Yenileşme (İnovasyon)   E) Risk
3. Aşağıdakilerden hangisi girişimciliğin dezavantajlarından değildir?
A) Özerklik   B) Kişisel özveriler   C) Sorumluluk yükü
D) Zarara tolerans gösterememek   E) Ailesine zaman ayıramama
4. Aşağıdakilerden hangisi girişimciliğin sosyal hayattaki önemlerinden değildir?
A) Yaşamı kolaylaştırır.   B) Huzur ve refahı artırır.   C) İstihdamı artırır.
D) İşsizliği artırır.   E) Gelir dağılımını iyileştirir.

C) Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Girişimcilik türlerini sıralayarak örneklerle açıklayınız.
2. Ülkemizde hangi girişimcilik türü daha yaygındır? Nedenlerini açıklayınız.
3. Kendi işini kurmanın avantajları nelerdir ? Açıklayınız.

D) Bulmacayı aşağıda verilen sorulara göre doldurunuz.

SOLDAN SAĞA

1. Mal ve hizmetlerin ihtiyaçları karşılama özelliği
2. Yönetilemeyen bilgi ve değişimlerin ekonomik, toplumsal hayatta neden olacağı olumsuz etkiler
3. Üretim faktörlerinden olan doğal kaynak
4. Toplumsal, kültürel ve idari ortamda yeni yöntemlerin kullanılması, yenilikçilik
5. Kâr amacı güderek ekonomik mal veya hizmet üretmek ya da sadece pazarlamak için üretim elemanlarını sistemli bir şekilde bir araya getiren ve girişimler sonucunda doğabilecek risklere katlanan kişi
6. Elektronik ticaret

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Belirli bir fiyatla, belirli bir malı elinde bulunduranların satmak isteyecekleri en çok miktar
2. Pazardaki eksiklikleri sezinleyip atılımlarda bulunmak
3. Sınırsız olan insan ihtiyaçlarını karşılamak ve maddi refahı artırmak amacıyla kıt kaynakların en iyi şekilde kullanılması
4. Girişimciliği etkileyen faktörlerden biri
5. Yaratıcılık süreci sonucunda yeni bir kavram ya da fikrin ortaya çıkması
6. Mal ve hizmetlerin değişiminde herkes tarafından genel kabul görmüş değişim aracı

**GİRİŞİMCİLİK VE GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ ÜNİTESİNİN
ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU**

Girişimcilik ve Girişimciliğin Önemi Ünitesinin sonunda neleri, ne kadar öğrendiğimizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Bunun için aşağıdaki ölçütlerden sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

“Evet”

“Kısmen”

“Hayır”

Değerlendirme sonunda kısmen veya hayır cevaplarınız çoğunluktaysa, üneyi tekrar gözden geçirmelisiniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME	DERECELER		
	EVET	KISMEN	HAYIR
Temel ekonomi kavramlarını ve aralarındaki ilişkilerini açıklayabilirim.			
Girişimcilikle ilgili temel kavramları açıklayabilirim.			
Girişimcilik türlerini sıralayabilirim.			
Girişimcilikte gerekli kaynakları sıralayabilirim.			
Girişimciliği teşvik eden faktörlerin girişimcilik üzerindeki etkilerini açıklayabilirim			
Girişimciliğin sosyal ve ekonomik hayattaki önemini açıklayabilirim.			
Girişimciliğin avantaj ve dezavantajlarını açıklayabilirim.			

2. ÜNİTE

GİRİŞİMCİ VE BAŞARILI GİRİŞİMCİLERİN ÖZELLİKLERİ

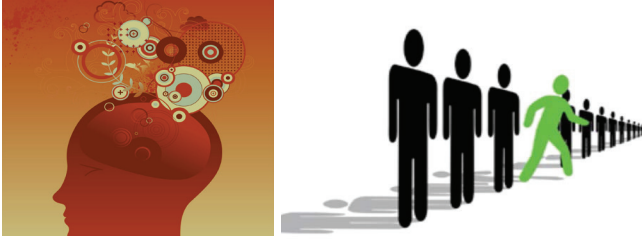
- A) GİRİŞİMCİ KİMDİR?
- B) GİRİŞİMCİLERİN FONKSİYONU
- C) GİRİŞİMCİDE OLMASI GEREKEN ÖZELLİKLER
  - 1. Kişisel Özellikler
  - 2. Davranışsal Özellikler
  - 3. Sosyal Özellikler
- Ç) GİRİŞİMCİ OLABİLİR MİYİM?
- D) GİRİŞİMCİLİK ÖRNEKLERİ
  - 1. Başarılı Girişimcilik Örnekleri
  - 2. Başarısız Girişimcilik Örnekleri

2

A) GİRİŞİMCİ KİMDİR?

KONUYA BAŞLARKEN

1. Girişimcilik olarak ifade edilebilecek farklı faaliyetleriniz var mı? Sınıfta paylaşınız.
2. Toplumda ekonomik ve sosyal anlamda katkıda bulunan kişilere örnekler veriniz.

Görsel 2.1.2.

Son yıllarda işsizliğin azaltılması ve ekonomik gelişmenin hızlandırılması için üzerinde en çok durulan konuların başında girişimcilik gelmektedir. Girişimcilik ruhuna sahip bireylerin özendirilerek girişimci hâline getirilmesi pek çok ülkenin önemli gündem maddelerinden biridir. Küresel çapta yaşanan krizler dünyada girişimciliğe olan ilgiyi azaltmış olsa da girişimcilere duyulan ihtiyaç artmıştır. Ülkenin ve insanlığın faydasına olacak her türlü yeniliği başlatan, denememişi deneyen, kimsenin düşünmediğini düşünen, kimsenin göremediğini gören ve harekete geçiren herkes girişimcidir.

Girişimci; toplumun ihtiyaç duyduğu ürünleri üreten, hizmetleri sunan ya da ticaret yaparak maddi ve manevi kazanç sağlamayı hedefleyen, bu amaçla kendi işini kurmak için harekete geçen ve bireysel, toplumsal, ekonomik açıdan anlamlı ve farklı değerler yaratan, yarattığı değerler sonucunda her türlü riski üstlenen kişidir. Kısaca girişimci mal veya hizmet üretmek amacıyla üretim faktörlerini bir araya getiren kişidir.

1.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Çevrenizden veya medyadan yukarıdaki tanıma uygun beş girişimciyi belirleyerek, hangi alanlarda girişimcilik faaliyetinde bulduklarını yazınız.

Girişimcinin Adı-Soyadı

Faaliyet Alanı

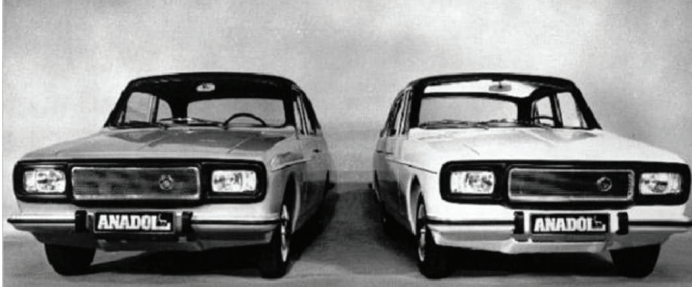
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

B) GİRİŞİMCİLERİN FONKSİYONU

KONUYA BAŞLARKEN

1. Girişimcilerin ekonomik ve sosyal hayat üzerindeki etkilerini tartışınız.
2. Girişimciler olmasaydı günlük yaşantımızda karşılaşılabileceğimiz sorunların neler olabileceğini sınıf ortamında tartışınız.

Görsel 2.3

Girişimcilik, gerek toplum hayatının gelişimi gerekse ekonomik yaşamın canlanması açısından hayati öneme sahiptir. Sürekli gelişen küresel ekonomiy-le birlikte girişimcilerin işlevleri her gün değişmekte, gelişmektedir. Bu nedenle günümüz girişimcilerine atfedilen temel fonksiyonlar, şu başlıklar altında toplanmaktadır:

Piyasaya Yeni Ürünlerin Sunulması: Girişimcilerin temel fonksiyonlarından ilki yeni ürünlerin ortaya çıkarılmasını sağlamaktır. Girişimciler; inovasyon, yenilik veya icatlarla piyasaya yeni ürünler sunarak insan ihtiyaçlarının karşılanmasında çeşitlilik sağlar.

Yeni Üretim Tekniklerinden Yararlanma: Girişimcilerin ikinci fonksiyonu yeni üretim tekniklerini geliştirmektir. Girişimciler mevcut üretim süreçlerini veya tekniklerini değiştirebilme özelliğine sahiptir. Değiştirdikleri üretim teknikleri ile üretimde etkinliği ve verimliliği artırır.

Yeni Ham Madde Kaynağının Bulunması: Ekonomide kaynakların kıt olması işletmeler arasında rekabeti de beraberinde getirir. Girişimciler alternatif veya yeni ham madde kaynakları bulabilme özelliğine sahiptir. Bulunan yeni ham madde kaynakları hem üreticilerin hem de tüketicilerin yararına sonuçlar doğurabilir.

Yeni İstihdam İmkanlarının Oluşması: Girişimcilerin en yaygın olarak bilinen işlevi istihdam oluşturma fonksiyonudur. Ekonomik hayatın canlanması, millî gelirin artması, yeni istihdam alanlarının oluşturulması, mevcut istihdam alanlarının çeşitlilik kazanması girişimcilerin bu fonksiyonu ile gerçekleşir.

Yeni Pazarlar Elde Etme: Girişimciler mevcut ürünlere veya hizmetlere yeni pazarlar bulabilirler. Yeni pazarlar, üreticiler açısından üretim ve satış hacminin artmasını, tüketiciler açısından da daha ekonomik ve kaliteli mal veya hizmetlere ulaşılmasını sağlayabilir.

Yeni Bir Organizasyon Biçiminin Geliştirilmesi: Girişimciler mal veya hizmetlerin farklı organizasyonlar altında geliştirilip satılmasını sağlayabilirler.

Endüstride Yeni Organizasyonlar Kurulmasını Sağlamak: Girişimciler mal veya hizmetlerin farklı organizasyonlar altında üretilip satılmasını sağlayabilirler. Girişimciler, geliştirdikleri yenilikler veya icatlar sayesinde yeni organizasyonların kurulmasını sağlayabilirler.

2.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Girişimcilerin aşağıdaki fonksiyonlarına birer örnek bulunuz.

GİRİŞİMCİLERİN FONKSİYONLARI

1. Yeni mal veya hizmet üretmek veya bilinen mal ve hizmetlerin niteliklerini yükseltmek

2. Yeni organizasyon biçimi geliştirmek

3. Endüstride yeni organizasyonlar kurmak

4. Yeni pazarlara ulaşmak

7. Yeni üretim tekniklerinden yararlanmak

5. Ham madde vb. maddelerin sağlanabileceği yeni kaynaklar bulmak

6. İstihdam yaratmak, gerekli kaynakları bulmak

3.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Bu ifadelerin girişimciliğin hangi fonksiyonu ile ilgili olduğunu noktalı yerlere yazınız.

- Kayseri’de, mobilya sektöründe sadece bir fabrikada 9-10 bin kişinin çalışabilmesi istihdam açısından önemlidir. ....
- Diyarbakır’da yaş koza üretiminin tüm ekonomiyle beraber ipek böcekçiliğini de etkileyeceği ve tekstil fabrikalarının sayısını artıracığı düşünülmektedir. ....
- Anadolu, Türkiye’de (ithal motor dışında) üretilen ilk otomobil markasıdır. ....
- Isparta’da gül yetiştiriciliği gül endüstrisini geliştirmiştir. Gül yağı ve diğer gül ürünleri uzun yıllar iç piyasada rağbet görmüştür. Son yıllarda da dünyanın her yerine satılmaktadır. ....
- Nano teknoloji 21. yüzyılın üretiminde önemli bir yere sahiptir. Ülkemizde de son yıllarda nano teknoloji birçok alanda kullanılmaktadır. ....

C) GİRİŞİMCİDE BULUNMASI GEREKEN ÖZELLİKLER

KONUYA BAŞLARKEN

1. Bir girişimciyi diğer insanlardan ayıran özellikler neler olabilir? Tartışınız.
2. Bir girişimcide bulunması gereken özelliklerden hangilerinin kendinizde olduğunu düşünüyorsunuz?

Görsel 2.4.

Girişimci olabilmek için bilgi, deneyim, kendine güven, cesaret ve öngörü gerekir. Girişimci; beklemek yerine harekete geçme, durmak yerine koşma, çekinmek yerine cesaret, yılmak yerine mücadele etme gibi özellikler taşımalıdır. Sadece bilgi ve beceriye sahip bir insan işini kurmayı bir şekilde başarsa bile diğer özellikler olmadıkça işini uzun süre devam ettiremeyecektir. Örneğin; uygun özelliklere sahip olmayan bir girişimci büyük sıkıntılarla karşılaştığında ısrarcı olamayacak, fırsatları görüp değerlendiremeyecek ya da yeni bir işe girmek için risk almak istemeyecektir. Girişimcide bulunması gereken özellikler; davranışsal, sosyal ve kişisel olarak sınıflandırılmış olsa da bazıları hem davranışsal hem sosyal hem de kişisel özellik içinde yer alabilir.

Bir girişimcide bulunması gereken başlıca özellikler şu şekilde sınıflandırılabilir:

1. Kişisel özellikler

- Açık görüşlü
- İleri görüşlü
- Dinamik
- Kendini tanıır
- Fırsatları görür
- Hedef odaklı
- Çalışkan
- Sosyal
- Yenilikçi
- İçsel kontrol

2. Davranışsal Özellikler

- Zamanı iyi yönetir
- Risk alır
- Bahane üretmez
- Kalabalığın izinden gitmez
- İşin başında işin sonunu görür.

3. Sosyal Özellikler

- Sorumluluk alma
- Çalışma azmine sahip olma
- Yetki ve sorumluluğu paylaşma
- Sosyal ve kültürel etkinliklere katılma
- İletişim kurabilme
- Çalışma gruplarını motive etme

Okuma Metni

AHMET NAZİF ZORLU' NUN GİRİŞİMCİLİK İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ

“Yaşam okulda öğretilenlere pek benzemez. Önemli olan pratik yapmak. Ben ticaret hayatından çok şey öğrendim. 25 yaşında büyük kararlar alıp yatırımlar yaptım. 24 saat çalıştığım günler olmuştur. Maalesef cumartesi pazarları da çalışırım... Sanayicilik kolay iş değil. İyi bir piyasa araştırması yapmadan bir işe girmem. Merdivenleri birer birer çıktım. Sanayicilik büyük özen isteyen bir uğraş. Yatırımını ufak bir bebek gibi göreceksin. Ona gereken ihtimam ve özeni göstereceksin. Sanayici parasını asla yastık altına koymamalı, yatırımlarını durdurmayı bir gün olsun aklının ucundan geçirmemeli... Kaliteye önem vermek şart. Aksi halde en gelişmiş robotları kullansan bile ürünün başarılı olamaz... Fabrikada disiplin çok önemli. Bekçiden genel müdüre kadar herkes işine sahip çıkmalı... Ben yükselmek için çok çalıştım. Önemli olan zirveye çıkmak değil, çıkılan zirveden geri inmemek. Bunun için gereken fedakârlığı göstermek lazım... Çalışanın yanındayım, ona destek olurum. Bütün kararları kendim alırım. Bilgiler de bende toplanır. 1987’den bu yana kurumsallaşmaya önem verdik. Ama yine de bütün yatırım kararlarını ben veririm.”

Kaynak: www.kigem.com/ahmet-zorlunun-sifirdan-zirveye-basari-oykusu.html

4.

DERS İÇİ ETKİNLİK

1. Bu metin, bir röportajdan alıntı yapılarak hazırlanmıştır. Röportajda girişimcinin hangi sosyal özelliklerinin ön plana çıkarıldığını düşünüyorsunuz? Tespit ettiğiniz üç sosyal özelliği yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. Röportajdaki kişi siz olsaydınız çalıştığınız kişilerle ilişkilerinizi nasıl düzenlerdiniz? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Aşağıda bir girişimcide bulunması gereken özellikler verilmiştir.

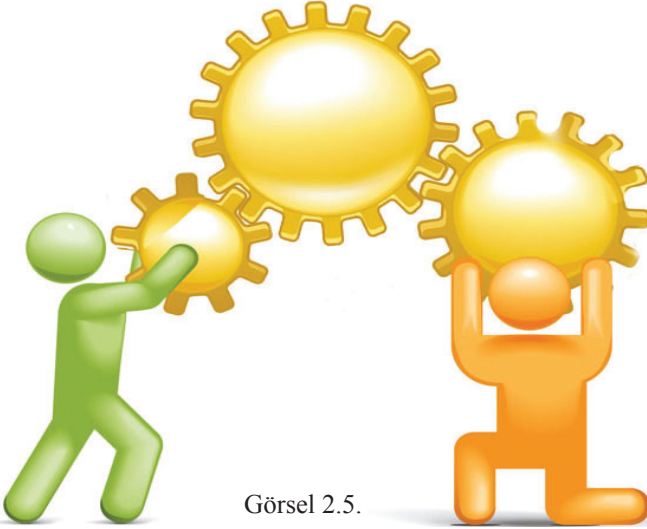
- İleri görüşlüdür
- Zamanı iyi yönetir
- Sorumluluk alır
- İletişim kurar
- Risk alır
- Fırsatları görür
- Hedef odaklıdır
- Çalışkandır
- Sosyaldır
- Yenilikçidir
- Çalışma gruplarını motive eder

Bu özelliklerden hangilerine sahip olduğunuzu düşünüyorsunuz? Kendinizi değerlendirerek, girişimci olup olamayacağınızı sınıf ortamında tartışınız.

Ç) GİRİŞİMCİ OLABİLİR MİYİM?

KONUYA BAŞLARKEN

1. *Çoğunlukla ne tür faaliyetlere öncülük yaparsınız? Tartışınız.*
2. *Eğer bir girişimci olsaydınız risk üstlenmeyi kabul eder miydiniz? Sınıf ortamında tartışınız.*

Görsel 2.5.

Kendinize “Ben girişimci olabilir miyim?” diye sorduğunuzda; “Evet, ben kişisel özelliklerimle, aldığım eğitimle, bilgi ve becerilerimle, cesaretimle girişimci olmalı, kendi işimi kurup mal veya hizmet üretmeli ve para kazanmalıyım. Geleceğim için ben bu riski alabilirim” diyorsanız girişimci olmak için en büyük engeli aşmış olacaksınız. Bu engeli aştıktan sonra maddi, teknik, beşeri birtakım faktörleri bir araya getirmeniz ve çevrenizdeki insanlara bu inancınızı ispatlamanız gerekir.

“Ben girişimci olabilir miyim?” sorusunu cevaplayabilmek için bazı analizler size yardımcı olabilir. Bu analizlerin en önemlisi SWOT (Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats) analizidir. FÜTZ (Fırsatlar, Üstünlükler, Tehditler, Zayıflıklar) analizi olarak da bilinen bu analiz; kişi, kurum, olay veya sorun için

yapılır. Bu analizde güçlü ve zayıf olan içsel faktörler tespit edilir, aynı zamanda dışarıdan gelen tehditler ve fırsatlar belirlenir. Burada önemli olan, güçlü yönleri devam ettirmek, zayıf yönleri güçlendirmek, fırsatları görüp değerlendirmek ve tehditlerin etkilerini en aza indirgeyebilmektir.

6.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Çevrenizdeki diğer insanlara göre girişimcilik açısından üstün ve zayıf olduğunuz faktörleri arkadaşlarınız ve öğretmenlerinizden de yararlanarak belirleyiniz. Bununla birlikte dışarıdan sizin girişimci olmanızı engelleyebilecek tehditleri ve girişimci olmanıza destek olacak fırsatları da belirleyip aşağıdaki SWOT analizi tablosuna yazınız.

Üstünlükler
başkalarına
oranla sizi daha farklı, üstün,
güçlü olmaya sevk eden hangi
özellikleriniz var?

Zayıflıklar
başkalarına oranla hangi
özelliklerinizin geliştirilmeye
ihtiyacı var?

Fırsatlar
çevrenizde sizin
gelişiminizi sağlamaya
yönelik veya amaçlarınıza
ulaşmanıza yardım edecek hangi
faktörler bulunmaktadır?

Tehditler
Çevrenizde sizin geri
kalmanıza yönelik
veya amaçlarınıza engel teşkil
edebilecek hangi faktörler
bulunmaktadır.

Rekabet.....
Üretkenlik ve verimlilik.....
Risk yönetimi.....
.....

Aşırı duygusal olmam.....
Kararsız olmam.....
Empati eksikliği.....

Çalıştığım şirketin lider olması .....
.....
Güvenilir bir kişi olmam.....
Çevrem geniş olması .....
.....

Gelecek endişesi.....
Başarısızlık duygusu .....
Çağın gerisinde kalma .....
.....

D) GİRİŞİMCİLİK ÖRNEKLERİ

KONUYA BAŞLARKEN

1. Sizce başarısız olan girişimciler ne gibi hatalar yapmış olabilirler? Tartışınız.
2. Genel Ağdan araştırma yaparak bir önceki yılın;
  - a) En başarılı kadın girişimcisini.
  - b) En başarılı genç girişimcisini bularak başarı hikâyelerini sınıfta paylaşınız.

1. Başarılı Girişimcilik Örnekleri

Toplum açısından girişimciliğin önemi büyüktür. Girişimciler; pazar koşullarını, değişen talebi, üretim tekniklerini, finans kaynaklarını iyi takip etmelidir. Ancak piyasa analizini yapabilen girişimciler başarılı olabilir. Doğru yerde, doğru zamanda olmayan ve doğru kararlar veremeyen girişimciler ise başarısız olmaya mahkumdur.

Görsel 2.6.

Günümüzdeki başarılı girişimcilik örnekleri incelendiğinde şu özelliklere sahip oldukları görülmektedir. Bunlar:

- a) Fırsatların Doğru Bir Şekilde Tespit Edilmesi: Başarılı girişimciler çevrenin ortaya çıkardığı fırsatları doğru bir şekilde görebilirler.
- b) Doğru Kararların Alınması: Başarılı girişimciler zamanında doğru karar verebilmeleri ile bilinirler.
- c) Yatırım Öncesi Doğru Fizibilite Etüdü (Yapılabilirlik Çalışması) Yapılması: Başarılı girişimciler proje fikirlerini hayata geçirmeden önce fizibilite etüdü yaparlar ya da uzman kişilere yaptırırlar.
- ç) Başarılı Yönetim ve Organizasyon: Başarılı girişimcilik örneklerinde girişimcilerin başarılı birer planlamacı, uygulayıcı ve denetleyici olduğu görülür.
- d) Yeterli Sermayenin Bulundurulması: Sermaye ticaret hayatının temel kaynaklarından biridir. Yapılacak işe uygun ve yeterli sermaye temin edilmesi başarılı girişimciliğin temel özelliklerindedir.

- e) Finans Kaynaklarına Yakın Olması: Girişimcilerin bazen ticari faaliyetlerde ek finans kaynakları bulması gerekebilir. Başarılı girişimciler finans kaynaklarına her zaman daha yakındır.
- f) Rekabetin Yapıcı Olması: Yapıcı rekabet yani sürekli iyileşmeyi ve gelişmeyi tetikleyen rekabet başarılı girişimcilik için gerekli faktörlerden biridir.
- g) Yatırım Yapılan Alanın Kârlı Olması: Girişimcilikte yatırım yapılan alanın kâr potansiyeline sahip olması sektörde başarılı olmanın temel şartlarından-
dır. Kârlı bir alanda girişim başarılı bir şekilde sürdürülebilir.
- ğ) Belirsizliklerin Az Olması: Başarılı girişimcilikte düşük belirsizlik vardır. Belirsizlik ortamlarında ticari faaliyetler uzun vadede başarısızlıkla sonuçlan-
lanır.
- h) Ekip Çalışması: Girişimcilerin başarılı olmasında ekip ruhu önemlidir.

Okuma Metni

EN YOKSUL KÖYDÜ, İHRACATÇI OLDU

Amasya'nın en yoksul köyleri arasında gösterilen Suluova'ya bağlı Boyalı köyünün, başladığı kiraz üretiminde şimdi ihracata yöneldiği bildirildi. Boyalı Köyü S.S Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Ercan Ak, yaklaşık 4 yıl önce kurulan kooperatifin kısa sürede büyük bir başarı elde ettiğini, Boyalı köyüne bu 4 yıl içinde sulama göleti, damlama sulama ve ihracata yönelik desteklemelerin yapıldığını anlattı. Boyalı köyünde geçen yıl ihracata yönelik Lambert, 0900 ve Napolyon cinslerinden olmak üzere 600 tonun üzerinde üretim yapıldığını kaydeden Ak, üretimin 500 tonluk kısmının ihraç edildiğini, geri kalan kısmının ise iç pazarda değerlendirildiğini söyledi. İnternet üzerinden de kiraz ihracatı anlaşması sağladıklarını belirten Ak, köyde 25 bin civarında meyve veren kiraz ağacı olduğunu kaydetti. Son 4 yıl içinde yarısı devlet, yarısı üretici kaynaklı yarı bodur ihracata yönelik 30 bin kiraz fidanı dikildiğini bu fidanların da üretime katılmasıyla birlikte kiraz üretimlerinin önümüzdeki beş yıl içinde 600 tondan 2 bin tona çıkmasının beklendiğini ifade eden Ak, yaklaşık 50 hanelik köyde herkesin ihracata yönelik kiraz kalitesinde ürün yetiştirebilmek için çaba sarf ettiğini ifade etti. Hedeflerinin daha çok Avrupa ülkesine kiraz ihraç etmek olduğunu, bunun için üreticilerin her geçen gün kendisini yenilediğini ve tarımsal çevrelerden eğitim başta olmak üzere çeşitli destekler aldıklarını söyleyen Ak, Almanya ve İngiltere gibi pek çok Avrupa ülkesine, Rusya ve Ukrayna'ya kiraz ihraç etmenin mutluluğunu yaşadıklarını vurguladı. Ak, daha önce fakir olarak Amasya il genelinde ilk için içinde gösterilen Boyalı köyünün bugün zengin bir köy olduğunu, her geçen gün de zenginleşmeye ve ülke ekonomisine katkı sağlamaya devam ettiklerini sözlerine ekledi.

Kaynak: <http://www.haberler.com/kiraz-bir-koyun-kaderini-degistirdi-haberi/>

Okuma Metni

UNUTULMUŞ EL SANATLARINDAN BİR DÜNYA MARKASI

Girişimcimiz, Kadın Girişimciler Derneği'nin (KAGİDER) katkılarıyla düzenlenen Türkiye'nin Kadın Girişimcileri Yarışması'nda birincilik ödülünü kazandı.

Endüstri ürünleri tasarımı mezunu olan girişimcimiz, yurt dışına giderken Türk kültürünü yansıtan, tasarım değeri yüksek ve uluslararası standartlarda ambalaj kalitesine sahip, marka değeri olan bir hediye arar. Eğitimini ve yeteneğini girişimcilik ruhuyla birleştiren girişimcimiz, Anadolu'yu karış karış gezerek adını duyuramamış tarihi ve kültürel değeri olan el sanatlarını, atıl kalan birçok atölye ve bu atölyelerde yüzlerce el sanatı ustasını keşfeder, masa üstü aksesuarları ve objelerine odaklı bir marka yaratmaya karar verir. Finans ve pazarlama konusunda kardeşini seçer ve yirmi bin TL'lik bütçeyle yola çıkar. İki kardeş, kısıtlı bütçelerinin tümünü fotoğraf ve katalog çalışmalarına harcarlar. Katalogları çeşitli yerlere gönderir ve aldığı talepler üzerine stoklu çalışmaya başlarlar.

Şimdi Anadolu inanışlarını da içine alan geniş koleksiyonlu ürün sayısı iki yüz elliye geçmektedir. Anadolu'nun farklı şehirlerinde çalışan atölye sayısı ise üç yüz elliye bulmuştur. Bu büyümeyle hediyelik eşyalar üretilmeye başlanır. Kurumsal ve proje tabanlı teklifler sonucu inşaat, otel gibi mekânlar için de aksesuar üretmeye başlar. Şirket, tasarım ve üretim ayağında özellikle mobilya, mücevher, aydınlatma ve ev tekstilinden de talepler alarak ev tekstili ile ilgili çalışmalara başlar. Anadolu ve Osmanlı kültür ve el sanatlarını çağdaş formlarla tasarlayan kahramanımız, şirketini hem Türkiye' de hem de uluslararası pazarda büyütüyor. Bugün Körfez ülkelerinden de oldukça yoğun bir talep görüyor.

Kaynak: http://http://haber-medyya.blogspot.com/2012/08/unutulmus-el-sanatlarindan-bir-dunya_23.html

Okuma Metni

CHOCNETTE MUTLULUK HİKÂYESİ

Üniversiteden üç arkadaş, girişimci olmaya karar verirler. Kendi ayaklarının üzerinde durmak, hayallerinin peşinden koşmak için Nisan 2008'de bir iş fikri ortaya atarlar. Çikolata şelalesinin görkemi ve çekiciliğinden yararlanarak, çikolatayı katı değil erimiş hâlde müşterileriyle paylaşacaklardı. Üç arkadaş en lezzetli çikolata çeşidini belirlerken, öte yandan da iş modelini geliştirdiler. Perakende sektöründeki gelişmeleri gözlemlerler. Alışveriş merkezleri başlangıç için doğru adreslerdi. Erimiş gerçek çikolatayı taptaze meyvelerle sunacaklardı. Yatırım için kaynak ise harçlıklarından biriktirdikleri ve ailelerinden ya da eş dosttan aldıkları paralar idi. Bu parayla çok iyi makineler alma şansları yoktu. Yine de uygun fiyatlı üç adet şelale satın aldılar. Tezgâhın başına geçtiler ve kendi çikolatalarını kendileri sattılar.

Görsel 2.7.

Daha sonra çikolata şelalelerini üretmek için bir makine atölyesiyle anlaş-
tılar. Artık gündüzleri alışveriş merkezinde, geceleri ise makine atölyesinde za-
manları geçiyordu. İlk dört denemede başarısız oldular ama pes etmediler ve
uzun ömürlü olacak bir makine üretmeyi başarmışlardı.

İkinci şubeyi Eylül 2008’ de, üçüncüsünü ise Ekim 2008’ de açtılar. Bü-
yüme heyecan vericiydi. Motivasyonları ve inançları her yeni müşteriye bir
adım daha güçleniyordu. Onlarca franchise başvurusu alıyorlardı. İlk bayilik-
lerini Aralık 2008’ de verdiler. 2008 sonuna kadar geçen altı aylık sürede altı
şubeye ulaşmışlardı. Çok geçmeden mütevazı bir ofis kiraladılar ve muhasebe
programında iş süreçlerini takip etmeye başladılar. Büyüme hızla devam etti,
ikinci altı ayda on üç yeni şube açtılar ve kısa zamanda toplamda otuz şubeden
fazla noktaları oldu.

Kaynak: www.onedergi.com/2009/12/chocnette-mutluluk-hikayesi/

7. DERS İÇİ ETKİNLİK

Kendinden macunlu
diş fırçası

Fatura ödeme merkezi

Bardakta mısır

Etsiz çiğköfte

Görsel 2.8,2.9,2.10,2.11

Resimde verilen girişimcilik örneklerinde başarılı olma nedenlerini tespit ederek maddeler halinde sıralayınız.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

1. Türkiye’de yılın başarılı girişimcilerini belirleyen organizasyonlar nelerdir? Bir girişimcinin başarılı sayılmasında temel kriterler nelerdir? Araştırınız.

Görsel 2.12.

2. Başarısız Girişimcilik Örnekleri

Tüm girişimlerin başarılı olması mümkün değildir. Başarısız örnekler de başarılı örnekler kadar çoktur. Hatta bazı bilim adamları başarılı girişimcilerin hayatlarında hiç olmazsa bir kere başarısız olması gerektiğini söylemektedirler. Bu elbette tartışılabilir bir konudur. Aslında başarısız örnekler birer tecrübe olarak da değerlendirilebilir. **Genel olarak girişimcilikte başarısızlığa sebep olan unsurlar şu şekilde sıralanabilir:**

a) Kuruluş Yerinin İyi Seçilmemiş Olması: Kuruluş yeri seçimi, pazara yakınlık, ham maddeye yakınlık, iş gücüne yakınlık, ulaşımın kolay olması gibi etkenler bazen bilinçsizlikten bazen de farklı yaklaşımlardan dolayı başarısızlıkla sonuçlanabilir.

b) Sermaye Yetersizliği: Girişimcilerin en önemli başarısızlık nedenlerinden biri de sermaye yetersizliğidir. Ayrıca yüksek fiyatlı kredilerin ödenmesinde zorluklar yaşanabilir.

c) Ticaret Bilgisinin Yetersizliği: Girişimcilerin bir kısmı aileden gelen bilgiye sahipken bir kısmı da eğitim alarak ticari bilgiye sahip olurlar. Eğitim almamış veya aileden gelen faktörlere sahip olmayan kişilerin girişimleri başarısızlıkla sonuçlanabilir.

ç) Yetersiz Zaman: Dinamik piyasalarda tüketici istekleri çok çabuk değişebilir. Bunun için girişimcinin hızlı karar alması risk doğurabilir veya fırsatları kaçırmasına neden olabilir. Küçük işletmelerde girişimcinin birçok görevinin olması da zaman darlığı yaşanmasına neden olabilir.

d) Rekabet Faktörlerinin Göz Önüne Alınmaması: Pazara yeni giren girişimcilerin, kendi kaynaklarıyla birlikte rakipleri ve piyasa yapısını göz önünde bulundurmadan hedef belirlemesi başarısızlık yaşanmasına neden olabilir.

BİR ŞİRKET YA UÇUYOR YA DA BATIYOR

Her şey genç girişimcinin 1986 yılında İstanbul'un dışında bir köy için kurduğu hayalle başladı. "Kuş uçmaz kervan geçmez" bir köy olarak kendi hâlinde yaşayıp giden bu proje, geleceğin en prestijli sosyal yaşam alanı projesiydi. Kahramanımız, ailesini ikna ederek bir özel yapı ve turizm şirketinin başına geçti. Böylece sosyal yaşam projesi hayata geçmiş oldu. Golf sahaları, tenis kortları, orman ve göletlerin yanı sıra geleneksel Türk mimarisini modern bir anlayışla yorumlayan tasarımıyla herkesin dikkatini çekti. Daha proje tamamlanmadan 1992 yılında İtalya'da düzenlenen "Avrupa için bir vizyon" sergisinde Türkiye'de şehir planlamasına Avrupalı bir yaklaşım getirdiği için ödüle layık görüldü.

Yatırım uzmanlarının minik bir şehre dönüşen belde için bugün biçtikleri değer elli milyar dolar. Kahramanımızın hayalinin püf noktasını şu: "Şehirli insana uygun modern köy yaşamı".

Göleti, ormanı, çeşmesi, meydanı, harası, patikası ile tam bir köy. Fakat bu köyde traktörler yerine golf arabaları, çamurlu yollar yerine Arnavut kaldırımları; kerpiç evler yerine ahşap ve taşın en güzel örneklerinin sergilendiği cumbalı konaklar yer alıyor.

Peki, böylesine başarılı bir proje nasıl oluyor da bugün yaratıcısı açısından batma noktasına geliyor. Aslında her şey işin finans bacağına sağlam tutmaması ile başlıyor. Fikir iyi, proje iyi, uygulama iyi fakat finans krizi hem 1994'te hem de 2001'de gelip girişimcimizin kapısını çok sert bir biçimde çalıyor. Fikri satmak konusunda gösterilen başarı, finans yönetiminde maalesef gösterilemiyor.

Finansal sorunlar ve arka arkaya yaşanan kayıplar 55 milyon dolarlık borca karşılık şirket hisselerini devre zorluyor, yeni sahibine devredilmeyi bekliyor. "Parlak ve hüzünlü" hikâyesi, çift taraflı ışık tutuyor. Sadece başarı ya da başarısızlık hikâyelerine kulak vermeyin. Çünkü iş dünyasında başarı ve başarısızlık birlikte kol geziyor.

Kaynak: <http://www.hurriyet.com.tr/index/ArsivNews.aspx?id=8615913>

8.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Başarısız girişimcilik örneklerini inceleyerek başarısızlık nedenlerini maddeler hâlinde sıralayınız.

1. ....
2. ....
3. ....

PERFORMANS ÖDEVİ

Hazırlama Süresi : 4 hafta

Performans Ödevi: Sizden yakın çevrenizde kendi işini kuran ve işleten girişimcilere uygulanmak üzere bir anket oluşturup uygulamanız isteniyor.

Çalışmayı yaparken değişik anket formlarını inceleyerek ödevinize uygun anket soruları geliştiriniz.

Bu ankette;

- Girişimcide bulunması gereken nitelik ve şartlar,
- Kendi işini kurmanın yararları ve önündeki engeller,
- İşini kurabilmek için gerekli sermayenin hangi kaynaktan karşılanacağı,
- Girişimcinin yaptığı işteki tecrübesinin önemini ifade eden bir anket hazırlayınız. Hazırlamış olduğunuz anketi uygulama alanında gerçekleştiriniz.

Değerlendirme:

Anket sonuçlarına göre girişimcilik konusunda bireyin, toplumun ve devletin yapmaları gerekenleri kısaca yazınız.

Birey .....

Toplum .....

Devlet .....

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki ifadelerin doğru olanını (D) yanlış olanını (Y) harfi ile işaretleyiniz.

1. Yaratıcılık girişimcinin kişisel özelliğidir.
2. Girişimci, risk alarak yenilik yapan kişidir.
3. Sosyal beceriler girişimci için önemli değildir.
4. Başarılı girişimci ani ama doğru olmayan kararlar verir

B) Aşağıdaki çoktan seçmeli sorularda doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi girişimcinin kişisel özelliklerinden biri değildir?

- A) Sabırlı   B) Sorumluluk alan   C) Risk alamayan
D) Yaratıcı   E) Başarı odaklı

2. Aşağıdakilerden hangisi girişimcinin fonksiyonlarındanıdır?

- A) Yeni pazarlara ulaşmak
B) Bilinen malların niteliklerinde ısrar etmek
C) Yeni kaynakları araştırmamak
D) Yeni üretim yöntemlerini uygulamamak
E) Teknolojiden faydalanmamak

3. I. İş fırsatlarını görüp değerlendirebilme

II. Kaynakları doğru kullanabilme

III. Başarıyı sağlayacak uygun eylemleri başlatabilme

IV. Değişimi fırsat olarak görememe

V. Belirsizliğe karşı tolerans gösterememe

Girişimcilerde bulunması gereken kişisel özellikler hangi şıkta doğru olarak verilmiştir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I, II, III
D) III, IV, V
E) I, II, V

4. I. İletişim kurabilme

II. Sorumluluk almak

III. Çalışma gruplarını motive etme

IV. Pazarlama

V. Kontrol

Girişimcilerde bulunması gereken sosyal özellikler aşağıdaki hangi şıkta doğru olarak verilmiştir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I, II, III
D) III, IV, V
E) I, II, V

C) Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Başarılı girişimcilerin özellikleri nelerdir? Yazınız.

.....
.....

2. Başarısız girişimcilerin özellikleri nelerdir? Yazınız.

.....
.....

D) Girişimci, risk alma, sabır, yaratıcılık, aile, tecrübe, iletişim, ileriye görme, yenilikçi olma gibi kavramlardan yola çıkarak başarılı bir girişimci tanımı oluşturunuz.

.....

ÖZ ELEŞTİRİ TABLOSU

GİRİŞİMCİ VE BAŞARILI GİRİŞİMCİLERİN ÖZELLİKLERİ ÜNİTESİNİN ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Ünitenin sonunda neleri, ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirilebilirsiniz.

Aşağıdaki ölçütlerden sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

“Evet”

“Kısmen”

“Hayır”

Değerlendirme sonunda kısmen veya hayır cevaplarınız çoğunluktaysa üniteyi tekrar gözden geçirmelisiniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME	DERECELER		
	EVET	KISMEN	HAYIR
Girişimcide bulunması gereken kişilik özelliklerini söyleyebilirim.			
Girişimcide bulunması gereken sosyal becerileri örneklendirebilirim.			
Başarılı ve başarısız girişimcilik örneklerini değerlendirebilirim.			

3. ÜNİTE

BİR İŞ FİKRİNİN PROJEYE VE YATIRIMA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

- A) İŞ FİKRİ NEDİR?
- B) İŞ FİKRİ BULMA
- C) PROJE KAVRAMI
- Ç) FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI
  1. Fizibilite Etüdünün Yapılış Amacı
  2. Fizibilite Etüdünün Aşamaları
  3. Fizibilite Raporunun Hazırlanması
  4. Raporun Değerlendirilmesi
  5. Yatırıma Karar Verilmesi
- D) İŞ PLANI
  1. İş Planının Amacı
  2. İş Planının Önemi
  3. İş Planının Hazırlanması

3

A) İŞ FİKRİ NEDİR?

KONUYA BAŞLARKEN

1. İnsanların günlük yaşamlarını kolaylaştıracak yenilikler neler olabilir? Tartışınız.
2. Bu yeniliklerin geliştirilmesine yönelik fikirler geliştiriniz.

Görsel 3.1.

Başarılı olmak isteyen bir girişimcinin elindeki en değerli kaynak, iyi bir iş fikridir.

Girişimci adayları; bir konuda fayda sağlamak, atılım yapmak ve yenilik yapmak için çevrelerini inceleyip gördükleri eksiklikleri fırsatlara dönüştürerek iş fikrine çevirirler. İyi bir iş fikri oluşturmanın en önemli gereklerinden biri iyi bir gözlem yapmaktır. Bunun için ekonomik hayattaki yeni eğilimlerin yer aldığı, değişik fırsatlara ilişkin gelişmeler, çeşitli kaynaklardan öğrenilebilir. Örneğin; ekonomik hayattaki yeni eğilimlerin yer aldığı dergiler, ticari gazeteler, üniversiteler, işletmeler, patent kurumu ya da çeşitli kamu kuruluşlarının çıkardığı yayınlar farklı fırsatların kaynakları olabilir.

İş fikrinin hayata geçirilebilir olması, insan ihtiyacını karşılama özelliği taşıması ve daha da önemlisi sürdürülebilir bir yatırıma dönüştürülebilmesi ile mümkün olabilir.

B) İŞ FİKRİ BULMA

KONUYA BAŞLARKEN

1. Bir girişimci aday olarak iş fikri oluşturmak için ne tür araştırmalar yaparsınız?
2. Fırsat olarak değerlendirilebilecek bir iş fikriniz var mı? Paylaşınız.

Görsel 3.2.

İş fikri belirlenirken girişimci adayı öncelikle iş deneyimlerini, ustalıklarını, becerilerini ve bilgilerini ön plana çıkarır. Bilgi, beceri ve deneyimler dışında girişimci adaylarının iş fikrine çevirdikleri konular, çevrelerinde tespit edebildikleri fırsatlardır. Bu fırsatlar, genellikle karşılanmamış insan ihtiyaçlarından ortaya çıkar. Bu ihtiyaçlar girişimci adayları tarafından icat, inovasyon, ye-

nilik, bayilik, distribütörlük, franchising (frençayzing) veya yeni bir işletme kurma yoluyla giderilir. Bütün bu iş kurma sürecinde iş fikri vardır.

Dünyadaki milyonlarca girişimcinin hikayesine bakıldığında birçok iş fikri kaynağı görülmektedir. Bu kaynakların en önemlileri tüketiciler, var olan işletmeler, dağıtım kanalları, devlet ve AR-GE faaliyetleridir.

Bir iş fikrinin ortaya çıkarılmasında 3 temel yol vardır. Bunlar; fayda, atılım ve yeniliktir.

Fayda: Bir mal veya hizmetin insan ihtiyaçlarını karşılama özelliğidir. Herhangi bir mal veya hizmetin belirli miktarının tüketiminden alınan zevk, sağlanan tatmin demektir. Örneğin; internet aracılığı ile alışveriş yapmak, ödemeleri internet ile yapmak.

Atılım: Herhangi bir konuda ilerleme, ilerleme çabası, hamle, atak, ileri gitme olarak tanımlanır. Örneğin; otomatik makinelere (pizzamatik, çaymatik vb.) para atılarak satış yapılması.

Yenilik: Yeni olma durumu, eskimiş olanı yararlı ve yeterli olan yenisi ile değiştirme demektir. Örneğin; cep telefonunda 4,5G sistemine geçilmesi.

İş fikri bulabilmenin yolları şu şekilde sıralanabilir:

1. Girişimci adayı yeni bir fikir geliştirebilir.
2. Başkasının fikrini model alabilir veya değiştirerek kullanabilir.
3. Başka birisinden iş fikri satın alabilir.

Bir iş fikri bulunduktan sonra ilk olarak araştırma yapılmalıdır. Bu iş fikri o toplumun sosyo kültürel yapısına uygunmu, rakip firmaların durumu, ihtiyaç tesbiti v.b araştırmalar yapıldıktan sonra bilgi yetenek ve tecrübelerimize uygun olup olmadığı araştırılır. Teknolojik gelişmeler takip edilerek uygulanabilirliği tesbit edilir. Teoriden pratiğe doğru iş fikri geliştirilir.

1.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Aşağıdaki nesnelere birini seçiniz. Seçtiğiniz nesne için beş dakika içerisinde olabildiğince çok sayıda değişik kullanım şekli bulmaya çalışınız. Ürettiğiniz fikirleri sınıf ortamında paylaşınız.

Ataç : .....

.....

Kompakt Disk (CD) : .....

.....

Sandalye : .....

.....

Ayna : .....

.....

2.**DERS İÇİ ETKİNLİK**

Bir sitede bir süpermarket sahibi olduğunuzu varsayınız. On beş dakika içerisinde, bu markete yeni müşteriler çekme yolları hakkında olabildiğince değişik fikir üretmeye çalışınız. Ürettiğiniz fikirleri yazınız ve sınıf ortamında tartışınız.

.....

.....

.....

.....

.....

3.**DERS İÇİ ETKİNLİK**

Okulunuzda gördüğünüz eksiklikleri sıralayınız. Aşağıdaki tabloya çözüm önerilerinizi yazınız.

EKSİKLİKLER

1. Engelli öğrenciler için özel bir girişin yapılmamış olması
2. Sınıfların bazılarında projeksiyon cihazının bulunmaması
3. ....
4. ....
5. ....

Bu eksikliklerin giderilmesinin sağlayacağı faydalar (her biri için birer fayda yazınız).

1. Engelli öğrencilerin derslere zamanında girebilmesi
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Okulunuzda veya sınıfınızda yenilik olabilecek konuları aşağıya sıralayınız.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....

Yakın çevrenizde gözlemediğiniz yeni iş fikirlerini tespit ediniz. Tespitlerinizi sınıf ortamında paylaşınız.

- .....
- .....
- .....
- .....

C) PROJE KAVRAMI

KONUYA BAŞLARKEN

1. Şu ana kadar bir projenin içerisinde buldunuz mu? Yaptığınız projenin adını ve bu projedeki görevinizi belirtiniz.
2. Türkiye’de girişimcilik projelerini destekleyen kurum ve kuruluşlar hakkında bilgi edininiz. Edindiğiniz bilgileri sınıf ortamında paylaşınız.

Görsel 3.3.

Proje: bir fikrin, bir düşüncenin tasarlanıp şekillenmesi, yeni fikirlerin yazıya veya şekle dönüşmesi durumudur. Projeler, belirli kurumlara sunulurken bilimsel şartlara uyması gerekmektedir. Genel olarak bir projede maliyet, kalite ve süre ile ilgili bilgilerin mutlaka bulunması gerekir. Bir projede bulunması gereken özellikler sunulan yerlere göre değişebilir.

Genel olarak projeler:

1. Yenilikçi, bilimsel olmalıdır.
2. Projenin tanımı, amacı ve nasıl uygulanacağı belirtilmelidir.
3. Hazırlayana ait özgün bir fikir ve eser olmalıdır.
4. Uygulanabilir ve gelir elde edici olması tercih edilmelidir.
5. Sonuçlara nasıl ulaşılacağı bilimsel olarak anlatılmalıdır.
6. İnsanlar için yarar sağlayacak ve yatırımcıya kâr getirecek özelliğe sahip olmalıdır.

10. PROJENİN BÜTÇESİ Yukarıda hesaplanan maliyetin ayrıntılı dökümüdür.	Yıllık 90.000 TL
11. PROJENİN NİTELİĞİ	☐ Kâr amaçlı ☐ Sosyal fayda amaçlı
12. PROJEYİ DESTEKLEYEBİLECEK KURULUŞLAR	KOSGEB

2. DERS DIŞI ETKİNLİK

Çevrenizden veya İnternet üzerinden araştırma yaparak Avrupa Birliği hibe programları kapsamında yürütülen projeler hakkında bilgi toplayarak tamamlanmış bir proje ile ilgili sonuçları arkadaşlarınızla paylaşınız.

Ç) FİZİBİLİTE ETÜDÜ (YAPILABİLİRLİK ÇALIŞMASI)

KONUYA BAŞLARKEN

1. İşletme kuruluşundan önce yapılması gereken hazırlıklar nelerdir?
2. Bir işletmenin kuruluşunda yer seçimi hangi açılardan önemlidir? Düşüncelerinizi paylaşınız.

Görsel 3.4.

İşletmelerin kurulması ayrıntılı ve çok yönlü çalışmalar gerektirir. Bu çalışmaların ekonomik, teknik, örgütsel ve hukuki yönleri vardır. İşletme denilince köşe başındaki bakkal dükkanından büyük bir demir-çelik fabrikasına kadar her çeşit işletme akla gelir. Bu nedenle işletmelerin kuruluş süreçleri de farklılıklar gösterecektir. İşletmeler kurulmadan, proje fikrinin yatırıma dönüştürülmesinden önce yapılan ve fikrin, ekonomik, teknik, yasal ve örgütsel açıdan uygun olup olmadığını belirlemeye yarayan kapsamlı araştırmalara denir. Fizibilite etüdü, küçük ya da büyük her işletme tarafından yapılması gereken bir çalışmadır.

Küçük bir bakkal açmak isteyen girişimci bile birtakım çalışma ve araştırmalar yapar. O çevrede oturan aile sayısı, ihtiyaçları, gelir düzeyleri, mevcut bakkal dükkanları ve alışveriş yapılan benzeri yerlerin durumu vb. özellikleri araştırır. Oradaki çeşitli esnafa danışarak fikirlerini alır. Elbette, böyle basit araştırmaları uzman kişilere ihtiyaç duymadan, bizzat kendisi kısa sürede yapabilir. Girişimcinin kurmak istediği işin daha büyük ölçekli olması durumunda kuruluşla ilgili çalışmalar birkaç hafta, birkaç ay hatta birkaç yıla çıkabilir. Yapılacak etütler için değişik konularda uzmanlaşmış kişiler ile ekip çalışması yapması gerekir.

Görsel 3.5.

1. Fizibilite Etüdünün Yapılış Amaçları

Fizibilite etüdü yapmanın başlıca amaçları şöyle sıralanabilir:

- İşletmenin kurulmasına kesin karar vermek
- İşletmenin hangi büyüklükte ve nerede kurulacağını belirlemek
- Yatırımın finansal portresini (mali yükünü) ortaya koymak
- Teşvik kredisi, yatırım indirimi ve döviz tahsisi gibi devletin sağladığı imkânlardan yararlanılıp yararlanılmayacağını belirlemek. Projenin gerçekleşmesi, kuruluşu ve işleyişi sırasında karşılaşılabilecek güçlükleri önceden tahmin ederek gerekli tedbirleri almak.

2. Fizibilite Etüdünün Aşamaları

Fizibilite etüdünde, çeşitli araştırmalar yapılarak projenin bütünlüğüne kavuşması sağlanır. Fizibilite etüdünün aşamaları anlamına da gelen bu araştırmalar şunlardır:

a) Ekonomik Araştırmalar: Kurulacak işletmenin ekonomik açıdan verimli ve akılcı olup olmadığının araştırılmasıdır. Üretilmesi planlanan mal veya hizmete ilişkin talep ve pazar payının tahmini yapılır ve işletmenin kuruluş yeri belirlenir.

b) Teknik Araştırmalar: İşletmelerin seçeceği teknolojinin belirlenmesinde temel olur. Üretim süreci aşamalarının tanımlanması, üretim teknolojisinin seçimi, varsa makinelerinin seçimi ve fabrika içindeki yerleşimi, bakım onarım olanaklarının araştırılması bu çalışmalar kapsamındadır.

c) Finansal Araştırmalar: Kurulacak işletmenin yatırım maliyetinin tespit edilmesi, sermaye ihtiyacının belirlenmesi, gelir ve gider hesaplarının yapılması, finans kaynaklarının ve işletme karlılığının saptanmasıyla ilgili değerlendirmelerin yapılmasını içerir.

ç) Yasal Araştırmalar: Sermaye ihtiyacı, mali sorumluluğu sınırlama, vergilendirmedeki farklılık, kredi sağlama olanakları, kuruluş giderleri, işletme yapısından gelen zorunluluk gibi etkenlerin değerlendirilmesini kapsar.

d) Örgütsel Araştırmalar: İş analizi, iş bölümü ve uzmanlaşma, yetki ve sorumluluk dağılımı, iletişim kanalları, çalışacak kişilerin belirlenmesi, örgüt şemasının çıkarılması çalışmalarıdır.

3. Fizibilite Raporunun Hazırlanması

Araştırmalar tamamlandıktan sonra sonuçlar bir rapor hâline getirilir. Hazırlanacak rapora ilişkin çeşitli formatlar vardır. Araştırma sonuçları, fizibilite etüdünün kullanılacağı ve sunulacağı kurum ve kuruluşun formatına uygun olarak bir araya getirilir.

4. Raporun Değerlendirilmesi

Ayrıntılı olarak projeye ilişkin tüm bilgileri içeren yapılabirlik raporu, yatırımın değerlendirilmesine ilişkin önemli bir göstergedir. Bir girişimcinin yapacağı yatırıma temel oluşturacak ön projelerin değerlendirilmesinde ana ölçüt, girişimin sağlayacağı kârdır. Kârlılığın hesabı, yalnızca ilk çalışma yılı için yapılmaz. Kârlılık; işletmenin tüm ömründe elde edeceği net gelirinin giderlerinden fazla olmasıdır. Bu nedenle işletmeci, işletmeyi kurma kararı verirken kârlılık oranları üzerinde durur.

5. Yatırıma Karar Verilmesi

Bu bilgilerin ışığında yapılacak değerlendirme sonucunda, yatırım kararı verilecek ya da yatırımdan vazgeçilecektir.

4.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Aşağıdaki tabloya hangi işletmelerin kuruluşunda hangi faktörlerin önemli olduğunu (X) işareti ile işaretleyiniz.

FAKTÖRLER	İŞLETMELER				
	Kırtasiye dükkânı	Lokanta	Mobilya fabrikası	Mermer fabrikası	Alışveriş merkezi
Ham madde kaynaklarına yakın olmak					
Ulaşım yollarına yakın olmak					
Tüketicilere yakın olmak					
Nitelikli iş gücüne yakın olmak					
Pazara yakın olmak					

AŞağıda fizibilite etüdünün baştan sona kadar nasıl yapılması gerektiğine ilişkin ipuŐları verilmektedir. 60. sayfadaki örnek projeye ilişkin fizibilite etüdünü aşağıdaki formatı kullanarak ödev Şeklinde hazırlayınız.

1. PROJENİN TANITILMASI

- 1.1. Projenin adı
- 1.2. Yatırımcının adı-soyadı
- 1.3. Projenin kapasitesi
- 1.4. Projenin finansı
- 1.5. Kuruluşun yasal biçimi
- 1.6. Kuruluş yeri
- 1.7. Yatırımın genel toplamı

2. PROJENİN AYRINTILI TANITIMI

- 2.1. Projenin amacı
- 2.2. Ürünün pazarlama durumu
- 2.3. Proje hakkında genel bilgiler
  - 2.3.1. Proje alanının alt yapısı
  - 2.3.2. Proje alanının sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı
  - 2.3.3. Projenin yöre için önemi
  - 2.3.4. Yer seçimi
- 2.4. Projenin kapasitesi
- 2.5. Hammadde durumu

3. EKONOMİK ETÜT

4. TEKNİK ETÜT

5. ÖRGÜTSEL PLAN

6. FİNANSAL ETÜT

- 6.1. Sabit yatırım proje giderleri
  - 6.1.1. Arazi ve tanzim giderleri
  - 6.1.2. Bina inşaat giderleri
  - 6.1.3. Ulaştırma yatırım giderleri
  - 6.1.4. Makina ve donanım giderleri
  - 6.1.5. Yardımcı işletme giderleri
  - 6.1.6. Genel giderler
  - 6.1.7. Beklenmeyen giderler
- 6.2. Yıllık işletme giderleri
  - 6.2.1. Hammadde giderleri
  - 6.2.2. Yardımcı işletme giderleri
  - 6.2.3. Personel giderleri: Sigorta masrafları dâhil
  - 6.2.4. Bakım onarım giderleri
  - 6.2.5. Yakıt enerji giderleri
  - 6.2.6. Genel giderler
  - 6.2.7. Temizlik giderleri
  - 6.2.8. İŞletme giderleri tablosu
- 6.3. Yıllık işletme gelirleri

7. YASAL ETÜT (Proje ile ilgili yasal destek ya da kısıtlamalar)

8. PROJENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

D) İŞ PLANI

KONUYA BAŞLARKEN

1. *Plan nedir? Okul içi veya dışında tecrübelerinizden yola çıkarak plan yapmanın ne gibi yararlar sağlayabileceğini söyleyiniz.*
2. *Gelecekte düşündüğümüz işlerle ilgili planlarınızı kısa, orta, uzun vadeli olmak üzere yazınız.*

Görsel 3.6.

Girişimci, fizibilite etüdü sonucunda bir yatırım yapmaya karar verirse sonraki adımı iş planı hazırlamak olacaktır. İş planı, kurulması planlanan ya da mevcut işin geliştirilmesi başarılı olabilmesi ve varlığını koruyabilmesi için hazırlanan raporlar bütünüdür.

İş planının kullanıldığı alanlar şunlardır:

- Finansal kaynak temini araştırmalarında,
- Borç ya da kredi kaynaklarına başvuru yaparken,
- Potansiyel ortaklara iş modeli tanıtırken,
- Teşvik ve destek programlarına başvururken kullanılmaktadır.

1. İş Planının Amacı

En geniş anlamıyla planlama bir amaca ulaşmak için yapılacak işlerin önceden tasarlanarak saptanması anlamına gelir. Girişimci açısından plan, işletmesinin amacına ya da amaçlarına ulaşabilmesi için ne gibi işlerin yapılacağını, bunların nasıl, ne zaman ve ne şekilde yapılması gerektiğini gösteren bir tasarıdır. Başka bir ifade ile plan, tasarlanan bir eylem biçimidir.

İş kurma durumundaki girişimciler için iş planı, özelliği olan önemli bir konudur. Kişiler, kazandıkları deneyimler ve uygun ölçüde yaptıkları hatalar ile birçok konuyu öğrenirler. Önceden yapılacak bir iş planı sayesinde alınacak önlemler, işi kaybettirecek kadar büyük hataların yapılmasına engel olur. Çalışmaya başlamadan önce yapılacak iş planı, iş konusu ile ilgili olarak yapılan tüm araştırmaları içermelidir. Beklenmeyen sorunlar ve bunların etkileri, ayrıntılı plan yoluyla önlenebilir ve davranışlar buna göre ayarlanabilir.

İyi bir iş planı;

- a) Yatırım kararı vermiş girişimciye rehberlik eder.
- b) Girişimcilerin, yöneticilerinin çalışanların dikkatini amaca yöneltir.
- c) Gelecekte ortaya çıkabilecek olumsuz durumlara karşı hazırlıklı olunmasını sağlar.
- ç) Kaynakların ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlar.

2. İş Planının Önemi

Girişimcinin risk alarak, yeni bir fikri hayata geçirmesi ve iş fikrinin ticarileştirilmesi için planlama oldukça önemlidir. İş planı, girişimcinin o işi neden ve nasıl başaracağını gösteren ve bununla birlikte kurulacak olan işletmenin tüm unsurlarını içeren detaylı bir çalışmadır. İş planı girişimcinin yol haritasıdır.

Görsel 3.7.

3. İş Planının Hazırlanması

Özellikle yeni bir iş kurarken gerçekçi bir iş planının geliştirilmesi, yorucu ve zahmet verici bir uğraştır. Çünkü bilgilerin toplanması, incelenmesi ve yorumlanması, hem zaman alıcı hem de zordur. İş planı hazırlanırken planlama yapılacak işin ana başlıkları belirlenmelidir. Veriler toplanıp incelendikçe üretim, pazar araştırması, maliyet, mali tasarılar gibi uygun başlıklar altında dosyalar düzenlenebilir. Dosyalar da türlerine göre değişik klasörler altında toplanabilir.

İş planı yapılırken temel noktalar üzerinde durulur. Pek çok etkileyici sözcüklerle dolu raporlar hoş gözükebilir ancak esas ve önemli olan planın içeriğidir. Plan, hareket hâlindeki bir hedefe nişan alır gibi amaca yönelik ve isabetli olmalıdır. Aksi hâlde boş yere zaman harcanmış olur.

İş planında yer alması gereken önemli hususlar şunlardır:

1. İş planı özeti
2. Girişimcinin hedefleri
3. İşletmenin nitelikleri ve kuruluş planı
4. İşletmenin piyasa ve talep özellikleri araştırması
5. İşletmenin uygulayacağı pazarlama planı
6. Üretim temel süreçleri ve üretim planı
7. Örgütlenme ve yönetim planı
8. İşletme finansal planı

ÖRNEK İŞ PLANI

Aşağıdaki örnek, Kayseri’de unlu mamuller işi yapmayı planlayan Özge Burak ve Vasfiye Alper’in iş planıdır. Nakit para akışları ve hesap tasarıları, işleri ile ilgili birinci yıl için hesaplanmıştır. Örnekte iş yerinin yeni olmasından dolayı birinci yılın sonuna kadar az kâr olduğu gösterilmiştir. İlk yıllar için kâr elde edilemeyebilir. Bu durum, ticaretin yeterli kâr yapabilecek bir düzeye gelmesinin biraz zaman alacağını gösterir. İş planı yapmak hedeflere ulaştırmayı kolaylaştırır.

Ticaret Meslek Lisesi ve Kız Meslek Lisesi mezunu olan bizler, eğitim ve deneyimlerimizden yararlanarak unlu mamullerin üretimi ve satışı ile ilgili kendi işimizi yapmak istiyoruz.

İŞ TANIMI

İşimizi “Erkilet Bulvarı, Yeşil Mahalle No: 21 Kocasinan/Kayseri” adresinde kurmayı planlıyoruz. Özge Burak işletmemizin pazarlama ve müşteri ilişkilerini, Vasfiye Alper ise malzeme seçimi ve ürünlerin üretimi ile ilgilenecektir. Zaman içinde personel çalıştırmayı ve ürün çeşitliliğini artırmayı düşünüyoruz. Bunun yanında, market vb. yerlere toptan satışlar yapmayı hedefliyoruz.

PAZAR TANITIMI

Unlu mamüllerine olan talep piyasada her geçen gün hızla artmaktadır. Kadınların iş hayatında daha çok yer almaları nedeniyle evde bu tür işlerle uğraşamamaları ve sosyal aktivitelerin artması unlu mamüllerine olan talebin daha da çok artacağını göstermektedir.

PAZAR STRATEJİSİ

Unlu mamuller firmasını kurmak için sadece ustalık bilgisi yeterli değildir. Piyasada rakip firmalar çok olduğu için müşterilerin tercihini yönlendirecek girişimcilik bilgisi gerekir. Öncelikle ürünlerle ilgili kalitemizi tanıtmak gerekmektedir. Bunun için tüketicilerin damak zevkine uygun ve hijyen koşullarına elverişli ürünlerimizi çevremize duyuracağız.

Ortak olarak yeterli olmayan sermayemizi ilerdeki satışlarımızdan sağladığımız kârlardan arttırmayı düşünüyoruz.

ÇALIŞMA VE ORGANİZASYON

İşyerimizin alanı yüz yirmi metre kare olup standart gereksinimleri karşılayacak şekildedir. İşyerinin döşenmesinde ve iş üretiminde kullanılacak malzemeler ucuz satış yapan firmalardan karşılanacaktır.

Malî planımıza göre iş için gerekli para yirmi bin TL’dir. Bu tutar; büro mobilyası, döşeme eşyaları ve diğer demirbaşlar için yeterli sermayedir. Borçlanma maliyeti yüksek olduğu için gerekli nakdi kendi öz kaynaklarımızdan karşılayacağız. Ancak çok zor durumda kaldığımız zaman yakın çevremizden borçlanma yoluna gidebiliriz.

Özge Burak, firmanın resmî dairelerdeki işlemleri ile işletme dışında yapılacak idari işleri yapacaktır.

	1. ORTAK	2. ORTAK
Adı ve Soyadı	Özge Burak	Vasfiye Alper
Adres	Kayseri	Kayseri
Telefon	0352...	0352...
Doğum Tarihi	1988	1985
Medeni Hali	Bekar	Bekar
Öğrenim Durumu	Ticaret Meslek Lisesi	Kız Meslek Lisesi
İş Deneyimi	Özel sektörde 5 yıl	Özel sektörde 3 yıl

2018 YILI TAHMİNİ MALÎ PLAN

20.000 TL aşağıdaki gibi

Demirbaş alımı

21.050 TL

Unlu Mamulleri İşletmesi Ana Malzeme Listesi

Sıra Nu.	Araçlar	Miktar	
MAALİYET			
1	Masa	3	1.200 TL
2	Koltuk	1	250 TL
3	Misafir koltuğu	4	800 TL
4	Sehpa	1	200 TL
5	Sandalye	5	1.000 TL
6	Dolap	2	600 TL
7	Çelik raf	1	450 TL
8	Fırın	2	5.800 TL
9	Buzdolabı	1	3.000 TL
10	Ocak	1	1.250 TL
11	Pişirme malzemeleri		1.750 TL
12	Telefon	1	250 TL
13	Bilgisayar	1	3.000 TL
14	Yazar kasa	1	1.500 TL
TOPLAM			21.050 TL

31.12.2018 Tarihli Tahmini

Para

Akış

Tablosu (Yıllık)

NAKİT GİRİŞLERİ(GİRDİLER)

• Ürün satışları	120.000 TL
• Sermaye	60.000 TL
TOPLAM NAKİT GİRİŞLERİ	180.000 TL

NAKİT ÇIKIŞLARI (ÖDEMELER)

• Demirbaş alımları	21.050 TL
• Mal alımları	75.000 TL
• Hizmet alımları	1.500 TL
• Kira gideri	12.000 TL
• Aydınlanma ve ısıtma	3.600 TL
• Taşıma giderleri	600 TL
• Haberleşme giderleri	2.400 TL
• Açılış giderleri	600 TL
• Sabit giderler	900 TL
• Diğer ödemeler	1.200 TL
TOPLAM NAKİT ÇIKIŞLARI	118.850 TL
FARK	61.150 TL

31.12.2018 Tarihli Tahmini Gelir Tablosu

A-BRÜT SATIŞLAR	120.000
1- Yurt İçi Satışlar	90.000
2- Yurt Dışı Satışlar	
3- Diğer Gelirler	
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	
1- Satıştan İadeler (-)	
2- Satıştan İskontolar (-)	
3- Diğer İndirimler (-)	129.000
C- NET SATIŞLAR	
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	
1- Satılan Mamüller Maliyeti (-)	
2- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	75.000
3- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	1.500
4- Diğer Satışların Maliyeti (-)	18.900
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	
E-FAALİYET GİDERLERİ	
1- Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	
2- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	3.600
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	3.000
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	
1- İştiraklerden Temettü Gelirleri	
2- Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri	
3- Faiz Gelirleri	
4- Komisyon Gelirleri	
5- Konusu Kalmayan Karşılıklar	
6- Menkul Kıymet Satış Karları	
7- Kambiyo Karları	
8- Reeskont Faiz Gelirleri	
9- Enflasyon Düzeltmesi Karları	
10- Faaliyetlerle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar	
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR	
1- Komisyon Giderleri (-)	
2- Karşılık Giderleri (-)	
3- Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	
4- Kambiyo Zararları (-)	
5- Reeskont Faiz Giderleri (-)	
6- Diğer olağan Gider ve Zararlar (-)	
H- Finans GİDERLERİ (-)	
1- Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	
2- Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR	
I- OLAĞAN DIŞI GELİR VE KARLAR	
1- Önceki Dönem Gelir ve Karları	
2- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	
1- Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)	
2- Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	
3- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	27.000
K-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KAR(-)	
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI	

31.12.2018 Tarihli Tahmini Bilanço

AKTİF	70.200	PASİF	87.000
<u>DÖNEN VARLIKLAR</u>		<u>ÖZ KAYNAKLAR</u>	
Kasa	61.200	Sermaye	60.00
Ticari Mallar	9.000	Dönem Net Kârı	27.000
<u>DURAN VARLIKLAR</u>	16.800	<u>PASİF TOPLAMI</u>	87.000
Demirbaşlar	21.000		
Amortismanlar(-)	4.200		
AKTİF TOPLAMI	<u>87.000</u>		
GENEL TOPLAM	87.000	GENEL TOPLAM	87.000

SONUÇ

Kuracağımız iş, ilk yılın sonuna kadar iki ortağın düşündüğü kârı getirmeyecektir. Ancak yapılacak yatırım, çalışmalar ve edinilecek çevre, işin kapasitesini ve gelişmesini artırarak sonraki yıllarda tatmin edici düzeyde kâr sağlayacaktır. Bu hususu dikkate alarak işin yapılmasının uygun olacağına karar vermiş bulunuyoruz.

4.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Girişimciler, girişimlerinden istenilen sonucu alabilmek için tüm plânlarda olduğu gibi iş plânının hazırlanmasında da bazı kurallara uymak zorundadır. Bu kurallar şunlardır:

- İş plânı iyi bir biçimde tanımlanmış amaçlara yönelik olmalıdır.
- İş plânı basit ve anlaşılır olmalıdır.
- İş plânı esnek ve dinamik olmalıdır.
- İş plânı dengeli olmalıdır. Çeşitli bölümler arasında etkinlikler yönünden denge sağlamalıdır.
- İş plânı, elde edilebilir ve akla uygun olmalıdır. İşletmenin güçlü ve zayıf yönlerini göz önünde bulundurarak hazırlanmalıdır.
- Büyük işletmelerde iş planı, bölümler (üretim, finans, pazarlama, dağıtım, muhasebe gibi) arasında yeterli iletişim yoluyla eş güdümü sağlamalıdır.
- İş plânı yönetme, örgütleme ve kontrol işlevini kolaylaştırmalıdır.

Yukarıdaki kuralları göz önünde bulundurarak sizler de düşündüğünüz işle ilgili iş planınızı oluşturunuz.

Bir girişimci adayı olarak iş fikirlerinizden biri ile ilgili hedeflerinizi belirleyiniz. Bu fikirlerinizi önem sırasına göre yazınız.

.....

.....

.....

.....

Okuma Metni

İŞİN YOKSA FİKRİN OLSUN

Parlak bir iş fikriniz var, ancak paranız yoksa hemen vazgeçmeyin. Bu fikre gerçekten inanıyorsanız, yardım alabileceğiniz kurum ve kuruluşlar var. Türkiye’de, parlak fikirleri olan ancak sermaye sahibi olamadıkları için kendi işlerini kurma hayalleri suya düşen binlerce girişimci var. Oysa dünyada çok sayıda dev şirketin temelinde, “fikir ile sermayenin iş birliği” olarak tanımlanan risk sermayesi modeli yatıyor. Türkiye’de sayıları az da olsa risk sermayesi şirketleri, girişimcilere fırsat tanıyor. Bazı geniş ufuklu holdingler de bu yöntemi benimsemişlerdir.

Görsel 3.8.

İŞ PLANI ÇOK ÖNEMLİ

Sermaye arayışına çıkacak olan girişimcilere şunlar tavsiye edilebilir. Öncelik, piyasanın ihtiyaçlarına hitap edecek bir iş fikri bulmak. Ama daha da önemlisi, fikri bir iş modeline dönüştürmek. Kâr ve zarar hesapları, fikrin hitap ettiği pazarın analizi vb. bilgiler iş planında yer almalı. İş planının en az altı ayda titiz ve detaylı bir çalışma ile hazırlanması gerekir. Son olarak da ekibin nitelikleri, tecrübesi, uyumu ve bu iş için gerçekten istekli ve hırslı olması çok önemli kriterlerdir.

Kaynak: <https://cokiyifikir.wordpress.com/>

A) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

1. Yatırımcı veya kredi veren kişilerle iş tasarısı hakkında bilgi vermek amacıyla yapılan çalışmaların tümüne.....denir.
2. İş kurmada, üretime geçinceye kadar yapılacak harcamaları karşılayacak paralara.....denir.
3. Teknik araştırmalar, yasal araştırmalar, örgütsel araştırmalar.....etüdünün bölümlerindedir.
4. Bir fikrin, bir düşüncenin tasarlanıp şekillenmesine.....denir.

B) Aşağıdaki ifadelerin doğru olanını (D) yanlış olanına (Y) harfi ile işaretleyiniz.

1. İş planı sermaye bulmaya yardımcı olur.
2. Planlama, “yapılacak iş neden önemlidir, nasıl finanse edilecektir ve yapılacak işte hangi olanaklar kullanılacaktır?” gibi sorulara yanıt arar.
3. Fizibilite raporları işletmenin hangi büyüklükte ve nerede kurulacağını belirler.
4. Projelerin uygulanabilir olması gerekmez.

C) Aşağıdaki soruların doğru seçeneğini işaretleyiniz.

1. İş planı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İş planı, kurulması düşünülen ya da var olan bir işletmenin detaylarını içeren yazılı belgedir.
- B) İş planı işletmenin geleceğini değil, şu anki durumunu gösterir.
- C) İş planında, işletmenin tüm unsurlarının tanımlanması gerekmektedir.
- D) İş planı kurulması düşünülen işletmenin sahip olacağı vizyonun kâğıda dökülmesidir.
- E) İş planı girişimcinin yatırım sürecine geçmesine yardımcı olan bir araçtır.

2. Bir proje planında finansal araştırma ile neler belirlenmeye çalışılır?

- A) İşletme kapasitesinin tespiti
- B) Makine ve teçhizatın seçimi
- C) Arazi, bina ve inşaat ile ilgili çalışmaların yapılması
- D) Hammadde ve yardımcı madde ile ilgili çalışmalar
- E) İşletmenin gelir ve gider tahminlerinin yapılması

3. Bir proje planında ekonomik araştırma ile aşağıdakilerden hangisi belirlenmeye çalışılır?

- I. Piyasa araştırması ve talep tahmini
  - II. İşletmenin kuruluş yerinin belirlenmesi
  - III. İşletme kapasitesinin tespiti
  - IV. Makine ve teçhizatın seçimi
  - V. Finans kaynaklarının tespiti
- A) I ve II   B) I. II. III   C) I. II. III. IV
D) I ve V   E) III ve I

4. Aşağıdakilerden hangisi iş planının girişimciye sağladığı faydalardan biri değildir?

- A) Girişimcinin işletmeyi eleştirel ve objektif bir bakış açısıyla görmesini sağlaması.
- B) Fon sağlayıcılara ve yatırımcılara pazar potansiyeli hakkında bilgiler vermesiyle birlikte pazar payının nasıl korunacağını planlaması.
- C) Girişimcinin işletmenin başarısı için yapacağı varsayımları dikkatli bir şekilde oluşturmasında yardımcı olması.
- D) Amaçların değerlendirilebilmesi için tahminlerin ve gerçek sonuçların karşılaştırılması konusunda da ölçütler oluşturması.
- E) Tamamlanmış bir iş planının, girişimciye çalışma rehberi olma görevi yapması.

Ç) Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. İyi tasarlanmış bir iş planı, girişimcilere hangi konularda yardımcı olur?
2. Bir işe başlamadan önce iş planı yapmak neden gereklidir?
3. Fizibilite etüdü bölümlerinden olan teknik araştırmalar hangi çalışmaları kapsar?
4. Bir projede bulunması gereken özellikler nelerdir?

D) Aşağıda anahtar kavramların (her biri için 45 saniye süre) size çağrıştırdığı kelimeleri her satıra bir kelime gelecek şekilde yazınız. Daha sonra anahtar kavramlarla kurduğunuz cümleleri alttaki boşluklara yazınız.

Kavramlar	Çağrıştırdığı Kelimeler			
İş Fikri				
Proje				
Fizibilite Araştırması				

BİR İŞ FİKRİNİN PROJEYE VE YATIRIMA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ ÜNİTESİNİN ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Ünitenin sonunda neleri, ne kadar öğrendiğimizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz.

Aşağıdaki ölçütlerden sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

Değerlendirme sonunda "Kısmen" veya "Hayır" cevaplarınız çoğunluktaysa üniteyi tekrar gözden geçirmelisiniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME	DERECELER		
	EVET	KISMEN	HAYIR
İş fikri kavramını ve iş fikri geliştirme yöntemlerini açıklayabilirim.			
Proje kavramını açıklayabilirim.			
Fizibilite etüdünün amacını açıklayıp aşamalarını sıralayabilirim.			
Fizibilite etüdü taslağı hazırlayabilirim.			
İş plânının amacını hazırlama aşamalarını söyleyebilirim.			
İş plânı taslağı hazırlayabilirim.			

Okuma Metni

POŞET ÇAYIN HİKÂYESİ

Aslında şirketler açısından bakıldığında birçok yaratıcı fikir yanlış uygulama ya da rastlantılardan ortaya çıkabilir. Çin asıllı bir tüccar, Amerika'da başka bir eyalete çay numuneleri gönderir. Küçük bezler bulamadığı için küçük telaların içine, ağızlarını iple bağlayarak gönderir. Alıcılar bunların öyle kullanıldığını zannederler ve kullanırlar, çok da hoşlarına gider. İlk poşet çay böyle ortaya çıkar.

Görsel 3.9.

4. ÜNİTE

İŞLETMELERİN FONKSİYONLARI VE İŞLETME TÜRLERİ

- A) İŞLETME KAVRAMI VE İŞLETMELERİN AMAÇLARI
- B) İŞLETMELERİN TEMEL FONKSİYONLARI
- C) İŞLETME TÜRLERİ
  - 1. İşletmelerin Hukuki Bakımdan Sınıflandırılması
  - 2. İşletmelerin Ekonomik Bakımdan Sınıflandırılması
  - 3. İşletmelerin İşleyişi Bakımından Sınıflandırılması

A) İŞLETME KAVRAMI VE İŞLETMELERİN AMAÇLARI

KONUYA BAŞLARKEN

1. Sizce işletme nedir? Farklı tanımlar üzerinde tartışınız.
2. Alışveriş yaptığınız mağazaların; müşterilerine, doğal çevreye ve devlete karşı temel sorumlulukları neler olabilir? Düşüncelerinizi sınıf ortamında paylaşınız.

Görsel 4.1. Malatya’da bir karo fabrikası

İnsanların ihtiyaç ve istekleri sınırsızdır. Ancak bunları karşılayacak kaynaklar son derece sınırlıdır. Bu nedenle insanlar, ellerindeki sınırlı kaynakları akılcı ve ekonomik kullanmak zorundadırlar. Ekonomide kaynakların kullanımını gerçekleştiren en somut birimler “işletme” adı verilen kuruluşlardır. Mal ve hizmet üretilip satılan her yerde işletme faaliyeti vardır. İşletmeler, ekonominin temel kuralları içerisinde faaliyet gösterir.

İşletme: Başkalarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere mal veya hizmet üreten ekonomik birimdir. Başka bir tanımla mal ve hizmet üretmek bir takım girdilerin insan ihtiyaçlarını karşılamak üzere çıktılara dönüştürülmesi sürecidir. İşletmelerin bir kısmı kâr etmek amacı ile kurulur. Örneğin; market, ayakkabı mağazası, lokanta vb. Bunların dışında kuruluş amacı kâr olmayan işletmeler de vardır. Dernekler, vakıflar, sivil toplum kuruluşları, devlete ait bazı kurumlar kâr amacı gütmeyen kuruluşlardır.

Genellikle işletmelerin belli başlı amaçları şöyle sıralanabilir:

1. Kâr Sağlama: Kâr, bir işletmenin belirli bir dönem sonunda elde ettiği toplam gelirleri ile giderleri arasındaki olumlu farktır.

2. Toplumsal Sorumluluk: İşletmeler açısından sosyal sorumluluklar bir zorunluluk değildir. Ancak işletmeler bu sorumluluklarını yerine getirmeyi bir amaç olarak benimsemelidir.

İşletmelerin başlıca toplumsal sorumlulukları şunlardır:

- Çalışanlara uygun ücret ve uygun çalışma şartları sağlamak.

- Tüketicilere, uygun ve kaliteli mal veya hizmet sunmak.
- Tedarikçilere uygun fiyat belirlemek ve ödeme taahhütlerinin yerine getirilmesini sağlamak, doğal çevreyi korumak ve ekolojik dengeyi bozmamak.
- Topluma karşı iş ahlâkı normlarına uymak, toplumun değerlerini zedelememek, toplumsal bazı faaliyetlere sponsor olmak.
- Rakiplere karşı haksız rekabette bulunmamak, onları suçlayıcı ve aşağılayıcı ifadelerden kaçınmak.
- Devlete ve yerel yönetimlere karşı sorumluluklarını yerine getirmek.
- Bağlı olunan meslek odalarına karşı, üye aidatlarını ödemek, yönetimde aktif görevler almak, seçimlere katılmak.
- Finans kurumlarına karşı ödemelerini zamanında yapmak, doğru mali tablolar sunmak.

3. İşletmenin varlığını sürdürmesi, büyüme ve gelişmesi: İşletmeler belirli bir süre için faaliyet göstermek veya belirli bir büyüklüğü korumak amacıyla kurulmaz. İşletmenin varlığını sürdürmesi, zaman zaman ortaya çıkan fırsatları değerlendirmesi ve yine zaman zaman ortaya çıkan tehditleri bertaraf etmesi ile mümkündür. Bu fırsatlar ve tehditler; işletmelerin büyümesi, küçülmesi, varlığını sona erdirmesi veya devam ettirmesi önemlidir. İşletmelerin varlığını sürdürmesi hem o işletme hem de istihdamın sürekliliği açısından büyük önem arz etmektedir. Gelişmesi de benzer şekilde devletin gelirlerini artıracak, yeni istihdam imkânları oluşturacak ve yerel bazı gelişmelerin sağlanmasına katkı sağlayacaktır.

1.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Çok Uluslu Bir İşletme Olan ABC'ye Yönelik Bir Araştırma

Çok uluslu ABC işletmesi yönetim kurulu üyeleri, Etiyopya'dan 5.500.000 dolarlık alacağın istenmesine yönelik bir kararın altına imza atmışlardır. 100 yılı aşkın ömrü olan şirketin bu kararı milyonlarca kişinin tepkisine sebep olmuştur. Şirket zaten geri kalmış ülkelere, anne sütü yerine kullanılan süt maması satarak ticari kazanç elde etmesi nedeniyle yıllardır eleştirilerin odağında bulunmaktadır. Etiyopya'nın, 80 milyonluk nüfusunun, 35 milyonu yoksullukla yaşam savaşı vermektedir. Bununla birlikte nüfusun 12 milyonu ise açlıkla mücadele etmektedir. Ayrıca UNICEF' in verilerine göre; Etiyopya nüfusunun sadece % 22'si standartlara uygun içme suyu kullanmaktadır. Bu oran ABD'de ise % 100'dür.

19. Yüzyılın sonlarında kurulan ve bugün gıda sektöründe en yakın rakibinin iki katı büyüklüğünde olan ABC'nin 2008 yılında satışları 120.980.000.000 avrodur. Dünya üzerinde sayısı 400'e yaklaşan fabrikalarında 220.000 çalışanıyla faaliyet gösteren ABC, 130 ülkede 10.000'e yakın ABC ürünü her gün 2.000.000.000 tüketici tarafından tercih edilen dünyanın en büyük gıda şirketi

olma özelliğini elinde bulundurmaktadır. Bununla birlikte dünyada AAA kredi notuna sahip sayılı şirketlerden biri olan ABC, Fortune (Forçun) Dergisi'nin yaptığı araştırmaya göre 2008'de bir kez daha dünya gıda sektörünün en beğenilen şirketi seçilmiştir.

Yukarıdaki araştırmada adı geçen işletmenin amaçlarını gerçekleştirip gerçekleştirmediğini aşağıdaki tabloya yazınız. Gerçekleştirmediği amaçları için, önerilerinizi yazınız.

İŞLETMENİN AMAÇLARI	GERÇEKLEŞMİŞ AMAÇLAR	GERÇEKLEŞMEMİŞ AMAÇLAR	ÖNERİLER
KÂR			
SOSYAL SORUMLULUK			
VARLIĞINI SÜRDÜRME VE BÜYÜME			

B) İŞLETMELERİN TEMEL FONKSİYONLARI

KONUYA BAŞLARKEN

- 1. İşletmeler faaliyetlerini gerçekleştirirken hangi birimlere ihtiyaç duyar? Tartışınız.*
- 2. Başarılı bir yöneticide bulunması gereken özellikler neler olmalıdır? Sınıf ortamında paylaşınız.*

Görsel 4.2.

İşletmelerin başarılı olabilmesi için bazı fonksiyonların uyumlu bir şekilde yerine getirilmesi gerekir. Tıpkı sağlıklı bir insan vücudunda tüm organların iş birliği ve uyum içinde çalışması gerektiği gibi, bir işletmenin de sağlıklı çalışabilmesi için organlarının uyumlu ve iş birliği içinde çalışması gerekir. İşletmelerde organ olarak ifade edilenler işletmelerin fonksiyonlarıdır.

İşletmelerin fonksiyonlarına ilişkin çeşitli sınıflandırmalar yapılabilsede en yaygın ve bilinen sınıflandırma şu şekildedir:

1. Yönetim: Belirli amaçlara ulaşmak için yapılması gereken işlerin planlanması, bu plana uygun bir örgüt yapısının oluşturulması, planların uygulanması, koordinasyonun sağlanması ve uygulama sonuçlarının kontrol edilmesi sürecine yönetim denir. Yönetim başka bir tanımla başkaları aracılığı ile iş görmektir. Yönetim, diğer tüm fonksiyonların hayata geçirilmesi bakımından temel olma özelliğine sahiptir.

2. Üretim: İşletme girdilerinin (emek, girişimci, sermaye, ham madde, malzeme, bilgi vb.) çıktılara dönüştürüldüğü sürece üretim denir. Çıktılardan kastedilen mal veya hizmetlerdir.

3. Finans: İşletmenin ihtiyaç duyduğu fonların (para ve para cinsinden ifade edilebilen kaynaklar) uygun zaman ve şartlarda temin edilmesi, bu fonların işletme içinde uygun alanlarda kullanılması ve bu kullanım sonucunda ortaya çıkabilecek fazlalığın (kârın) değerlendirilmesinin sağlanmasına finans denir.

4. Pazarlama: Üretilen mal veya hizmetlerin üreticiden tüketiciye ulaştırılması sürecine kısaca pazarlama denir. Daha geniş bir tanımla, tüketicilerin beklenti, ihtiyaç ve önceliklerini belirleyerek, bunlara uygun üretimin yapılmasının sağlanması, üretilen bu mal veya hizmetlerin tüketicilere ulaştırılması ve satış sonrasında da bazı hizmetlerin verilmesi pazarlama olarak tanımlanmaktadır.

Yukarıdaki fonksiyonların dışında işletmelerde yardımcı fonksiyonlarda bulunur. Bunlar;

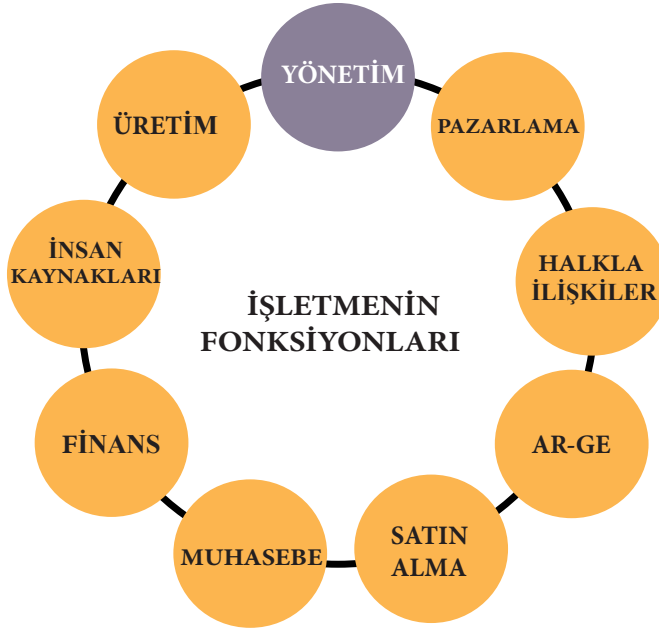
• **İnsan Kaynakları Yönetimi:** İşletmelerin, ihtiyaç duyduğu insan kaynağının temin edilmesi, çalışanların işe alışmalarının sağlanması, hizmet içi eğitim ile gelişmelerinin sağlanması, kariyerlerinin planlanması, performanslarının değerlendirilmesi, hak ettiği ücretin verilmesi, özlük haklarının korunması, kaliteli bir iş ortamında çalışmalarının sağlanması ve uygun bir şekilde işlerine son verilmesi insan kaynakları yönetimi olarak tanımlanır.

• **Muhasebe:** İşletmenin varlıkları ve kaynakları üzerinde değişme yaratan mali nitelikteki işlemlere ait belgeleri kaydetmek, sınıflandırmak, özetlemek, analiz etmek, bilgi vermek ve yorumlamak suretiyle ilgili kişi ve kurumlara rapor hâlinde sunan birimdir.

• **Araştırma-Geliştirme:** Araştırma ve geliştirme fonksiyonu bir ürünün, sürecin, yöntemin, uygulamanın veya sistemin ortaya çıkarılması için yapılan çalışmalardır.

• **Halkla İlişkiler:** İşletmelerin işletme içinde veya dışında bulunan tüm kurum ve kuruluşlarla olumlu ilişkiler geliştirmesi çabalarının tümüne halkla ilişkiler denir. Halkla ilişkiler işletme içi ve dışı olmak üzere iki alt bölümde incelenir. İşletme içinde çalışanların istek ve önerilerinin değerlendirilmesi yani kısaca çalışanlarla olumlu ilişkiler geliştirilmesi işletme için halkla ilişkiler olarak tanımlanır. İşletme dışı halkla ilişkiler ise işletmenin çevresinde bulunan ve işletme ile ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla işletme arasındaki olumlu ilişkileri kapsar.

• **Satın Alma:** İşletmenin faaliyetleri esnasında ihtiyaç duyduğu her türlü ham madde, malzeme, makine, teçhizat veya sarf malzemesinin temin edilmesidir.

Şekil 4.1. İşletme fonksiyonları

2.

DERS İÇİ ETKİNLİK

İşletmelerde yapılan bazı faaliyetler aşağıda verilmiştir. Bu faaliyetlerin işletmenin hangi fonksiyonlarıyla ilişkili olduğunu yanındaki boşluğa yazınız.

Ürünlerin fiyatının belirlenmesi	.....
Fatura kesilmesi	.....
Yeni bir satış tekniği geliştirilmesi	.....
Çalışanlara eğitim verilmesi	.....
Bankadan kredi alınması	.....
Uzun vadeli planların belirlenmesi	.....
Tüketici hattının kurulması	.....
Atıkların satılması	.....
Stokların takibi	.....
Verginin ödenmesi	.....
Ham maddenin mamul hâle getirilmesi	.....
Müşteri şikayetlerinin dinlenmesi	.....
Sigorta primlerinin ödenmesi	.....
Dış ticaret işlemlerinin yürütülmesi	.....
İşletmeye alınan malzemelerin depoya taşınması	.....

3.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Kilit imalatı yapan bir işletmede üretim ve pazarlama bölümleri arasında ciddi bir tartışma yaşanmakta idi. Üreticiler, “üretim olmadan satışın”, pazarlamacılar ise “satış olmadan üretimin” anlamsız olacağını iddia etmekteydiler. Bu konu ile ilgili fikirlerinizi gerekçesi ile söyleyiniz.

4.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Mehmet Bey, iplik üretimi yapan bir işletmede ustabaşı olarak yirmi bir yıldır çalışmakta idi. Mehmet Bey’in emekliliğine sadece dört yıl kalmıştı. İşletme içinde çalışkanlığı, kararlılığı, azmi ve başarıları ile takdir toplayan Mehmet Bey, şirketin üst yönetimi tarafından birkaç kez de ödüllendirilmişti. İşletmede çıkan yangınlar nedeniyle önemli bir yasak getirilmişti. Hiç kimse işletme içinde sigara içmeyecek ve üzerinde kibrit ya da çakmak taşımayacaktı. Bu kurala uymayanlar istisnasız işten çıkarılacaktı. Yurt dışından gelen misafirlerin işletmede gezdirildiği bir esnada Mehmet Bey, bir merdivene tırmanırken cebindeki çakmağı düşürdü. Kalabalık bir ortamda ve üst kademe yöneticilerin de bulunduğu bir esnada çakmağın düşmesi bir anda şaşkınlık yarattı. Mehmet Bey, bu kuralı unuttuğunu, zaten on beş yıldır sigara içmediğini belirtmişti. Yöneticisi, Mehmet Bey’i odasına çağırdı.

1. Yönetici, Mehmet Bey’e neler söylemiş olabilir?

2. Siz olsaydınız Mehmet Bey’e nasıl davranırdınız? Nedenleriyle birlikte tartışınız.

C) İŞLETME TÜRLERİ

KONUYA BAŞLARKEN

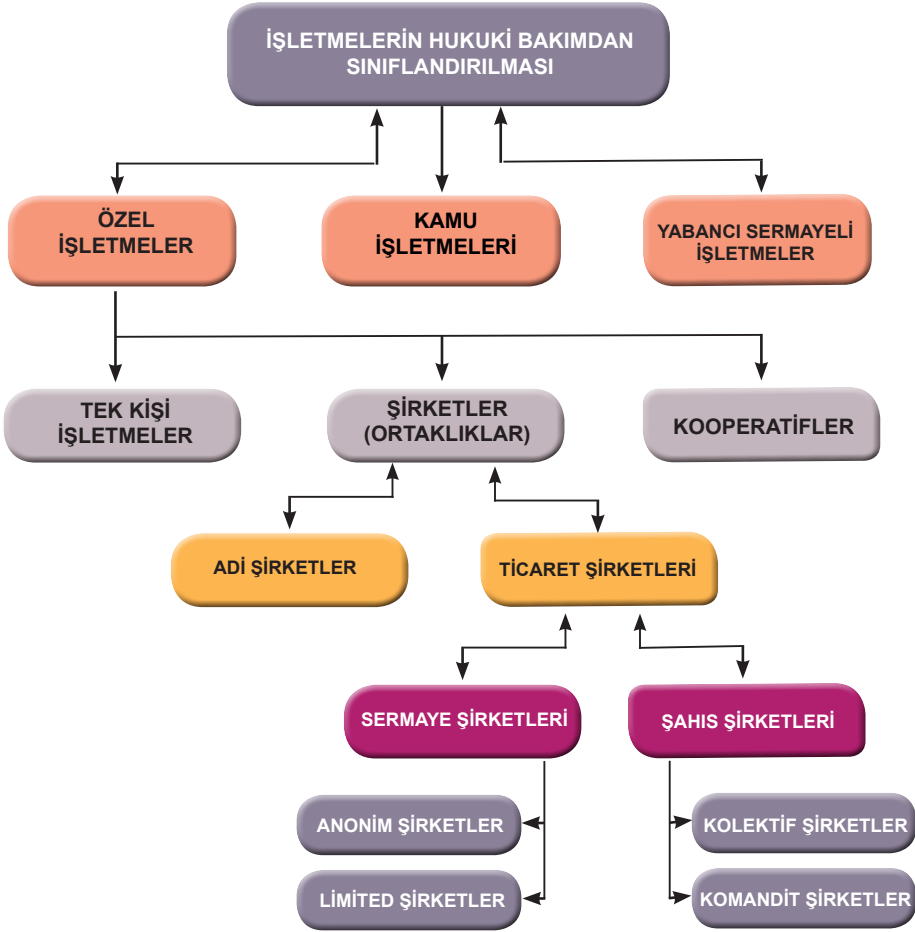
1. Yaşadığınız çevredeki işletmeleri nasıl sınıflandırırsınız? Sözlü olarak belirtiniz.

2. İşletmelerin genellikle ortaklık şeklinde yapılandığı görülmektedir.

Bunun nedenlerini Araştırınız.

İşletmeler değişik esas ve ölçütlere göre sınıflandırılabilir. Bunlar hukuki bakımdan, ekonomik bakımdan ve işleyişleri bakımından sınıflandırmadır.

Bütün dünyada olduğu gibi bizim ülkemizde de işletmeler bu sınıflandırmanın dışında mikro ölçekli, küçük ölçekli işletmeler, orta ölçekli işletmeler, büyük ölçekli, dev ölçekli işletmeler olarak da sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırmada işletmenin cirosu, kapasitesi, çalışan sayısı gibi faktörler etkili olmaktadır. KOBİ (Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler) dediğimiz bu tür işletmelerde az sermaye kullanılan, daha çok el emeği ile çalışan, düşük düzeyde giderlerle ucuz üretim gerçekleştiren işletmelerdir. KOBİ’ler devlet tarafından desteklediği gibi KOSGEB, Kalkınma Ajansı gibi kuruluşlar tarafından desteklenmektedir.

Şekil 4.2.

İşletmeler, kuruluş faaliyetlerini Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu ve İş Kanununa göre düzenler. Hukuki bakımdan işletmeler TTK'ya göre düzenlenir.

1. İşletmelerin Hukuki Bakımdan Sınıflandırılması

A) Özel İşletmeler

1. Tek kişi işletmeleri

En eski, en basit ve en çok görülen bu işletme biçiminde, işletmenin sahibi, aynı zamanda tek yetkili ve sorumlu kişidir. İşletme sahibi her türlü işletme faaliyetleriyle ilgili kararları alır, uygular ve denetler; tüm kararlar ve riskler kendisine aittir. İşletmenin tüzel kişiliği yoktur, işletme ile sahibi hukuki bakımdan ayrı tutulmaz.

2. Şirketler (Ortaklıklar)

Kişiler, daha büyük işler yapabilmek, sorumluluğu sınırlandırmak ve riski azaltmak gibi nedenlerle şirket kurarlar. Kişiler, ortaklık sayesinde, emek ve sermayelerini birleştirerek daha büyük işler yapma imkânına kavuşurlar. Sermaye yönü ile güçlü olan ortaklıklar, uzun ömre ve büyüme potansiyeline sahip olur.

Bir işletmenin şirket sayılabilmesi için şu ortak özelliklere sahip olması gerekir:

- Şirketi kuran kişi sayısı bir ve birden fazla olmalı,
- Ticari bir amaç için kurulmuş olmalı,
- Bilgi, beceri ve finansal değerler sermaye olarak konulmalıdır.

Şirket türleri aşağıdaki gibidir:

a) Adi Şirketler (Ortaklıklar)

Adi şirketler, ticaret şirketlerden farklı olarak şirket sözleşmesi şeklinde değildir; sözlü veya yazılı olabilir. Açık ya da kapalı anlaşma ile adi şirket kurulabilir. Şirketin onu oluşturan kişilerden ayrı bir kişiliği (tüzel kişiliği) yoktur. Şirket kazançları ve zararları ortaklar arasında belirlenen oranlarda veya eşit olarak paylaşılır.

b) Ticaret Şirketleri

Ticaret şirketleri, Türk Ticaret Kanunu'yla düzenlenmiştir. Adi şirketlerden farklı olarak şirket sözleşmesi, yazılı olarak hazırlanır ve buna göre bulunmasını istediği asgari unsurları taşımak zorundadır. Bu tür şirketlerde, tacirden ve yine adi şirketlerden farklı bir husus da, şirketin ayrı bir tüzel kişiliğinin olmasıdır.

Ticaret şirketleri iki ana gruba ayrılır: Şahıs şirketleri ve sermaye şirketleri. Şahıs şirketlerinde, kuruluş ve faaliyetler süresince ortakların kendi varlıklarının, yeteneklerinin ve kredilerinin büyük önemi vardır. Bunlar “kolektif şirketler” ve “komandit şirketler” dir.

Sermaye şirketleri ise, birer sermaye teşkilatlanması şeklindedir. Ortakların kişiliği değil, koydukları sermaye payları önemli olup bu payları temsil eden belgeler, şirket yapısında ve dış ilişkilerinde değişikliğe sebep olmadan elden ele geçebilir. Sermaye şirketleri, “anonim şirketler”, “limited şirketler” ve “sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler” dir. Bu şirketlerden en yaygın olanları Anonim ve Limited şirketlerdir.

b.1. Sermaye Şirketleri

. Anonim Şirketler

Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız mal varlığıyla sorumlu bulunan şirkettir (TTK 329). Ortakların sorumluluğu taahhüt ettikleri sermaye payları ile sınırlıdır. Şirket, alacaklılarına karşı tüm varlığı ile sorumludur.

Anonim şirketlerin kurulması izne ve birtakım şekil şartlarına bağlanmıştır.

Bir anonim şirketin kurulması için, en az bir veya birden fazla ortağın (gerçek veya tüzel kişi) olması ve kanunların her yıl belirlediği tutarlardan az olmamak kaydıyla sermayesinin bulunması ve sermayenin paylara (hisselere) bölünmesi şarttır.

. Limited Şirketler

Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur. Ortaklar, şirket borçlarından sorumlu olmayıp sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlüdürler. (TTK 573). Ortak sayısı en az 1, en çok 50 olabilir. Ana sermaye tutarları her yıl kanunlarla belirlenir.

Ortakların sorumluluğu taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı limited şirketler ortak sayısı pek fazla olmayan anonim şirkete benzer. Kanunundaki anonim şirketlere ilişkin bazı hükümler bunlara da uygulanır.

b.2. Şahıs Şirketleri

. Kolektif Şirketler

Kolektif şirket, “ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek maksadıyla hakiki şahıslar arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirisinin mesuliyeti şirket alacaklarına karşı tahdit edilmemiş olan şirket” türüdür (TTK 211). Tanımda da ifade edildiği gibi kolektif şirket ortakların şirket alacaklılarına sadece şirket sermayesi ile değil tüm mal varlığı ile ve zincirleme sorumludur. Bu nedenle de kolektif şirketlerde güven önemli olup, birbirini yakından tanıyan kişilerin, akrabalık ya da arkadaşlık bağı olanların kurmuş oldukları bir ortaklık türüdür. Şirket borçlarından işletmenin ortaklarının tüm mal varlığı ile sorumlu olmasından dolayı vergilendirme de tüzel kişiliğe değil ortakların kendisine ve kişisel ticari kazanç olarak yansıtılır.

. Komandit Şirketler

Komandit şirket, “ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek maksadıyla kurulan ve şirket alacaklarına karşı ortaklardan bir veya bir kaçının mesuliyeti tahdit edilmemiş ve diğer ortak veya ortakların mesuliyeti muayyen bir sermaye ile tahdit edilmiş olan şirket” türüdür (TTK 304). Tanımdan da anlaşıldığı gibi komanditer ortakların sorumluluğu sınırlandırılmış, komandite ortakların sorumluluğu sınırlandırılmayıp tüm varlıklarıyla sorumlu tutulmuştur.

3. Kooperatifler

Kooperatifler kanununa göre tüzel kişiliğe haiz olmak üzere ortakların ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak, gerçek ve kamu tüzel

kişileri ile özel idareler, belediyeler, köyler, cemiyetler ve dernekler tarafından kurulan değişir ortaklık ve değişir sermayeli teşekküllere **kooperatif** denir. Bu kanunla kooperatifler “şirket olarak” değil, karşılıklı yardım ve dayanışma ve belirli ekonomik çıkarları sağlamayı amaçlayan, “tüzel kişiliği olan bir örgüt” olarak tanımlanmaktadır. Böylece, asıl amacı kâr olan şirketlerden ayırt edilmişlerdir. Bir kooperatif en az yedi ortak (üye) tarafından kurulur. Sermaye miktarı sınırlanamaz ve kuruluş sırasında sözleşmede belirli bir sermayenin belirtilmesi zorunluluğu yoktur.

B) Kamu İşletmeleri

Sermayesinin tamamı veya büyük bir kısmı kamuya ait olan işletmelere kamu işletmeleri denir. Kamu işletmelerinin bir kısmı tıpkı özel sektör işletmeleri gibi kâr amacıyla kurulmuştur, bazılarının ise kâr amacı yoktur. Bu işletmelerin toplumsal fayda amacı veya sosyal sorumlulukları vardır. Ziraat Bankası, Devlet Demiryolları, Devlet Malzeme Ofisi kamu işletmelerine örnek olarak verilebilir.

C) Yabancı Sermayeli İşletmeler

Türkiye’de, yabancı gerçek ve tüzel kişilerin, yalnız yabancı sermaye ile veya yerli ortaklarla birlikte kurabildikleri işletmelerdir. Bu işletmelerin Türkiye’den bir ortak bulma zorunluluğu yoktur. İsteyen yurt dışı bir firma gerekli izinleri ve işlemleri tamamlayarak Türkiye’de bir işletme kurabilir, bir işletmeye ortak olabilir veya kendisine bir ortak bulabilir. Türkiye’de elde ettiği kazançlar için Türk vergi kanunlarına uygun olarak vergilendirilir.

Görsel 4.3.

Tablo 4.1. Türkiye’de 2014-2017 yılları arasında kurulan işletme sayıları

TÜRKİYE’DE 2014 / 2017 YILLARI ARASI KURULAN İŞLETMELER

TÜRLERİNE GÖRE	2014	2015	2016	2017
ANONİM ŞİRKETLER	8.244	8.367	7.949	4.223
LİMİTED ŞİRKETLER	40.971	41.585	39.506	19.960
KOLLEKTİF ŞİRKETLER	42	48	46	28
KOMANDİT ŞİRKETLER	2	3	1	1
KOOPERATİF	1.005	1.041	975	1.842
ŞAHİS İŞLETMELERİ	67.920	67.249	50.525	45.325
İKTİSADİ İŞLETMELER				
TOPLAM	118.184	118.293	98.729	71.379

Tablo 4.2. Türkiye’de 2014-2017 yılları arasında kapanan işletme sayıları

TÜRKİYE’DE 2014 / 2017 YILLARI ARASI KAPANAN İŞLETMELER

TÜRLERİNE GÖRE	2014	2015	2016	2017
ANONİM ŞİRKETLER	1.335	1.162	1.058	1.930
LİMİTED ŞİRKETLER	10.861	9.450	8.600	15.224
KOLLEKTİF ŞİRKETLER	12	10	9	10
KOMANDİT ŞİRKETLER				
KOOPERATİF	1.820	1.612	1.322	671
ŞAHİS İŞLETMELERİ	23.229	19.048	24.792	24.408
İKTİSADİ İŞLETMELER				
TOPLAM	37.257	31.282	35.781	42.243

Kaynak : www.tuik.gov.tr

1.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Türkiye’de faaliyet gösteren yabancı sermayeli işletmelere örnekler bulunuz. Bulduğunuz örnekleri sınıf ortamında paylaşınız. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Türk girişimcilere ait işletmeler var mı? Varsa paylaşınız.

2.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Bazı kamu işletmeleri özelleştirilmektedir. Son beş yıl içerisinde özelleştirilen kamu işletmelerini araştırınız. Kamu işletmelerinin neden özelleştirildiği ile ilgili bilgi toplayınız. Topladığımız bilgileri ürün dosyanıza koyunuz.

Şekil 4.3.

İşletmeler ekonomide yarattıkları istihdam, millî gelir, üretim ve hizmet gibi değerler bakımından sınıflandırmaya tabi tutulurlar.

2. İşletmelerin Ekonomik Bakımdan Sınıflandırılması

Ekonomik yapısı bakımından işletmeler üç ana grupta toplanabilir.

A) Mal Üreten (Üretici) İşletmeler

Tarım, inşaat ve sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren ve fiziksel mal üreten büyük-küçük bütün işletmelerdir.

B) Satıcı İşletmeler

Genellikle ticaret sektöründe çalışan toptancılık, yarı toptancılık ve perakendecilik yapan işletmelerdir. Bunlar, üretici işletmelerin ürettikleri mallarla ilgili olarak fayda yaratmakta, tüketicilere ticari hizmetler sunmaktadırlar.

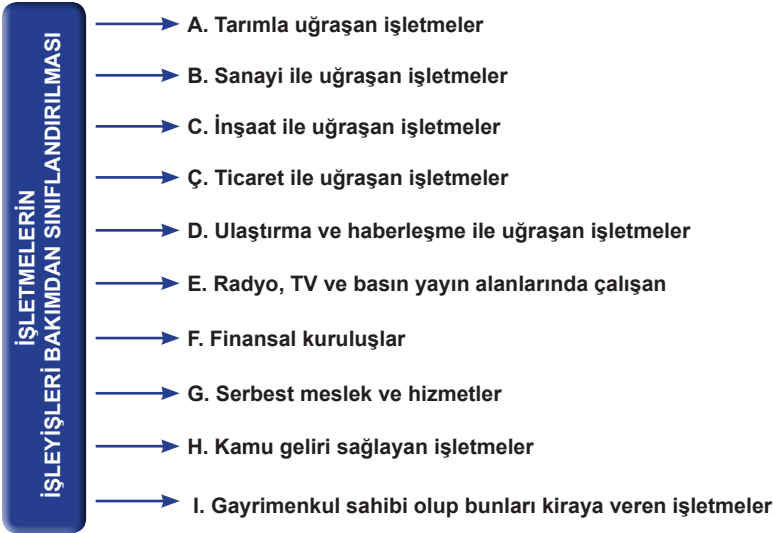
C) Hizmet Üreten İşletmeler

Doğrudan doğruya hizmet üretimi ve satışı ile uğraşan işletmelerdir. Finansal kurumlar (banka, sigorta şirketi vb.), turizm ve ulaştırma gibi diğer serbest meslekler (doktorluk, avukatlık vb.) bu gruba girer.

Ülkeler sanayileştikçe ve geliştikçe genelde üretici işletmelerin sayıları ve büyüklükleri artmakta, bu artışla en büyük payı hizmet işletmeleri olmaktadır. Bu artış, ülke ekonomisinin yapısını, ekonomik kalkınma düzeyini ve gelişme eğilimlerini gösterdiği gibi özellikle uluslararası karşılaştırmalar için yararlı olmaktadır.

Aşağıda verilen işletmeleri ekonomik yapı bakımından sınıflandırınız.

- Fırın: .....
- Deterjan fabrikası: .....
- Deterjan fabrikasının bayisi : .....
- Deterjan fabrikasının distribütörü : .....
- Otel: .....
- Manav : .....
- Market : .....
- Balık üretim çiftliği : .....
- Büyükbaş hayvan üretim çiftliği : .....
- Muhasebe bürosu: .....
- Emlak bürosu : .....
- Un fabrikası : .....
- Lokanta : .....

Şekil 4.4.

3. İşletmelerin İşleyişleri Bakımından Sınıflandırılması

İşletmeler, hangi faaliyet dalında mal veya hizmet ürettiklerine göre sınıflandırılabilir. Bu sınıflandırma üç ana sektöre göre tarım, sanayi ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmeler olarak yapılabildiği gibi daha ayrıntılı olarak on grupta da toplanabilir.

A) Tarımla uğraşan işletmeler (Çiftçilik ve hayvancılık, ormancılık ve balıkçılıkla uğraşanlar)

- B) Sanayi ile uğraşan işletmeler (Madencilik, imalat sanayi, elektrik, su ve doğalgaz)
- C) İnşaat ile uğraşan işletmeler
- Ç) Ticaretle uğraşan işletmeler (Mal ve hizmet ticareti yapan işletmeler)
- D) Ulaştırma ve haberleşme ile uğraşan işletmeler (kara, deniz ve hava taşımacılığı, posta vb.)
- E) Radyo, TV ve basın yayın alanlarında çalışan işletmeler
- F) Finansal kuruluşlar (Banka, sigorta vb. alanlarda çalışanlar)
- G) Serbest meslek ve hizmetler
- Ğ) Kamu geliri sağlayan işletmeler (devlete ait kurum ve kuruluşlar)
- H) Gayrimenkul sahibi olup bunları kiraya veren işletmeler

3. DERS DIŞI ETKİNLİK

Resmî Gazete örneklerinden yararlanarak anonim şirket veya limitet şirketin ana sözleşmesini (kurucular, ticaret unvanı, iş yeri merkezi, sermaye, amaç ve konu) sınıfta inceleyiniz.

Okuma Metni

GİRİŞİMCİLİK HAFTASI

Görsel 4.4.

Girişimcilik haftasının amacı; iş dünyası ve iş adamlarını topluma daha yakında tanıtmaktır. Özellikle gençleri girişimciliğe özendirme ve ülkemizin ihtiyacı olan sürdürülebilir bir ekonomik büyüme sürecinde iş kurma kabiliyetine sahip girişimcilerin yenilikçilik, yaratıcılık performansını daha çok öne çıkarmak ve bu sürece katkıda bulunmaktır.

Yapılan bir araştırmaya göre Avrupalıların yarısı, Amerikalıların ise % 60'ı kendi işine sahip olmayı yeğliyor. AB toplumlarında herkes Avrupalıların daha girişimci bir yapıyı özümsemesi konusunda hemfikir. Buna karşın Avrupalıların çoğu kendi işlerine sahip olmayı fazla riskli görüyor. Oysa Avrupalıların riskleri almak için istekli olmaya ve yükselen iş fırsatlarını değerlendirmeye fazlasıyla ihtiyacı vardır.

Gerçekten ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri ticari bir girişimi başlatabilir ve başarılı olabilirler mi? AB ülkelerinde okullarda giderek uygulamaya konulan çok sayıda programın ortaya koyduğu sonuçlara göre bu sorunun cevabı “evet” çıkmaktadır.

Avrupalıların daha fazla girişimciliğe nasıl özendirileceği giderek tartışılan ve üzerinde programlar üretilen bir konu hâline geliyor. Bürokrasinin azaltılmasından, firma kuruluş masraflarının düşürülmesinden, düzenleyici yüklerin azaltılmasından ve yeni girişimcilerin yaptığı mali hataların hoşgörülmesine kadar bir dizi fikir tartışılıyor. Bütün bu fikirlerin odaklandığı noktayı ise, “girişimciliği erken kavrayan ve benimseyen yeni bir nesil yaratmak” şeklinde özetlemek mümkündür.

Bu ortamın ilk yeşertilmesi gereken platformların ise okullar olduğu gerçeği uzmanlarca Avrupalıların önüne konuluyor. Eğer girişimcilik değerleri okullarda öğretilir ise Avrupa, derece derece girişimciliği ön plana alan ve bunun mükemmel bir iş olduğunu kavrayan yeni bir nesil yaratabilir. Gerçekten bu mümkün müdür? Yirmi yıl önce okullar için bu tür fikirlerin tartışılma şansı yoktu; “ticareti okullara sokmanın çok tehlikeli olduğu” savunuluyordu. Geleneksel olarak okullar iş dünyasına karşı ihtiyatlı yaklaşıyor ve ticari değerlerin faaliyetleri içine alınmasına isteksiz davranıyordu. Küreselleşmenin önlenemez yükselişi, fikirlerin hızla değişmesine neden oldu. Artık Avrupa’da okulların çoğu yerel iş dünyası ile iyi ilişkiler geliştirmenin yollarını araştırmaktadır.

Girişimcilik eğitimleri giderek AB’nin temel politika gündeminin merkezine yerleşiyor. Bu eğilim hâlen ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerdeki Avrupa kurumlarına hızla yayılıyor. Hiç kuşku yok ki girişimcilik kültürel bir unsur ve genç insanlardan ve okullardan başlatılması gereken bir olgu. Bu nedenle okulların ve öğretmenlerin motive edilmeye ve eğitimden sorumlu kurumların yakın desteğinin alınmasına ihtiyaç bulunuyor. Bundan sonraki etapta, bu yaklaşımın yararlarını artırmak üzere toplumun her düzeyinde; politikacılar, kamu görevlileri, okul yöneticileri, öğretmenler, veliler ve öğrencileri içine alan geniş bir kulvarda tutarlı ve sistematik bir çaba göstermek gerekiyor.

Eğer ülkemiz, en değerli hazinesi olan gençliğini önümüzdeki 10-15 yıl boyunca girişimcilik ve yaratıcı odaklı olarak eğitime başarısını gösterebilirse dünyanın değer vereceği saygın bir ülke konumuna yükselir. Bu da her Türk vatandaşını mutlu etmekten öteye gururlandırır ve motive eder. Bütün mesele gençliğimizi nasıl eğiteceğimize bağlıdır. Siz de okulunuzun belli bir bölümünde girişimciliği ilgilendiren fikir, resim, yazıları derleyip sergileyiniz.

Kaynak http://bilgipenceresi.blogspot.com.tr/2013_02_01_archive.html

6. DERS İÇİ ETKİNLİK

Okulunuzun belli bir bölümünde girişimciliği ilgilendiren fikir, resim, yazıları derleyip sergileyiniz.

4. DERS DIŞI ETKİNLİK

Bu dersi alan öğrenciler olarak, okulunuzda bir stant oluşturunuz. Girişimcilik dersini alan öğrenciler olarak açacağınız stant ile ilgili hazırlayacağınız afişleri 3 gün önceden tüm öğrencilere duyurunuz. Stant açılacak günde, okul idaresinin uygun göreceği bir yerde ve saatte daha önceden hazırladığınız ürünlerin satışını gerçekleştiriniz. Elde ettiğiniz gelirden masraflarınızı çıkarınız. Sonuçta kâr mı zarar mı ettiğinizi belirleyiniz.

PROJE ÇALIŞMASI

A) Ödevin konusu

Aşağıdaki işletmelerden birinin seçilerek tasfiye sürecine ilişkin bilgi toplamak

B) Seçilebilecek konular

1. Anonim şirket
2. Limited şirket
3. Kooperatif

C) Süre

İki ay

Ç) Ödevle ilgili kaynaklar

İnternet, ilgili kanun maddeleri, ticaret odaları, sanayi odaları, vergi daireleri, noterler, sosyal güvenlik kurumu, işletme sahipleri.

D) Çalışma içeriğinde yer alması gereken konu başlıkları

1. Projenin adı
2. Projenin konusu (Konu açık ve net bir biçimde ifade edilmiş olmalıdır.)
3. Proje çalışmasında seçilen şirket türünün özelliklerinin belirtilmesi
4. Şirketin tasfiye sürecindeki işlem basamakları ve başvurulması gereken kurum ve kuruluşların belirtilmesi
5. Şirketin tasfiye sürecinde istenilen belgelerin hazırlanması
6. Şirketin tasfiye sürecine girme nedeni
7. Kaynakça

E) Puanlama

Ekte verilen “Proje Değerlendirme Ölçeği” ile yapılacaktır.

PROJE DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Projenin adı :
 Adı ve soyadı :
 Sınıfı :
 No :

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	ZAYIF	KABUL EDİLEBİLİR	ORTA	İYİ	ÇOK İYİ
	1	2	3	4	5
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ					
Projenin amacını belirleme					
Projeye uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma(Grup çalışması ise)					
Belirlenen konunun önemini ortaya koyma					
Hazırlanan proje sonunda ne tür sonuçlara ulaşılmak istendiğini ortaya koyma					
TOPLAM					
II. PROJENİN İÇERİĞİ					
Proje konusunda bilimsel açıdan doğru bilgiler aktarma					
Toplanan bilgileri analiz etme					
Elde edilen bilgilerden çıkarımda bulunma					
Yapılan çalışmanın orijinal olmasına özen gösterme					
Yapılan çıkarımların nedenlerini ortaya koyma					
Yapılan çalışmada eleştirel düşünme becerisini gösterme					
Hazırlanan raporu, resimler, gazete haberleri, çizimler, tablo, grafik ve istatistiklerle destekleme					
Metne aktarılan tüm bilgilerde Türkçeyi doğru biçimde kullanma					
Yararlanılan kaynakları rapora yansıtma					
TOPLAM					
III. SUNU YAPMA					
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma					
Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme					
Sunuda akıcı bir dil ve beden dilini kullanma					
Sorulara cevap verme					
Verilen sürede sunuyu yapma					
Sunum sırasında Türkçeyi doğru biçimde kullanma					
TOPLAM					
GENEL TOPLAM					

Öğretmenin yorumu : .....

A) Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

1. Başkalarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere mal ve hizmetleri üretmek ve sahibine kâr sağlamak amacıyla faaliyet gösteren ekonomik birime ..... denir.

2. Bir veya daha fazla kişinin ticari bir amaca ulaşmak için emek ve sermayesini bir sözleşme ile birleştirerek oluşturdukları kuruluşa..... denir.

3. İki veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulup ortakların sorumluluğu, koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı ve ana sermayesi belirli şirket türüne.....şirket denir.

4. Genellikle ticaret sektöründe çalışan, toptancılık, yarı toptancılık ve perakendecilik yapan işletmelere.....denir.

B) Aşağıdaki cümlelerin doğru olanını (D) yanlış olanını (Y) harfi ile işaretleyiniz.

1. Limited şirket ortakları alacaklılarına karşı sınırlı sorumludurlar.
 2. Anonim şirket ortakları alacaklılarına karşı sınırsız sorumludurlar.
 3. İşletmelerin tek amacı kâr elde etmektir.
 4. Anonim şirketlerin ortakları devlete kurumlar vergisi öder.

C) Aşağıdaki soruların doğru seçeneğini işaretleyiniz.

1. İşletmelerin, çevreyi koruma, vergi verme, kaliteli ürün satma vb. sorumlulukları, işletmelerin hangi amacını oluşturur?

- A) Satış gelirleri sağlama B) Kâr sağlama C) Sosyal sorumluluk
D) Ekonomik sorumluluk E)Varlığını sürdürme ve büyüme

2. Bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulup, ortakların sorumluluğu, koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı ve ana sermayesi belirli şirket aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anonim şirket B) Limited şirket C) Kolektif şirket
D) Adi şirket E) Komandit şirket

3. Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin temel fonksiyonlarından?

- I. Üretim
II. Yönetim
III. Muhasebe
IV. Pazarlama
V. Finans

- A) I, II B) II, IV C) II, III, IV D) II, III, V E) I, II, IV, V

- I. Hizmet üreten işletmeler
- II. Mal üreten işletmeler
- III. Satıcı işletmeler

4. Finans kurumları, bankalar, turizm işletmeleri yukarıda verilen işletme türlerinden hangisi veya hangilerinin içinde yer alır?
- A) Yalnız - I   B) Yalnız - II   C) Yalnız - III
D) I, III   E) I, II, III

C) Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. İşletmelerde tüzel ve gerçek kişilik kavramları nelerdir?
2. İşletmelerin devlete karşı yasal sorumlulukları nelerdir?
3. Anonim şirket ortaklıklarının sorumlulukları nelerdir?
4. Ticaret şirketleri nelerdir?

D) Aşağıdaki kavramlar bulmacada yatay, dikey, çapraz ve tersten yazılı olarak verilmiştir. Bu kavramları bulmacada işaretleyiniz.

ŞİRKET	HİSSE	YÖNETİM	FAKTÖR
SERMAYE	KANUN	YÖNETİCİ	FINANS
KOMANDİT	TÜZEL	DERNEK	ÖRGÜT
KOLEKTİF	ÖZEL	VAKIF	EŞGÜDÜM
LİMİTED	İŞLETME	KOMANDİTE	
ANONİM	BÜTÇE	KURUM	
ORTAK	KAMU	KURULUŞ	

A	U	M	A	K	E	Y	A	M	R	E	S	E	T
K	I	Ş	I	D	N	L	Ö	R	G	Ü	T	D	E
O	E	İ	L	L	M	İ	T	E	N	Ö	Y	E	T
L	M	R	K	O	M	A	N	D	İ	T	L	T	İ
E	A	K	V	O	D	O	R	T	A	K	E	İ	D
K	N	E	Q	F	Z	D	K	Ö	T	M	Z	M	N
T	O	T	Y	U	L	M	A	U	T	L	Ü	İ	A
İ	N	E	E	Ö	F	N	Ü	N	R	K	T	L	M
F	İ	S	K	Ç	N	I	M	D	U	U	A	J	O
C	M	S	X	E	T	E	K	U	Ü	N	L	F	K
Ö	J	İ	L	G	N	Ü	T	A	R	G	A	U	N
Z	O	H	D	Y	M	R	B	İ	V	U	Ş	K	Ş
E	İ	Ş	L	E	T	M	E	X	C	W	K	E	P
L	S	N	A	N	İ	F	A	D	V	İ	M	Q	P

ÖZ ELEŞTİRİ TABLOSU

İŞLETMELERİN FONKSİYONLARI VE İŞLETME TÜRLERİ ÜNİTESİNİN ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Ünitenin sonunda neleri, ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz.

Aşağıdaki ölçütlerden sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

“Evet”

“Kısmen”

“Hayır”

Değerlendirme sonunda kısmen veya hayır cevaplarınız çoğunluktaysa, üni-
teyi tekrar gözden geçirmelisiniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME	DERECELER		
	EVET	KISMEN	HAYIR
İşletme kavramını, amaçlarını ve temel fonksiyonlarını açıklayabilirim.			
İşletme türlerini sıralayabilirim.			
İşletmeleri hukuki şekilleri bakımından sınıflandırıp özelliklerini açıklayabilirim.			
İşletmeleri ekonomik yapı bakımından sınıflandırıp özelliklerini açıklayabilirim.			
İşletmeleri işleyişi bakımından sınıflandırıp özelliklerini açıklayabilirim.			

“Rızkın onda dokuzu ticarettir.” (Hadis-i Şerif)

5. ÜNİTE

GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞMELER VE GENÇ GİRİŞİMCİLERE ÖNERİLER

- A) GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞMELER
- B) GENÇ GİRİŞİMCİLERİ BEKLEYEN İŞ FIRSATLARI
- C) GİRİŞİMCİLERİ DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR
- Ç) GİRİŞİMCİLERE ÖNERİLER
  - 1. Girişimcilerin Aşması Gereken Engeller
  - 2. Girişimcilerden Girişimci Adaylarına Öneriler
- D) GİRİŞİMCİLERİN SOSYAL SORUMLULUKLARI
- E) GİRİŞİMCİLERİN YASAL SORUMLULUKLARI
- F) GİRİŞİMCİLERİN İŞ AHLAKI
- G) ATATÜRK'ÜN GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ VE ÖNERİLERİ

5

A) GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞMELER

KONUYA BAŞLARKEN

1. *Teknolojideki gelişmeler sizce girişimcilikte ne gibi yeni fırsatlar ortaya çıkarır? Örnekler vererek açıklayınız.*
2. *Bir ülkede devlet işletmelerinin özel sektörle rekabet hâlinde olması girişimciliği nasıl etkiler? Tartışınız.*

Görsel 5.1.

Girişimciliğin tarihi, insanlık tarihi ile başlamıştır. İlk Çağ'da insanlar kendi ihtiyaçlarını karşılamak için girişimde bulunurken daha sonraki dönemlerde diğer insanların ve toplumun ihtiyaçlarını karşılama yoluna gitmişlerdir. Yeni icatların da ortaya çıkmasından sonra sanayi toplumuna geçilmiştir.

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş çok hızlı olmuştur. Teknolojik ilerlemelerin değişme hızı ile küreselleşmenin yarattığı yeni rekabet koşulları girişimcilerin sorumluluklarını arttırmaktadır. Değişime ivme kazandıran temel faktörlerden biri teknolojidir. Teknolojik değişimdeki bu hız, ürünlerin yaşam sürelerini kısaltırken talepteki değişimlerin de buna uygun olarak daha çabuk değişmesi sonucunu doğurmuştur. Bu durum, yatırım anlayışını değiştirmiştir. Artık yatırımlar sadece ulusal değil uluslararası bir boyuta ulaşmıştır. Küreselleşme ile birlikte düşük maliyet, yüksek kalite ve uygun nitelik sağlandığında dünyanın neresinde olursa olsun üretilen mal ve hizmeti istenilen yerde satabilme imkânı ortaya çıkmıştır. Bununla beraber talebin doğduğu yerde üretim yapabilme ve sermayenin hareketliliği ortaya çıkmıştır. Küreselleşen dünyadaki bu gelişmeler işletmelerin yapısını da değiştirmesi, girişimcinin ve girişimciliğin önemini arttırmıştır. Bu nedenle 21. yy. girişimcilik yüzyılı olmuştur. Kurumların zorlayıcı problemlerini çözmek ve kurumu ileriye taşımak için artık sadece liderlerin değil her çalışanın girişimci özelliklerine sahip olması gerekmektedir. Uzman kişiler yetkilendirilmeli, sorumluluk alabilmeli, çözümler üretebilmeli, kurum içinde girişimci olmalı ve yeni projelerin öncüsü olabilmelidir.

Girişimcilikteki gelişmeler, yazılım mühendisliği ve yapay zekayla daha da hız kazanmıştır.

Yapı fuarları, bilişim fuarları, iş fırsatları gibi girişim fırsatı fuarlarını; TOS-YÖV, Global KOBİ gibi dergileri; www.tuyap.com.tr, www.fuarrehberi.org.tr İnternet adreslerini araştırıp girişimcilikteki güncel gelişmeleri inceleyiniz. Yeni ve farklı bulduğunuz girişimcilik ile ilgili gelişmeleri noktalı yerlere yazıp sonuçlarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

AraŐtırılan Ortam

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Yeni Gelişmeler

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

B) GENÇ GİRİŞİMCİLERİ BEKLEYEN İŞ FIRSATLARI

KONUYA BAŞLARKEN

1. Genel Ağ, gazete, dergi vb. kaynaklardan yenilik, inovasyon vb. örnekler araştırarak sınıfta paylaşınız.
2. E-ticaret kavramı hakkındaki bilgilerinizi paylaşınız.

Görsel 5.2.

Son yıllardaki hızlı değişim genç girişimcilere yeni iş fırsatları doğurmuştur. Ülkemizin istihdam yaratan, fikirlerini projeye dönüŐtiren, yatırım yapan ve fırsatları kazanca dönüŐtiren genç yeteneklere yani girişimcilere ihtiyacı vardır. Girişimci adayları aşağıda belirtilen başlıca iş fırsatlarından birini değerlendirerek kendi işlerini kurabilirler.

Günümüz iş fırsatlarından bazıları şunlardır:

- Franchising yolu ile bir işletme açma Bayilik
- Distribütörlük
- Patent alma
- Faydalı model oluşturma
- Know-how alma veya üretme
- Genelağ girişimciliği
- Sanal organizasyon kurma
- Al-sat işleri

• **Franchising:** İsim hakkını, satın aldığı markanın çatısı hakkında belli bir ürün veya hizmeti, belli standartlar çerçevesinde üreten veya pazarlayan yatırımcıdır.

• **Bayilik:** Toptancıdan kendi adına aldığı malı müşterisine satan, tamamen bağımsız üçüncü şahıs yani üretici ile tüketici arasındaki aracılıktır.

• **Distribütörlük:** Bir üretici firma tarafından tek başına ya da tercihli olarak onun mal ve hizmetlerini satın alma hakkı verilmiş olan ve genellikle belirli bir bölgede veya ülkede faaliyet gösteren işletmelerdir.

• **Patent:** Bir buluş sahibinin buluşunu sahiplenme ve kullanma hakkıdır.

• **Faydalı model:** Bir buluşun hakkının korunmasıdır.

• **Know-how:** İşletmelerin ekonomik faaliyetlerinde (malların üretiminde, satımında, hizmetlerin sunulmasında, organizasyon ve idare gibi işletmeye ilişkin faaliyetlerde) kullanılan teknik, ticari, idari, mali veya başka bir alana ait bilgilerin bir bedel karşılığında satılmasıdır.

• **Genel Ağ Girişimciliği:** Elektronik ticaret, son yıllarda iş dünyasında yaşanan en önemli gelişmelerden biridir. Temelde e-ticaret hem işletmeden müşteriye, müşteriden müşteriye hem de işletmeden işletmeye boyutlarını kapsayarak çevrimiçi iş yapmayı ifade eder.

• **Sanal Organizasyon:** Herhangi bir mekâna dayanmaksızın sosyal, ticari, sportif, sanatsal alanlarda etkinliklerin sanal olarak gerçekleştirildiği organizasyonlardır.

1.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Aşağıdaki iş fırsatlarını değerlendirmiş kişi, kurum ve kuruluşlara örnekler veriniz.

Franchising	Bayilik	Distribütörlük	Patent	Faydalı Model	Know-how	İnternet

Görsel 5.3.

Dijital Dedektiflik

Gelecekte bilgisayar odaklı mesleklerin diğerlerine oranla daha şanslı sayılabileceği kesin. Yakın dönemde, özellikle şirketlerin siber suçlulardan kendilerini korumaları için bu alanda uzmanlaşmış kişilere ihtiyaç duyacağı öngörülüyor. Dijital dedektiflik işine soyunan kişilerin maaşları da ABD’de yıllık 60 bin dolar civarındadır.

“Sıfır Enerji Ev” Mimarı

Küresel iklim değişikliği nedeniyle gün geçtikçe daha da önemli bir mesele hâline gelen enerji tasarrufu, evleri de yakından ilgilendiriyor. İnşa edilen az enerji tüketecek bu yeni evlere de ‘yeşil evler’ deniliyor zaten. İşte bu sıfır enerji tüketen evleri tasarlama konusunda uzmanlaşmış mimarlar, kesinlikle gelecekte aranan insanlardan olacak. Bu bölüm ABD’de bulunan Yale Üniversitesi’nde mimarlık ve çevre yönetimi altında açıldı. Bu işi icra edenlerin kazanacağı ortalama rakam ise oldukça fazla; yıllık 45 bin ile 100 bin dolar civarında bir kazanç söz konusu.

Fikir Geliştirme Direktörü

Artık sizin herhangi bir konu hakkında düşünmenize ya da araştırma yapmanıza gerek kalmayacak. Siz görevinizi yerine getirirken şirketler düşünce geliştirme direktörleri sayesinde yeni fikirleri sadece yazılı istatistiklere bağlanmadan, sokaklarda insanlarla konuşarak geliştirecek. Bu mesleğin özü kamuoyu yoklamasıdır.

Fıstık Teknikerliği

Çok insanın varlığından haberdar olmadığı farklı bir mesleğe sahip olmak istemez misiniz? Antep fıstığı teknikerliği programında, bahçe bitkileri yetiştiriciliği, Antep fıstığı çeşitleri, fidan yetiştirme teknikleri gibi dersler verilecek hâliyle. İlgilenenler için adres Siirt Üniversitesi Eruh Meslek Yüksekokulu; bölümümüzün tam adı Antep Fıstığı Tarımı ve Teknolojisidir.

Ergonomi Mühendisliği

Ergonomi denilince akla ilk gelen kelime ‘rahatlık’ olsa gerek. Ergonomi mühendisleri tam da bunu amaçlayarak çeşitli iş yerlerinde çalışanların kapasitesini artırmaya yönelik bazı çalışmalar yapıyor. Her meslekten çalışanın rahat ve verimli çalışmasına ortam sağlamak için ergonomik ortamlar geliştiriyorlar. Ergonomi mühendisleri örneğin finans kurumları ve endüstri kuruluşlarında rahatlıkla iş bulabiliyor.

Haber Analisti

Haber sitelerine ve gazetelerin İnternet sayfalarına yapılan okur yorumları ayrı bir dünya... Haber analistlerinin görevi ise öncelikle İnternet üzerinde yeni tartışma alanları yaratmak, fikir üretimini artırmak için başlığın duyulmasını sağlamaktır. Sonra da analiz zamanı geliyor. Buralardan yeni fikirler ve sosyal eğilimler belirleyerek bu içeriği sunmak... Bu başlıkla bölüm ilk olarak ABD Massachusetts’de açılmış ve diplomalıların yılda 70 bin dolar kazandığını söylemekte fayda var.

Enformasyon Mühendisliği

Enformasyon mühendisliği, her yönden etkisi altında kaldığımız enformasyon patlaması sonucunda belki de en ihtiyaç duyulan mesleklerden biri hâline gelmeye aday. Bilgiye ulaşabilecek bir çok yol var ama o oranda önümüze çıkan da bir çok yanlış bilgi var. İzlenecek rota önemli, hata yapmamak ve doğal zamanı iyi kullanabilmek önemli. Enformasyon çeşitli sektörlerle ya da şahıslara doğru enformasyona ulaşma servisi veriyor diyebiliriz.

Atçılık ve At Antrenörlüğü

Son yılların en büyük sektörlerinden biri haline gelen atçılık bölümünün bulunduğu üniversite sayısı her geçen yıl artıyor. Ahır ve tesis hizmetleri, binicilik eğitimi, at terbiyesi gibi eğitimleri alanlar yarış atı eğitmeni ya da antrenörü olabiliyor. Sektör küçük ama mezunları açıkta kalmıyor. Hele atlara karşı ilgi duyuyorsanız çok daha güzel... Örneğin Kapadokya Meslek Yüksekokulu’nda Atçılık ve At Antrenörlüğü okuyabilmek mümkün.

Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği

İç sularda ve denizlerde yaşamakta olan canlıların niteliği, su ürünleri yetiştiriciliği, su ürünlerini değerlendirme ve işleme teknolojisi, avlama teknolojisi gibi konularda eğitim veren bu bölüm şimdilik Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi’nde ve Ege Üniversitesi, Tire Meslek Yüksekokulu’nda bulunuyor. Üç tarafı denizlerle çevrili bir ülke için gayet geçerli bir meslek olsa da, nedense kenarda unutulmuş benziyor.

Kaynak: www.girisimicin.com

“Girişimci her zaman özellikle başlarken başarı ve iflasın eşliğinde durduğunun farkında olmalıdır. Küçük bir hata bile onu yok edebilir.”

Harold S. Green
(Herilt S. Grin)

C) GİRİŞİMCİLERİ DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR

KONUYA BAŞLARKEN

1. Girişimci adayları kuracakları işlerle ilgili ne gibi desteklere ihtiyaç duyarlar?
2. Kredi, hibe, teşvik kavramları size ne ifade etmektedir? Sınıf ortamında tartışınız.

Görsel 5.4.

Gelişen teknoloji, hızla değişen yaşam koşulları insanları yeni arayışlara, yeni oluşumlara yöneltmektedir. Artık eskisi gibi azla yetinmeyen, çok çabuk tüketen insanlar yeni iş alanları, yeni fırsatlar peşinde koşmaya başladı. Ancak insanlar yeni iş fırsatlarını değerlendirirken bilgi, teknoloji, finans, eğitim, kaynak vb. konularda desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Böyle durumlarda girişimci birtakım kurum ve kuruluşlardan destek almalıdır. Bu kurum ve kuruluşlara KOSGEB, bankalar, kaymakamlıklar, kredi kuruluşları, hibeler, İŞKUR'un meslek edindirme kursları, kadın girişimciyi destekleyen kuruluşlar, yerel yönetimlerin meslek edindirme kursları, halk eğitim merkezleri, sivil toplum kuruluşları, özel işletmeler ve teknoloji geliştirme merkezlerini örnek verebiliriz.

KOSGEB

KOSGEB (*Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı*)'in kuruluş amacı küçük ve orta ölçekli işletmelerin ekonomiye katkılarını artırabilmek ve bunların ileri teknolojilerle dünya pazarlarında rekabet edebilecek gücünü sağlamaktır. KOSGEB girişimcilerin ihtiyacı olan bilgiyi ve teknolojiyi sağlar, yeni fikir ve buluşları girişime kazandırır, eğitim programları düzenler ve uygulamalı eğitim sistemleri kurar. Belirli koşullar yerine getirildiğinde kredi ve hibe desteğinde bulunur.

TEKMER

TEKMER(Teknoloji Geliştirme Merkezi)'lerin amaç ve hedeflerini kısaca özetlersek etkin teknoloji kullanımını tercih edecek yeni firmaların kurulması, mevcut firmaların teknoloji kullanımı konusunda desteklenmesi amaçlanır. Ayrıca KOBİ'lerin, AR-GE projelerini destekler. Bu konuda teknik desteğin daha kolay ve etkin olarak KOBİ'lere sağlanması üniversite ile sermaye arasında iş birliğinin

sağlanması, bu iş birliğine başka kamu ve özel kurumların katılımıyla üretim, ihracat, kalite ve teknoloji yönetimi konularında bir sinerji yaratılması hedeflenir.

BANKALAR

Girişimcileri destekleyen kurumların en önde gelenleri bankalar ve kredi kuruluşlarıdır. Bunlara; Türkiye Kalkınma Bankası, Türkiye Halk Bankası, Dünya Bankası, Türkiye Vakıflar Bankası, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası, Eximbank (Türkiye İhracat Kredi Bankası) ve özel bankaları örnek verebiliriz.

TTGV

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı bir yandan ülkemizdeki teknolojik inovasyon faaliyetlerine destek sağlarken diğer yandan da çevreyle ilgili sistemin korunması yönünde destekler sağlamakta ve faaliyetlerde bulunmaktadır. Bu desteklerin amacı; kuruluşlarımızın sahip olduğu teknoloji geliştirme potansiyelinden azami faydayı sağlamalarına olanak vermek, geliştirdikleri teknolojiler ile küresel pazarlarda rekabet eden teknoloji şampiyonu işletmeler hâline gelmelerini sağlamak, “Teknolojik Ürün” ve “Teknolojik Proses İnovasyonu” kavramları çerçevesinde, ticari değeri olan ürünlerin elde edildiği teknoloji geliştirme düzeyindeki AR-GE faaliyetleri desteklemektedir. Altyapı veya üretim yatırıma dayalı projeler TGP (Teknoloji Geliştirme Projeleri) destek kapsamı dışında kalmaktadır.

TÜBİTAK (*Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu*)

TÜBİTAK, yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi veya iyileştirilmesi, ürün kalitesi ya da standardının yükseltilmesi, maliyet düşürücü yeni teknikler ve yeni üretim teknolojileri geliştirilmesi konusunda gerçekleştirilen projelere finans desteği sağlamaktadır. Bu çerçevede desteklenecek projelerin rutin mühendislik uygulamaları değil fonksiyonel değişiklikler içermesi en önemli kriterler arasındadır. Desteklenecek projelerin “bilişim, makine imalat, elektrik-elektronik, biyo-teknoloji, tarım, çevre, gıda, malzeme, metalürji ve kimya” kategorileri adı altında teknoloji geliştiriyor olması gerekmektedir. TÜBİTAK ayrıca proje hazırlamak için alınan danışmanlık hizmeti giderlerini de desteklemektedir.

Girişimcileri destekleyen kurum ve kuruluşlara kalkınma ajansı, KOSGEB, odalar, İŞKUR gibi kuruluşları da ekleyebiliriz.

Görsel 5.5.

KADIN GİRİŞİMCİYİ DESTEKLEYEN KURULUŞLAR

Türkiye’de, Cumhuriyet’in ilanından sonra kadınların çalışma hayatına atılmaları, kadınların girişimcilik alanında da büyük mesafeler kaydetmesine yol açmıştır. Bu nedenle özellikle son yıllarda Avrupa Birliği’nin desteği ile de bir takım kadın girişimciliği destekleme kuruluşları oluşmuştur. Bunlara; KAGİDER (Kadın Girişimcileri Destekleme Derneği), GAPGİDEM (GAP Bölgesi Girişimi Destekleme Merkezi), KEDV (Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı), KA-DER (Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği), TİKAD (Türkiye İş Kadınları Derneği), ABİGEM (Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri) örnek verilebilir.

Ülkemizde kadın girişimcilerin iş hayatında yer alması ve ekonomik hayattaki rollerinin artırılması için çeşitli projelerle desteklenmiştir. Girişimciliği destekleyen kurum ve kuruluşlar ile projelerden bazıları şunlardır:

AB’nin desteğiyle İŞKUR Çağdaş Eğitim Vakfının yaptığı işsiz olan kadınlara çocuk bakıcılığı eğitimi vererek iş bulma olanağı sağlamıştır. (Bir Kucak Sevgi Kapsamında 200 Kadın Projesi)

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği: Merkezi İstanbul’da bulunan sivil toplum kuruluşudur. Eğitimde fırsat eşitliği, kız çocuklarının okullandırılması, kitap, araç-gereç desteği, okul öncesi eğitimi ve lise mezunu kızlara meslek edindirme gibi destekler sağlamaktadır.

KADAV(Kadınlar Dayanışma Vakfı); 17 Ağustos 1999 Marmara depreminde zarar gören sosyal ve ekonomik açıdan desteksiz kalmış kadınlara dayanışma amacıyla İstanbul’da bir araya gelen geniş katılımlı bir kadın platformunun çalışmalarından doğmuştur.

KAMER (Kadın Girişimciler İçin Destek Projesi) vakfı TÜSİAD (Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği) tarafından destekleniyor

KAGİDER (Kadın Girişimciler Derneği); Türkiye’de örgütlenmiş en geniş kapsamlı kadın girişimciler derneğidir. Ülke çapında kadın girişimciliğini desteklemeyi hedeflemekte ve bu amaçla eğitimler, danışmanlık hizmetleri, krediler, üyeleri için politik ve ekonomik iletişim ağı gibi hizmetler sunmakta ve var olan kadın girişimciliği koşullarını geliştirmeye çalışmaktadır.

İlgili AB programı kapsamında KAGİDER, bir İş Geliştirme Merkezi kurmuştur. Merkezin amacı, küçük girişimler için kuluçka merkezi gibi çalışarak teknik, teknolojik ve iş temelli destek sağlamaktır.

Kadın Girişimciliği Programı, UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) ve KAGİDER, GAPGİDEM ve UNDP ile ortaklaşa bir proje yürütmüş ve bu kapsamda 18 kız öğrenciye, KAGİDER bünyesindeki iş yerlerinde çıraklık imkânı sağlanmıştır. Bu 18 öğrenci, aynı zamanda fikir geliştirme eğitimleri de almıştır. 2004 yılında başlayan proje, 2005 yılının yaz mevsiminde sonlanmıştır.

Sivil toplum örgütleri, bireylerin bir araya gelerek oluşturdukları sivil inisiyatiflerdir. Özellikle kadınların meslek edinmesinde öncü olmuştur. Bunlara örnek olarak ABİGEM (Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezi), ÇATOM (Çok Amaçlı Toplum Merkezi), TİKAD (Türkiye İş Kadınları Derneği), TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) gibi çok fazla sivil toplum örgütünü sayabiliriz.

Bunların yanı sıra Ulusal Franchising Derneği, Faktöring Derneği, Finansal Kiralama Derneği, Türkiye Teknoloji Vakfı da girişimcileri desteklemektedir.

Bu kurum ve kuruluşların dışında belediyeler ve halk eğitim merkezleri meslek edindirme kurslarıyla girişimciliği desteklemektedir.

Kaymakamlıklar, valilikler, ticaret ve sanayi odaları ve belediyelerce; “Sosyal Destek Projeleri, Kadın Girişimcilere Destek Projesi” adı altında iş geliştirme hizmeti sağlamak, iş geliştirme merkezlerinin kurumsal kapasitelerini artırmak, küçük işletmelere bina konusunda ve yeni iş kurma konularında destek verilmektedir. Ayrıca Tekno-Girişim Sermayesi Desteği adı altında genç girişimcilere “Küçük Ölçekli İş Kurma Danışmanlık Desteği Projesi” gibi çok önemli projelerle teknolojik ve yenilikçi fikri olan gençlerimize kefilsiz, geri ödemesiz parasal hibeler yapılmaktadır.

2.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Aşağıda verilen kurum ve kuruluşların girişimcilere ne tür destekler verdiğini araştırıp yazınız.

Yerel Yönetimler
KOSGEB
Bankalar
KAGİDER
TOBB
ÇATOM
Yaygın Eğitim Kurumları

3.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Yaşadığınız çevrede ticaret odası, esnaf odaları, belediye, kaymakamlık ve varsa birkaç sivil toplum örgütünü ziyaret ederek genç girişimcilere sağlanan destekler ile ilgili bilgileri toplayıp sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

“Günümüzde bir iş kurmak, girişimci olmak, eski sınırları aşmak ve öncülük etmek demektir.”

Paula Nelson
(Paula Nelsin)

KENDİ İŞİNİ KURAN KADINLAR

Refika Aktaş 45 yaşında. 8 çocuklu bir ailenin en büyük evladı olan Refika 17 yaşında gelin oluyor. Elektriği bile olmayan Rize'nin bir köyünde yaşamaya başlıyor. Zor günler geçiriyor. "Başarılı bir öğrenciydim, okumak istedim ama ailem izin vermedi" diyen Refika çocuklarının eğitimine büyük önem veriyor. Ailesi Yalova'ya taşınıyor. Bir yaz yanlarına tatil yapmaya gidiyor. 19 Ağustos depremini yaşıyor. Yaralı olarak

kurtuluyor ama kardeşini ve yengesini kaybediyor. Ailesi de bütün mal varlığını... En büyük çocuk olduğu için kardeşlerine yardım etmeye başlıyor. Dokuma kursuna gidip, iş kurmayı da kafasına koyuyor. Mikro krediyi duyunca hemen araştırıyor. Arkadaşlarıyla grup kuruyor ve gidip 700 lira kredi çekiyor. Kazandığı parayla hem geçinip kardeşlerine destek oluyor hem de borcunu ödeyip tekrar kredi çekiyor. Şimdi hedefi pazar payını genişletmek.

Havva Erdinç 36 yaşında. Erzurum'da yaşayan Havva, ev ekonomisine katkıda bulunmak istiyor. Ev yemeği yapıp satmaya karar veriyor. Önce yakın çevresine yemek yapıp satıyor. Bir komşusundan mikro krediyi duyuyor. Birkaç komşusuna teklif götürüyor. Grup oluşturup mikro krediye başvuruyorlar. 700 lira kredi çekiyor. Malzeme alıp, bir de kartvizit bastırıyor. Daha uzak yerlerden sipariş almaya başlıyor. Siparişleri dolmuşla götürdüğü için şimdiki hedefi bir araç alıp işini iyice büyütmek.

Selma Pelen 33 yaşında. Evli ve 3 çocuk annesi olan Selma Malatya'da yaşıyor. Eşi market işletiyor. Eşinin işleri durgunlaşınca aile bütçesine katkıda bulunmak istiyor. "Ne yapacağım" derken mikro krediyi öğreniyor. 2009'da 500 lira alıyor, Bursa'dan havlu getirip satıyor. Borcunu ödedikten sonra 2010'da bin lira daha kredi alıyor. Üstüne de 3 bin lira girişimci kredisi çekerek hayalindeki tuhafiyeye dükkanını açıyor. Dükkanında evinde el işi yapan kadınların ürünlerini de satmaya başlıyor. Ertesi yıl tekrar

kredi çekip işlerini büyütüyor. Çevresinde iş yapmak isteyen kadınları da mikro kredi ile tanıştırıyor. Hedefi tekrar kredi çekip iş yerini büyütmek.

Ç) GİRİŞİMCİLERE ÖNERİLER

KONUYA BAŞLARKEN

1. Girişimciler, faaliyetleri öncesinde ve faaliyetleri sırasında ne gibi sorunlarla karşılaşabilirler ?
2. Sosyal, kültürel ve coğrafi faktörlerin girişimcilik üzerinde ne gibi avantaj ve dezavantajları olur? Tartışınız.

Görsel 5.6.

1. Girişimcilerin Aşması Gereken Engeller

Genç girişimcilerin veya girişimci adaylarının faaliyetleri esnasında karşılaşılabilecekleri bazı sorunlar vardır. Bu sorunlar kaçınılmaz olarak ortaya çıkar. Çünkü iş hayatı dinamiktir ve sürekli değişiklikler gösterir.

Genç girişimcilere bu sorunların üstesinden gelebilmede yapılacak öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Girişimcilerin en büyük problemi finanstır. Sermaye sağlamak amacıyla aşırı borçlanma yapılmamalıdır.
- İşletmenin sürekliliğinin sağlanması gerekmektedir. Girişimcilik ruhu nesilden nesile aktararak geliştirilmelidir. İşletmelerde sürekliliğin sağlanması büyümenin temel şartı olan yeniliklere bağlıdır. Yenilik yaratabilmek için talebin ve piyasaların sürekli takip edilmesi gerekir.
- İşler büyüdükçe bir profesyonel yöneticiye ihtiyaç duyulmaktadır. Patronlar yöneticilere yetki ve sorumluluğu devretmelidir.
- İş kurarken fizibilite çalışmalarına gereken önem verilmelidir.
- Piyasa konusunda gerekli ve yeterli araştırmalar yapılmalıdır. Yatırımlarına başlamadan önce hangi piyasalara gireceklerini, hangi ürün demeti ile hangi müşteri grubuna hitap edeceklerini, rakiplerinin durumlarını araştırmak gerekmektedir.
- Girişimcilerin önündeki bürokratik engeller kaldırılmalı, bürokratik işlemlerde sadeleştirme yapılmalıdır. Girişimciler vergi ve sigorta işlemlerinde girişimciler bilgilendirilmelidir.
- Girişimcilere yol gösteren eğitici kurum ve kuruluşlar artırılmalıdır. Girişimciler zamanın gerektirdiği yönetim bilgi ve becerilere sahip olmalıdır. İş fikrinin hayata geçirilmesinden sonra da girişimcilerin aşması gereken bazı engeller vardır.

Bu engeller şu şekilde özetlenebilir:

- İşletme sermayesi sorunları,
- Dönemsel ekonomik krizler,
- Nakit akış sorunları,
- Yıkıcı rekabet,
- Kuruluş yeri sorunları,
- Büyük sanayi ya da pazara uyum sorunları,
- Çeşitli işletmecilik sorunları,
- Sermaye yetersizliği,
- Bürokratik engeller,
- Piyasa araştırmasının ve fizibilite çalışmalarının yetersizliği,
- Yatırımın yanlış zamanda yapılması,
- Girişimcinin kişisel özellikleri,
- Aile desteğinin yetersiz olması,
- Sosyal çevrenin yetersiz desteği,
- Girişimciliği destekleyen kurum ve kuruluşların yetersizliği.

Görsel 5.7.

2. Girişimcilerden Girişimci Adaylarına Öneriler

Başarılı ve başarısız girişimcilik örneklerinden hareketle girişimci adaylarına önerilerimiz şunlardır:

- İşe sıfırdan başlanmalı ve işe başlarken sağlam adımlar atılmalıdır.
- Başkalarından daha iyi yapılan işler keşfedilmeli ve yapılmalıdır.
- İnsanların talepleri, zevk ve istekleri karşılanmaya çalışılmalıdır.
- Girişimci kendisini müşterilerin yerine koyarak karar vermelidir.
- Girişimcilikte olmazsa olmazlardan biri de kendine güvendir.
- Satın almak kadar satmak da önemlidir.
- İş yerinde çalışacak kişilerin seçimine dikkat edilmelidir.
- Güven tüm iş hayatının en önemli unsurudur.
- İş ahlakına sahip olmak iş hayatında sürekliliğin temelidir.
- Her işi zamanında yapmak çok önemlidir.
- Dengeli ve planlı hareket etmek gerekir.

- İş hayatında kazanılan tecrübelerden yararlanmak gerekir.
- Kendini geliştirme arzusuna sahip olmalı, sürekli araştırma ve gözlem yaparak kendini yenilemelidir.
- Gerekli riskler üstlenilmelidir.
- Yaratıcılık özellikleri kullanılarak fikirler projelere dönüştürülebilmelidir.
- Diğer insanlarla iyi ilişkiler kurarak güven oluşturmak gerekir.
- Her felakette zaferin, her zaferde de felaketin tohumları aranmalıdır.
- İster kazanın ister kaybedin ama daima kendinizi yenilmez olarak addedin.
- Bazı dönemlerde zarar edilebilir. Hedef uzun vadeli olmalıdır.
- Başarısızlıklar başarılı yola giden basamaklardır.
- Ailenin ve çevrenin desteği mutlaka dikkate alınmalıdır.
- Girişimcilikte cinsiyetin rolü yoktur, Türkiye’de çok başarılı bayan girişimciler bulunmaktadır.

Görsel 5.8.

2.

DERS İÇİ ETKİNLİK

Aşağıda girişimcilerin sermaye sorunlarına ilişkin üç öneri sunulmuştur. Siz de iki sorun belirleyerek bu sorunlarla ilgili birkaç çözüm önerisi sununuz.

GİRİŞİMCİLERİN SORUNLARI	ÇÖZÜM YOLLARI
<ul style="list-style-type: none"> • Sermaye yetersizliği 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bankalardan kredi bulma 2. Yeni ortak alma 3. Hibe imkânlarını araştırma
<ul style="list-style-type: none"> • 	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<ul style="list-style-type: none"> • 	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

D) GİRİŞİMCİLERİN SOSYAL SORUMLULUKLARI

KONUYA BAŞLARKEN

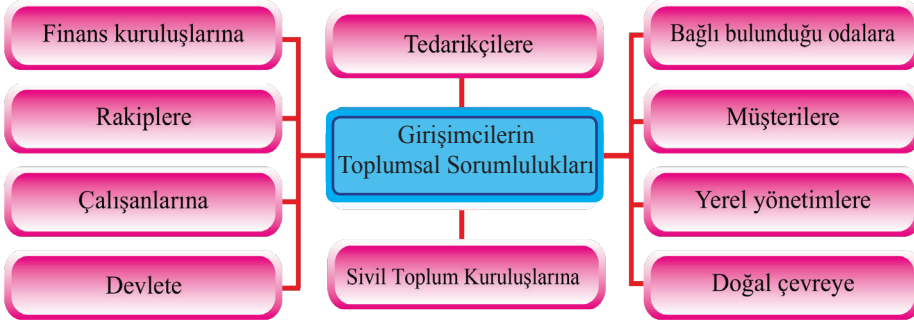
1. Ailenize ve çevrenize karşı temel sorumluluklarınız nelerdir?
2. Ticaretle uğraşan girişimcilerin tüketicilere karşı temel sorumlulukları neler olabilir? Tartışınız.

Girişimciler faaliyetlerine devam ederken bazı sorumluluklarını yerine getirmelidir. Bu sorumluluklar temelde iki kategoride ele alınabilir. Bunlardan ilki sosyal, ikincisi yasal sorumluluklardır. Girişimcilerin toplumsal sorumlulukları denildiği zaman ilk akla gelenler;

- Haksız ve aşırı kâr elde etmeme,
- Vergi ödeme bilincine sahip olma,
- Çalışanların yasal haklarına saygı gösterme,
- Tüketicilerin talep ve isteklerine önem verme,
- Kişisel çıkarlar için şirketin maddi imkânlarını ve çalışanlarını suistimal etmeme,
- Çalışanların sağlığını ve yaşamını tehlikeye atmama,
- Bilgiyi doğru kullanma,
- Çalışanlar arasında güven ve adaleti sağlama,
- Rakiplere karşı haksız rekabete girişmeme,
- Rakiplerini ve iş ortaklarını rencide edici davranışlardan uzak durma,
- Çevreyi korumaya önem verme,
- İlgili odaların yönetimlerinde görev alma ve faaliyetlerine katkı sağlama,
- Yerel yönetimlere karşı sorumluluklarını yerine getirme,
- Sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerine yardımcı olma,
- Banka ve finans kuruluşlarına karşı sorumluluklarını yerine getirme vb. olarak sıralanabilir.

Görsel 5.9.

Şekil 5.1.

3.**DERS İÇİ ETKİNLİK**

Aşağıda dört farklı işletme türü verilmiştir. İlgili işletmelerin sosyal sorumluluklarının neler olduğunu yazınız.

Hastane

.....

.....

.....

.....

Görsel 5.10.**Kreş**

.....

.....

.....

.....

Görsel 5.11.**Süt ve süt ürünleri üreten mandıra**

.....

.....

.....

.....

Görsel 5.12.**Sentetik boya fabrikası**

.....

.....

.....

.....

Görsel 5.13.**4.****DERS İÇİ ETKİNLİK**

Günümüzde “kâr odaklı işletmeler” değil, “müşteri odaklı işletmeler” uzun vadede daha kazançlı çıkar. İfadesini kısaca açıklayınız.

E) GİRİŞİMCİLERİN YASAL SORUMLULUKLARI

KONUYA BAŞLARKEN

1. Çevrenizdeki iş yerlerinde bulunan iş yeri açma, çalışma izni, vergi levhası veya fiyat listesi gibi belgelerin görünür bir şekilde asılı olmasının nedenleri neler olabilir? Tartışınız.
2. Mali müşavir, harç, beyanname, vergi, sosyal güvenlik kurumu kavramları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Sınıf ortamında paylaşınız.

Görsel 5.14.

Girişimcilerin yeni bir iş kurarken veya faaliyetlerine devam ederken yasalar gereği kurum ve kuruluşlara karşı sorumlulukları vardır. Yasal sorumluluklar, faaliyet gösterilen alanlara göre farklılıklar gösterebilir. Yasal sorumlu olunan kurum ve kuruluşlardan bazıları şunlardır;

- **Vergi Dairesi:** Girişimcilerin işe başlama / bırakma bildirimi, gerekli bildirge ve beyannameleri verme, defter tutma, ödeme kaydedici cihaz kullanma, vergi levhası asma, geçici vergi ödeme, devamlı bilgi verme gibi sorumlulukları vardır.

- **Sosyal Güvenlik Kurumu:** İş yerini bildirme, sigortalıyı bildirme, primlerin ödenmesi gibi sorumlulukları sosyal güvenlik kurumlarına karşı sorumluluklarındandır.

- **Ticaret Odası, Sanayi Odası ve Meslek Odaları:** Her tacir bulunduğu yerin ticaret odasına kayıt olmak zorundadır. Sanayi odasına kaydolun tacir, ticaret odasına kaydolun zorunda değildir. Ticaret odasına kaydolun tacirin meslek grubuna göre ilgili odaya kaydını ticaret odası yapar.

- **Bölge Çalışma Müdürlükleri:** İş yerinde işçi çalıştıran işveren, işe giren ve işten çıkan işçileri bölge çalışma müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

- **Bakanlık İl Müdürlükleri:** İnsan sağlığı ile ilgili işçi çalıştıran (market, kasap vb.) iş yerleri çalıştırdıkları işçiler için il sağlık müdürlüklerinden bulaşıcı hastalıkları olmadığına dair çalışabilir raporu almak zorundadır.

Kurumlara gerekli belgeler ile müracaat yapıldıktan sonra iş yeri faaliyete geçirilir. Gerekli izinler alınmadan iş yeri faaliyete geçirildiği takdirde cezai işlemle karşı karşıya kalınacağı unutulmamalıdır.

4.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Aşağıda farklı iki işletme örneği verilmiştir. Çevrenizde bulunan serbest muhasebeciler veya mali müşavirlerden bu işletmelerin faaliyetlerine başlamadan önce kanuni olarak yerine getirmesi gereken sorumlulukları araştırarak noktalı yerlere yazınız.

	Başvurulan Kurum ve Kuruluşlar	Alınan Belgeler
Giyim mağazası	1..... 2..... 3..... 4..... 5.....	1..... 2..... 3..... 4..... 5.....
Lokanta	1..... 2..... 3..... 4..... 5.....	1..... 2..... 3..... 4..... 5.....

F) GİRİŞİMCİLERİN İŞ AHLAKI

KONUYA BAŞLARKEN

1. Alışveriş tecrübelerinizden yola çıkarak bir işletmede karşılaştığınız size karşı olumlu ve olumsuz tutumlardan nasıl etkilendiğinizi sınıf ortamında paylaşınız.
2. Aldığınız ürünler “ayıplı mal” (belirtilen özelliklere sahip olmayan ürün) olursa tepkiniz ne olur? Sorunu halletmek için hangi yollara başvurursunuz?

Görsel 5.15.

İş hayatında girişimcilerin, yöneticilerin ve diğer çalışanların davranışları büyük ölçüde yasalarla belirlenir. Aynı biçimde bir işletme ve çevresi arasındaki ilişkilerin çoğu da yasalar çerçevesinde yürür. Yasaların da ötesinde neyin iyi,

5.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Sizce iş hayatında en fazla ihlal edilen ahlak kuralları nelerdir? Çevrenizden, ailenizden, arkadaşlarınızdan, internetten, işletme sahiplerinden bilgiler toplayarak bu kuralları belirleyiniz. Bunları dikkate alarak işletme sahiplerine yönelik olarak bir ahlak kuralları bildirgesi hazırlayınız.

İŞ AHLAKI BİLDİRGESİ

Aşağıda yazılı ahlaki değerlere uyacağımıza söz veriyoruz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Lise öğrencisi Fatih, bir spor mağazasından beden eğitimi derslerinde kullanılmak üzere bir ayakkabı satın almıştır. Aldığı ayakkabı birkaç kullanımdan sonra dikiş yerlerinden açılmıştır. Fatih, ürünün değişimi ya da ücretin iadesi için faturası ile birlikte mağazaya başvurmuştur. Fakat bu talebine olumlu cevap alamamıştır.

Bu durumun yasal dayanaklarını ve çözümünü için yapılacak işlemleri sırasıyla tabloya yazınız ve dilekçeyi tamamlayınız.

Yasal Dayanak

Őikâyet nedeni

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

..... KAYMAKAMLIğI

Tüketici Sorunları İlçe Hakem Heyeti Başkanlığına

.....

.....

.../.../20...

İmza

Adres :

Ek:

1. Fatura

2. Ürün

“AHİLİK”

Tarih boyunca Türkler, daima iyiyi güzeli aramışlar ve bulduklarında da te reddüt etmeden almışlardır. Türklerin İslamiyet’e geçmeden önceki kültür değerleri bile bugün birçok ülkede görülememektedir. Tarihi araştırmalarda o dönemde insan haklarına saygı, kadının toplumdaki saygın yeri, misafirperverlik, bir tehlikeye karşı birlik oluşturmak, dayanışma, yardımlaşma gibi birçok insani değerlerin bugünkü tabiri ile evrensel değerlerin mevcut olduğunu görüyoruz.

Ahilik tüm bu değerleri kaynaştıran ve hayata geçirilmesini sağlayan bir yeniliktir. Türklerin “Rönesans”ıdır. Ahilik anlayışı, toplumda yaşayan fertleri birbirine yaklaştırmak ve aralarında dayanışma kurulmasını sağlamaktır. Bir toplumda birlik ve dayanışmayı sağlayan en önemli unsur müşterek değerlerin korunması ile mümkündür. Türklerin Anadolu’da bin yıldan beri varlığını sürdürmelerindeki sır Ahilik anlayışı içerisinde bu değerlere saygı göstermeleridir.

Bu anlayışa göre din, dil, ırk farkı gözetmeksizin herkese eşit muamele yapılmıştır. Bir toplumda sosyal tabakalaşma olabilir. Kimi zengin, kimi fakir olabilir; fakat ikisi arasındaki fark fazla olmamalıdır. Ahilik zenginliğe karşı değildir. Çalışmak ve üretmek, alın teri ile kazanmak Ahilikte bir ahlak kuralıdır. Bunun için herkesin mutlaka bir mesleği ve işi olmalıdır. Ahilik, halkın sırtından geçinenlere, bir köşeye çekilip miskin miskin oturanlara karşıdır.

Ahilikte iş ve meslek ahlakı, kabul edilmesi mecburi kurallar hâline gelmiştir. Kendinden önce başkalarını düşünmek ve kollamak, hak ettiğinden fazlasını istememek, kanaat ve tevazu ölçüleri içerisinde “hırs” ve “tamah”dan uzaklaşmak, kendi yeteneğine uygun bir işle meşgul olmak, sanatını mutlaka bir üçüncü üstattan öğrenmek ve birliğin, beraberliğin korunması için dayanışma içerisinde bulunmak ahiliğin mutlaka uyulması şart olan ahlak kaideleridir. Bu kaideler, Ahileri tekke ve türbelerde çöreklenerek el açıp halkın kutsal duygularını sömürerek onların sırtından bedava geçinen asalak zümrelerden ayıran farklardır. Ahiler yeniliğe açık insanlar olup halka sanat, meslek ve genel bilgiler öğretmek için var güçleriyle çalışırlar.

Ahilik sisteminde, iş yerinde çalışanlar ile çalıştıranlar arasında pek fark olmadığı gibi aralarında baba-oğul ilişkileri vardır. İş yeri aynı zamanda sanatın ve ahlakın öğretildiği bir okuldur. Burada üretilen mal, belli bir ihtiyacı karşılayacak şekilde kusursuz ve tam olarak üretilir. Emeğin karşılığı çalışanın alın teri kurumadan ödenir. İş yerlerinde çalışan ve çalıştıranlar dayanışma içerisinde. Bu uygulama emek ve sermayenin barışık olduğu bir model oluşturur.

Ahilik sisteminde bir malın üretimden tüketicinin eline geçene kadar üretimin her safhası bütün çalışanların sorumluluğu altındadır. Çıraklar, kalfalar ve ustalar hep birlikte malın kalitesinden sorumludur. Ayrıca oto kontrol sistemi ile malın kalitesi sürekli denetlenir. Üretime katılan her kademedeki personelin eği-

Ahi Evran Heykeli

timi, işletme içi tüm personelden faydalanma, tam kapasite çalışma gibi tedbirler yanında iş yerinde her türlü üretim ve hizmetlerden iş yeri çalışanları sorumlu tutulmaktadır.

Ahilik düşüncesinin kurduğu Ahi Birliklerini batıdaki ve doğudaki benzer teşkilatlardan ayıran özellik, din adamlarının da devlet adamlarının da Ahiler üzerinde herhangi bir etkisinin olmayışıdır. Bunun sonucu olarak Ahilik sivil toplum kuruluşlarının en eski bir modelidir.

Ahilerin kendi üyeleri ile devlet ve toplumdaki fertler arasındaki ilişkilerde daima “demokratik ve laik” anlayış hâkim olmuştur. Ahiler seçmede, seçilmeye ve idarede tamamen demokratik bir sistem içinde yaşarlardı. Keyfîlik, şahsi ihtiras ve emellere kesinlikle yer verilmezdi.

Ahilik teşkilatı hak ve adalet ölçülerine riayet ederek toplumda saygın bir yer kazanmış ve topluma hizmette kusur etmedikleri gibi devletle halk arasındaki koordinasyonu sağlamışlardı.

Ahilik kurumunun meslek ahlakı, doğruluk ve bağlılığa dayanmaktadır. Ahi'nin mesleki ahlâkının dayandığı prensipler şu şekilde sıralanabilir.

Bu prensipleri yaşayış felsefesi haline getirmiş bulunan Ahilik kurumunun mensupları arasında “pazarlık” görülmez. Çünkü Ahi ahlakı ile yoğrulmuş bulunanlar, fahiş fiyatla mal satmayı veya fahiş fiyat isteyerek malın değerinin pazarlık konusu yapmayı büyük ahlaksızlık olarak kabul ederler. Ahilik kurumunun meslek ahlakının bir diğer özelliği de “ustaya bağlılık”tır. Kurumunun üyesi, usta dahi olsa kendisini yetiştirenlere her zaman saygılı davranmayı ahlakî bir meziyet olarak kabul eder.

G) ATATÜRK'ÜN GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ VE ÖNERİLERİ

KONUYA BAŞLARKEN

1. Atatürk'ün girişimciliğini öne çıkaran en önemli gösterge nedir? Tartışınız.
2. Atatürk inkılaplarından hareketle Atatürk'ün girişimcilik yönünü değerlendiriniz.

Görsel 5.18.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında (1923-1932) özel sektör eliyle kalkınma politikası uygulanmıştır. Bu politika çerçevesinde özel sektörü (müteşebbis sınıfı) geliştirici birtakım teşvikler uygulamaya konulmuştur. Atatürk, özel teşebbüsün ülke ekonomisine faydalı olacağına inanmıştır.

Bir röportajında Atatürk, baştan beri özel teşebbüsü esas tuttuğunu ve ölüncüye kadar bu prensibi uygulayacağını belirtmişti. Memleketimizde birçok milyonların hatta milyarların yetişmesine çalışacağız.” şeklindeki sözleri Atatürk'ün özel teşebbüs hakkındaki düşüncelerini açık şekilde göstermektedir.

Atatürk'ün 1922 yılında Sovyet büyükelçisi ile yaptığı konuşma ilginçtir: “... Benim amacım, ... Anadolu tacirine yardım etmek, zenginleşmesini sağlamaktır. “Atatürk bir başka konuşmasında da “...Cumhuriyet hükümetinin; namuskâr, vatanperver, Cumhuriyetperver iş erbabına daima yardımcı olacağına şüphe edilmemelidir.” demiştir. Bu konuşmalar, Atatürk'ün uygulayacağı iktisadî politika hakkında bilgi vermektedir.

Atatürk'ün girişimcilik yönünü gösteren çalışmalarına şunları örnek verebiliriz.

Anadolu Ajansı

Ajans, 2 Mart 1925 tarihinde kurulan *Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi* ile özerk statüye geçmiştir. Anadolu Ajansı, ürettiği haber metinleri, analizleri, fotoğraf, grafik, ses ve video ürünlerinden oluşan ürünlerini, medya kuruluşları, gazeteler, online platformlar, web siteleri, televizyon kanalları, radyo istasyonları, kamu ve özel kuruluşlara sunmaktadır. Halen faaliyetlerine devam etmektedir.

Atatürk Orman Çiftliği

Atatürk, Ankara'nın 7 km. batısındaki çorak topraklarda örnek bir çiftlik kurmayı düşünmüş, Türk çiftçisine, toprak ve tabiat şartları uygun olmasa dahi, bilgiyle ve kararlılıkla çalışıldığı takdirde başarı sağlanabileceğini göstermek istemişti. Atatürk 11 Mayıs 1937'de çiftliklerini, içerisindeki köşklele birlikte milletine armağan etmiştir.

Demiryolları ve Limanlar Genel Müdürlüğü

Demiryollarının yapımı ve işletmesi için kurulan ve Nafia Vekâleti'ne bağlı olarak çalışan müdürlükler 1927'de birleştirilerek Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesi olarak kuruldu. Bu kuruluşun adı, 1929'da Devlet Demiryolları ve Limanları Umum Müdürlüğü, 1931'de ise Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğü olarak değiştirildi. 1984'te ise Kamu İktisadi Kuruluşu konumuna getirildi.

Elektrik İşleri Etüt İdaresi

Kurum, 1960 ve 1970'li yıllardaki büyük hidroelektrik santral inşa hamlesinde DSİ ile çok büyük rol oynamıştır. Görev ve uzmanlık alanı kapsamındaki etüt ve araştırma işlerini kurum ve kuruluşlara ücreti karşılığında yapmaktır. Kurum hali hazırda faaliyetlerine devam etmektedir.

Maden Tetkik Arama Enstitüsü (MTA)

Yeraltı zenginliklerimizi arayıp çıkarmak, bunlardan işletilmekte olanları daha verimli duruma getirmek, bu alanda inceleme ve araştırma yapmak, faaliyet konusuyla ilgili elemanları yetiştirmek üzere 1935 yılında kuruldu. Bugün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi Kamu İktisadi Teşebbüsü olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Merkez Bankası

Cumhuriyet'in ilk yıllarında siyasal yönetimin ana düşüncesi, bir merkez bankası oluşturmaktan çok, ulusal ticaret bankaları yaratmaktı. Bunun için 1924'te, önce Türkiye İş Bankası oluşturuldu. 1925'te süresi dolacak olan Osmanlı Bankası'nın imtiyazı 1935'e değin uzatılmakla birlikte, yeni anlaşmada hükümetin banknot çıkaracak bir merkez bankası kurabilmesi için kapı açık bırakıldı. Türk parasının değerindeki düşüslere karşı duyarlı olan Cumhuriyet yöneticileri 1926'da bir merkez bankası kurulması hazırlıklarını başlattı. Merkez Bankasının yolunu açmak için Türk parasının kıymetini koruma hakkında kanun çıkarıldı. Ocak 1932'de çalışmaya başladı. Merkez bankasının temel amacı para biriminin ve para arzının istikrarının sürdürülmesidir. Fakat merkez bankalarının bunun dışında bankacılık sektörünün son kredi mercii olmak, faiz haddinin kontrolü gibi görevleri de vardır.

Merkez Hıfz-ı Sıhha Enstitüsü

"Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfz-ı Sıhha Müessesesi" adıyla çalışmaya başladı. Müessese ile ilgili en son yapılan değişiklik ise 1983 yılında olmuştur. 14 Aralık 1983 tarihindeki Resmi Gazete'de yayınlanıp yürürlüğe giren 181 sayılı kanun hükmünde kararname ile kurumun adı Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi

Başkanlığı olarak değiştirilmiştir. O tarihten beri de Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığına bağlı bir kuruluştur.

Sümerbank

Sümerbank, tüzel kişiliği ve özel kanununda belirtilen sınırlar içinde muhtariyeti olan, sorumluluğu sermayesiyle sınırlı; sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere, özel hukuka tabi şekilde Sanayi Bakanlığına bağlı, İktisadi Devlet Teşekkülü olarak 1933 yılında kuruldu. 1987 yılında Sümerbank'ın özelleştirilmesi kararı alındı ve banka Kamu Ortaklığı İdaresi'ne devredildi. Kurum 2001 yılında özelleştirilmiştir ve holdingleşmiştir. Faaliyetlerine holding olarak devam etmektedir.

7.

DERS DIŞI ETKİNLİK

Atatürk'ün girişimcilik sayılabilecek faaliyetlerini araştırarak girişimcilik önerilerini ve düşüncelerini içeren resim ve yazılarınızı okul panosunda sergileyiniz.

PERFORMANS ÖDEVİ

Hazırlama Süresi : 2 Hafta

Performans Ödevi: Sizden girişimcilerin iş kurmaya başlarken yasal sorumlulukları gereği başvurulması gereken ilgili kurum ve kuruluşlar ile belge ve evrakların neler olduğunu, ilgili yerlere gidip araştırmanız, toplanan bilgi ve belgeleri dosyalamanız isteniyor.

Çalışmayı yaparken; genç bir girişimci adayı olarak mahallenizde küçük bir gıda işletmesi açmak istediğinizde yasal olarak yerine getirmeniz gereken işlemleri serbest muhasebeci veya mali müşavirlerden araştırınız.

Bu çalışmada yeni bir işe başlayan girişimci için;

- İşe başlarken başvuracağı kurum ve kuruluşların neler olduğunu,
- Bu kurum ve kuruluşlara vermesi gereken belgeleri,
- Bu kurum ve kuruluşlardan almamız gereken belgeleri,

Kanunlara göre yapılması, yerine getirilmesi gereken taahhütlerin sırayla neler olduğu belgeyle ortaya konulacak.

Değerlendirme

Yaptığımız araştırmalar doğrultusunda elde ettiğiniz bilgileri ve belgeleri uygun bir şekilde doldurarak bir klasör hâline getirip sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

A) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

1) İsim hakkını, satın aldığı markanın çatısı hakkında belli bir ürün veya hizmeti, belli standartlar çerçevesinde üreten veya pazarlayan yatırımcıya ..... denir.

2) Küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarının ekonomiye katkılarını artırmak ve bunların ileri teknolojilerle dünya pazarlarında rekabet edebilecek gücü sağlayan kuruma..... denir.

3) İş davranışlarıyla ilgili neyin doğru, neyin yanlış, neyin haklı, neyin haksız olduğu hakkında inançlara dayalı ilkeler ve kurallar toplamına..... denir.

4) Bankalar girişimcilere..... imkânlar sağlar.

B) Aşağıdaki ifadelerin doğru olanına “D” yanlış olanına “Y” harfi koyunuz.

- 1) Girişimcilerin iş fırsatlarından biri de patent almaktır.
- 2) Halk eğitim merkezleri girişimciliği destekleyen kurumlardandır.
- 3) İş ahlakı kurallarından biri de diğer işletmeleri fiyat kırmaya zorlamaktır.
- 4) Girişimcilerin yasal sorumluluklarından biri de vergilerini zamanında ödemektir.

C) Aşağıdaki soruların doğru seçeneğini işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi iş fırsatı olarak değerlendirilemez?

- A) Franchising B) Bayilik C) Al-Sat D) Know-How E) KOSGEB

2. Aşağıdakilerden hangisi girişimcileri destekleyen kurum ve kuruluşlardan biridir?

- A) Bankalar B) Distribütör C) Patent
D) Vergi E) Aidat

3) Aşağıdakilerden hangisi iş ahlakı kurallarından değildir?

- A) Çocuklara şiddete yönelik oyuncak satmama.
B) Bilgi casusluğu yapma.
C) Ürün ve çalışanlar hakkında asılsız söylentiler yaymama.
D) Çalışanlar arasında ayrımcılık yapmama.
E) İşleri kayıt altına alma.

4. Aşağıdakilerden hangisi girişimcilerin yasal sorumluluklarından biri değildir?

- A) Notere başvurma. B) Ticaret Odasına başvurma. C) TEV'e başvurma.
B) SGK'ya başvurma. E) Vergi Dairesine başvurma.

Ç) Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

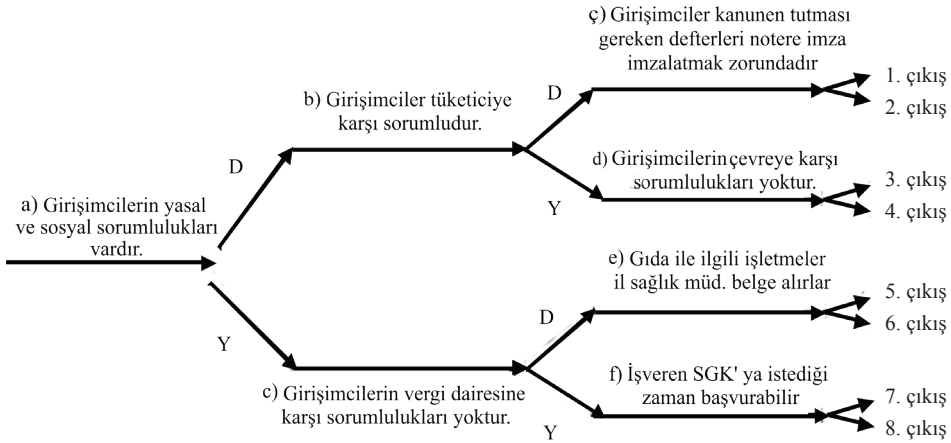
1) Girişimcilerin kişilere karşı sorumlulukları nelerdir? Örneklerle açıklayınız.

2) Girişimcilerin kurum ve kuruluşlara karşı sorumlulukları nelerdir? Örneklerle açıklayınız.

3) Girişimcilerin yasal sorumlulukları nelerdir? Açıklayınız.

4) Atatürk'ün girişimcilik yönünü örneklerle açıklayınız.

D) Aşağıda birbiri ile bağlantılı cümleler içeren bir tanılayıcı dallanmış etkinliği verilmiştir. Bu etkinlikteki cümlelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğuna karar vererek ilgili ok yönünde ilerleyiniz. Her bir cevap sonraki aşamayı etkileyecektir. Vereceğiniz cevaplarla farklı yollardan sekiz değişik çıkış noktasına ulaşabilirsiniz. Doğru çıkışı bulunuz .

“Hiçbirşey ayağınıza gelmez; en azından iyi olan hiç birşey. Her şeyi gidip almanız gerekir.”

Charles Buxton
(Çarls Bakstın)

**GİRİŞİMCİLİKTEKİ GELİŞMELER VE GENÇ GİRİŞİMCİLERE
ÖNERİLER ÜNİTESİNİN ÖZ ELEŞTİRİ FORMU**

Ünitesinin sonunda neleri, ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz.

Bunu yapabilmek için aşağıdaki ölçütlerden sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

Değerlendirme sonunda kısmen veya hayır cevaplarınız çoğunluktaysa, üniteyi tekrar gözden geçirmelisiniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME	DERECELER		
	EVET	KISMEN	HAYIR
Girişimcilikteki iş fırsatlarını örneklendirebilirim.			
Girişimcileri destekleyen kurum ve kuruluşları söyleyebilirim.			
Girişimcilerin sosyal ve yasal sorumluluklarını açıklayabilirim.			
İş ahlakının genel kurallarını sıralayabilirim.			
İş ahlakına aykırı davrananları uyarır tepkide bulunmayı alışkanlık haline getirebilirim.			
Atatürk'ün girişimcilik yönünü örneklerle açıklayabilirim.			

SÖZLÜK

A

adi şirket	: İki veya daha fazla kişinin, ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, belirli bir ortaklık sözleşmesiyle kurdukları şirket. Adi şirketlerin tüzel kişilikleri, unvanı ve ikametgâhı bulunmamaktadır. İflasa da tâbi değildirler. Ayrıca, adi şirketlerin ticaret siciline kaydedilmelerine gerek yoktur.
amortisman	:Kullanılan makine, donanım ve bina gibi yatırım araçlarının yıllık aşınma ve eskime payları.
analist	:Tahlil, analiz yapan kimse, çözümleyici. Mali Analist: Ekonomik ve mali sorunları çözümleyen uzman.
analitik	:Çözümlemeli.
AR-GE	:Araştırma geliştirme. Bilinmeyen ham madde, yeni bir ürün, yeni teknoloji, bilgi ve ürünleri ya da başka bir deyişle üretim tekniklerini daha verimli, daha ekonomik kullanarak en üst katkıyı sağlamak amacıyla kurulmuş bir bölüm.
arz	:Mal veya hizmetlerin belirli bir piyasada, belirli bir zamanda ve belirli bir fiyattan satışa sunulmasıdır.
aşırı istihdam	:Bir ekonominin veya bir işletmenin gereksinim duyduğu iş gücünden fazla olarak iş gücü istihdam edilmesi.

B

bağış	:Bağışlama eylemi ya da biçimi, hibe.
borsa	:Alıcı ve satıcıların ekonomik varlıkların alım satımını yapmak üzere toplandıkları ve hükümet denetimi altındaki yer, piyasa.
büyüme	:İş gücü, doğal kaynaklar ve donanımda, kişi başına bir yıldan geçen yıla oranla daha yüksek bir gelir sağlayacak şekilde kaydedilen artış.

Ç

çapraz kur (parite) :Ulusal paraların dolar dışındaki paralar cinsinden olan fiyatları, bu paraların dolar kuruna göre hesaplanabilir. Bu şekilde dolaylı yoldan hesaplanan döviz kurları.

D

demografi :Nüfus olaylarını istatistik yöntemlerle inceleyen ve bu konuda genel kanunlara ulaşmaya çalışan bilim dalı.

destek :Bir birlik için sağlanan yardım ya da koruma.

devalüasyon :Bir ülke parasının değerinin resmi olarak azaltılması, dolayısıyla yabancı paraların değerinin yükseltilmiş olması; paranın satın alma gücünün azaltılması, kıymetini kaybetme, kur ayarlaması.

dış ticaret :Bir ülkedeki kamu kuruluşlarının, özel kişi ve kuruluşların diğer ülkelerle yaptıkları mal ve hizmet alım ve satımları.

dijital :Sayı temeline dayanan, sayısal.

E

ekoloji :Çevrebilim. İnsanlar ve öteki canlı varlıklarla bunların içinde yaşadıkları çevre arasındaki ilişkileri konu alan bir bilim dalı.

ekonomik mal : Fayda sağlayan, elde edilmesi maliyeti gerektiren ve insan ihtiyaçlarına oranla kıt olan fiziki şeyler.

eksik istihdam :Cari ücret düzeyinden iş aradığı halde iş bulamayanların bulunması.

emek :İnsanın üretim sürecine soktuğu fiziksel ve zihinsel yetenek.

emisyon :Merkez Bankasının para basarak piyasaya sürmesi. Şirketlerin veya öteki kurumların tahvil, bono veya hisse senedi çıkartıp fon sağlamaları.

endeks	:Bir gelişimi gösteren nicelikler ya da değerler arasındaki ilişki. İndeks.
enflasyon	:Ülkedeki fiyatlar düzeyinde sürekli artış sonucu paranın alım gücündeki azalma.
enformasyon	:Haber alıp verme, haberleşme, bilgilendirme, danışma.
ergonomi	:İş bilim. İnsanın bedensel gücünü üretim faaliyetlerinde verimli biçimde kullanmanın koşullarını inceleyen bir bilim dalı.

F

faiz	:Üretim faktörlerinden biri olan sermayeye ödenen bedel, fiyat. Mali fonları belli bir süre kullanmanın karşılığı yapılan ödemedir.
faida	:Mal ve hizmetlerin ihtiyaçları giderme özelliğidir.
finans	:Bir işin yapılabilmesi için gerekli mali ve parasal kaynakların genel adı.
fiyat	:Mal ve hizmetlerin değerinin para miktarı ile ölçülmesi.
fizibilite	:Düşünülen yatırımın ekonomik, teknik, finansal ve hukuki yönlerden etkinliğini belirlemek amacıyla yapılan bir araştırma.

G

gayrisafi millî hâsıla (GSMH)	:Bir ülkede ulusal kaynaklar tarafından bir yıl içerisinde üretilen tüm mal ve hizmetlerin piyasa fiyatlarıyla toplam değerini ifade eden temel kavram.
gelir	:Bir ekonomik birimin emek, doğa, sermaye ve teşebbüs karşılığı sağladığı para.
gelir dağılımı	:Bir ülkedeki toplam gelirin bireylere ya da değişik sınıf ve tabakalara dağılımı.

gerçek kişi	:Bireye kanunların verdiği isim. Bir bireyin, kanunlar tarafından algılandığı Şekil.
gider	:Belli bir zaman aralığında bir kişi, firma veya ekonominin yapmış olduğu harcamalar.
gümrük	:Devlet sınırlarından her türlü geçişi denetleyen devlet kurumu.

H

ham madde	:İmalat süresince kullanılan hiç işlenmemiş veya yarı işlenmiş malzeme, ara malları, girdiler.
hibe	:Bağış biçiminde yapılan mali kaynak aktarımı. Karşılıksız olarak yapılan bir yardım.
hizmet	:Bir ihtiyacı veya talebi karşılamak üzere yapılan iş ya da harcanan emek gibi maddi varlığı olmayan ekonomik faaliyetler.

İ

ihracat	:Bir ülkede üretilen mal ve hizmetlerin yabancılara satılarak başka ülkelere gönderilmesine ilişkin bir dış ticaret işlemi. İhracat gelirlerinin artmasını sağlamak amacıyla hükümetlerce alınan ihracatı özendiren önlemler.
ikame	:Yerine koyma, yerine kullanma, onatma.
iktisat	:Sınırsız insan gereksinimlerinin karşılanmasında kıt kaynakların alternatif kullanımlar karşısında karar verme ve seçim yapma yollarını inceleyen sosyal bir bilim dalı.
istihdam	:İş verme, iş gücünün ekonomik faaliyet alanlarında çalıştırılması işsiz olduğu durumdur. Bir ülkenin fiilen çalışan insan sayısı.
iş gücü	:İş gücü, ücretli veya maaşlı olarak bir işte çalışanlar, kendi işlerinin başında olanlar, işverenler ve işsizlerin toplamını ifade eder.

ithalat :Bir ülkenin diğer ülkelerden satın aldığı mal ve hizmetlere ithalat adı verilir.

ivme :Devinen bir nesnenin hızının birim zamandaki değişimi.

K

kamu :Bir ülkedeki halkın bütünü, devlet veya hükümete ait olan.

kaos :Karışıklık, kargaşa.

kapitalizm :Sermayedarlık. Üretim araçları sahipliğinin özel kişilere ait olduğu ekonomik sistem. Bireylere, ekonomik hayatın başlıca unsuru gözüyle bakar.

kâr :Bir malın satış fiyatıyla maliyet fiyatı arasındaki olumlu farktır.

kısıtlı :Mal ve hizmetlerin insan ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek miktarda olmaması durumu.

kıymet :Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı.

konvertibl :Bir ülke parasının resmi döviz piyasasında, diğer ülke paralarıyla serbestçe değiştirilebilmesi.

konsantre :Yoğunlaştırılmış. Düşüncenin, gücün, duygunun bir noktada toplanması.

kredi :Belirli miktardaki satın alma gücünün belirli bir süre için ve geri verilmek üzere bir bedel (genellikle faiz) karşılığı gerçek ya da tüzel kişilere verilmesi.

kriz :Birden ortaya çıkan şiddetli değişiklik.

M

mal :İhtiyaçları gideren, alınıp satılabilen, kullanılıp tüketilebilen, ihtiyaçları gideren maddeler.

mali	:Mal ve para ile ilgili. Parasal.
mevduat	:Bir faiz geliri elde etmek üzere istenildiği an veya belirli bir vade sonunda geliri çekilmek üzere, bankalara yatırılan para.
mevzuat	:Bir ülkede yürürlükte olan yasa, tüzük, yönetmelik vb. tümü.
motivasyon	:İstekleri, arzuları, ihtiyaçları, dürtüleri ve ilgileri kapsayan bir kavram.
mübadele	:Değiş, değiş tokuş.
mülkiyet	:Bir eşya üzerinde sahibine kullanma, faydalanma ve tasarruf yetkilerini veren hak. Mülkiyet hakkına konu olan eşya taşınabilir ise “menkul mülkiyet”, taşınamaz ise “gayrimenkul mülkiyet” adını alır.

N

nano	:Mikrodan küçük nesnelere, teknolojiler.
-------------	--

O-Ö

otomasyon	:Endüstriyel, tarımsal, idari ve bilimsel işlerin yürütülmesinde insan müdahalesinin bir ölçüde veya tamamen ortadan kaldırılması, otomatikleştirme işlemi.
özelleştirme	:Mal ve hizmet üreten birimlerin mülkiyetinin ve yönetiminin, kamu sektöründen özel sektöre devredilmesi.

P

piyasa ekonomisi	:Birbirinden bağımsız hareket eden, çok sayıda tüketici ve üreticiden meydana gelen, fiyat mekanizmasına dayalı mübadele ekonomisi. Hangi mal ve hizmetin üretileceğine tüketici karar verir. Tüketici tercihlerinin açıklanmasında piyasa göstergesi fiyatlarıdır.
prototip	:İlk örnek, ilk tip.

R

rant	:Dayanıklı bir malın, özellikle toprak, bina ve daire gibi taşınmazların hizmetlerinden yararlanma karşılığı, belirli aralıklarla ödenen bedel, fiyat; bir daire veya toprak kirası gibi.
reel faiz	:Nominal faizin enflasyon oranıyla düzenlenmiş şekli.
reeskont	:İskonto edilmiş bir senedin yeniden iskonto edilmesi.
rekabet	:Herhangi bir etkinlik alanında ayrı ayrı kişi ya da gruplar arasında sürdürülen yarış, firmalar arasında pazar payı, kâr, ciro gibi kriterler üzerinden öne geçmek için verilen mücadele.
risk	:Genel olarak bir faaliyetin içerdiği belirsizlik ve zarar olasılığı.

S

sermaye	:Bina, tesis, makine ve donanım gibi üretimde kullanılan araç ve gereçlerin tümü.
siber	:Güdüm.
sübvansiyon	:Devletin kişi ya da kurumlara para, mal veya hizmet biçiminde yaptığı karşılıksız yardımları ifade eder.

T

tahdit	:Çevresini daraltma, sınır koyma, sınırlama, kısıtlama, çevreleme.
takas	:Bir mal ve hizmetin para aracılığı olmaksızın başka bir mal ve hizmetle değiştirilmesi.
talep	:Belli bir dönemde belli miktardaki mallara yönelik parayla desteklenmiş satın alma gücü.
teçhizat	:Donatı.
tedarikçi	:Araştırıp bulan, elden eden.

teknopark	:İleri teknolojiye dayalı yeni projelerin desteklenmesi amacıyla üniversite kampüslerinde oluşturulan bağımsız alanlar.
teşebbüs	:Ekonomik amaç güden her türlü kuruluşlardır. Mal veya hizmet üretimi için kurulan işletme, firma, şirket.
teşvik	:Özendirme, ekonomi açısından stratejik önem taşıyan sektörlerin devlete desteklenmesi.
tolerans	:Hoşgörü, anlayışlılık, katlanma gücü. Üretim teknolojisinde, bir malın imalat ölçülerinde ortaya çıkabilecek kabul edilebilir sınırlar içinde kalan hata payını ifade eder.
trend	:Akım, eğilim. Belirli bir yönde görülen sürekli değişme eğilimi.
tüketim	:Mal ve hizmetlerin ihtiyacı gidermek amacıyla alınması ve kullanılması.
tüzel kişi	:Birçok kişiden oluşan ve tek bir kişi sayılan hukuki varlık, hükmi şahıs.

Ü

ücret	:Emek hizmetlerinden yararlanma karşılığı yapılan ödeme.
üretim	:İnsan ihtiyaçlarını karşılayan mal ve hizmetlerin yapımı, oluşturulması, imali veya mevcut malların faydasını artıracak biçimde özelliklerinin değiştirilme faaliyeti.
ütöpik	:Hayale dayalı, hayalle ilgili.

V-Y

vergi teşvik	:Vergileme yoluyla özel yatırımları özendirici araçlar. Vergi teşvik tedbirleri, yurt içi ve yabancı sermaye yatırımlarını özendirici araçlar olarak iki temel gruba ayrılabilir.
veymiye	:Bir günlük çalışma karşılığı verilen ücret.

KISALTMALAR

TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
TEFE	: Toptan Eşya Fiyatları Endeksi
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
AŞ	: Anonim Şirket
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TEV	: Türk Eğitim Vakfı

KAYNAKÇA

- ACARER, Erk, Genç Girişimcilerin Başarı Sırları, Hayat Yayınları, İstanbul, 2005.
- AKAT, İlter ve diğerleri, İşletme Yönetimi, İzmir 1997.
- ARIKAN, Semra, Girişimcilik Temel Kavramları ve Bazı Güncel Konular, Ankara, 2004.
- ATEŞ, M. Rauf ve YEŞİLOĞLU, Talat, Sıra Dışı Girişim
- BAŞOĞLU, Meriç, Yoktan Seçmeli Yaşam Deneyimleri Çizgi Kitabevi, Konya, 2005.
- CEMALCILAR, İlhan, Pazarlama Yönetimi, Cilt 1 ve cilt 2, 3. Baskı, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Yayın Nu: 473, Eskişehir, 1997.
- CLAYTON, Susan, Takımınızın Yeteneklerini Geliştirmede Strateji Geliştirme, İstanbul, 1999.
- DÖM, Serpil, Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği, Detay Yayıncılık, Ankara, 2006.
- EREN, Erol, Yönetim ve Organizasyon, Beta Basım Yayın AŞ. İstanbul, 1993.
- ERTÜRK, Mümin, İşletme Biliminin Temel İlkeleri, İstanbul, 2006.
- Genel işletme T. C. Anadolu Üniversitesi Yayını no:1268 Açık öğretim Fakültesi Yayını Nu: 704 Komisyon Editör Prof. Dr. Güneş N. Berberoğlu, Eskişehir, 2001.
- GÜNGÖR, İbrahim, KARAKÖSE, Bahamet, ULUSOY, H. Fikri, Girişimcilik, Kayseri, 2007.
- İNAL, Hasan, Girişimcilik (Müteşebbislik), Sistem Ofset Yayıncılık, Ankara, 2002.
- İZGÖREN, A. Şerif, Moks, 3. Baskı, Elma Yayınları, Ankara, 2008.
- KURT, İhsan, Türk Atasözlerine Psikolojik Bir Yaklaşım, 2. Baskı, Mikro Yayınları, Konya, 1997.
- İL KÜLTÜR MÜDÜRLÜĞÜ ORKÖY BAŞMÜHENDİSLİĞİ, Manisa Yöresi Halıları Sergisi, Manisa, 1994.
- MUCUK, İsmet Modern İşletmecilik, 13. Basım, Türkmen Kitap Evi, İstanbul, 2002.
- MUCUK, İsmet, Temel İşletme Bilgileri, 4. Baskı, İstanbul, 2006.
- MUMCU, Ahmet ve Diğerleri, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi "Atatürkçülük" (Atatürkçü Düşünce Sisteminin Temelleri), IV. Baskı, Yüksek Öğretim Kurulu Yayınları, Yayın Nu: 5, Ankara, 1997.
- MÜFTÜOĞLU, Tamer, Girişimcilik, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Yayın Nu: 524, 7. Baskı, Eskişehir 2001
- OLALI, Hasan, Ekonomi, 4. Baskı, MEB Yayınları, Yayın NU: 605, Ankara, 1990.
- REFİK, İbrahim, Başarı Üzerine Söz Cevherleri, İstanbul, 2000.
- TEKİN, Mahmut, Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği, Selçuk Üniversitesi, İİBF Yayınları, Ankara, 2004.
- TİTİZ, Tınaz, Genç Girişimcilere Öneriler, İnkılâp Kitabevi, Ankara, 1998.
- TİTİZ, Tınaz, Girişimcilik, İnkılâp Kitabevi Yayını, İstanbul, 1995.
- TİTİZ, Tınaz, Girişimcilik Rehberi, Beyaz Yayınları, İstanbul, 2002.
- TÜRKOĞLU, Faruk, Millet'in Efendisi Girişimci, Dizgi Baskı, Kayseri, 2007. Tüm Vergi Kanunları
- ZARAKOĞLU, Avni, İktisat İlminin Temel İlkeleri, Cilt: 1, Sevinç Matbaası, Ankara 1979.

GENEL AĞ KAYNAKÇASI

- <http://www.cevreciyiz.com/makale-detay/843/cirt-cirt-bantin-hikayesi> erişim tarihi: 24.06.2015
- www.ogretmenlarsitesi.com/bilgibankasi/belirli_gun_ve_haftalar/belge/155 erişim tarihi: 24.06.2015
- <http://www.haberler.com/kiraz-bir-koyun-kaderini-degistirdi-haberi/erisim-tarihi:> 24.06.2015 Sayfa 55
- <http://www.basrandanismanlik.com/Konu.asp?ID=1678> erişim tarihi: 24.06.2015
- www.onedergi.com/2009/12/chocnette-mutluluk-hikayesi/ erişim tarihi: 24.06.2015
- <http://www.hurriyet.com.tr/index/ArsivNews.aspx?id=8615913> erişim tarihi: 24.06.2015
- <https://cokiyifikir.wordpress.com/> erişim tarihi: 24.06.2015
- www.tuik.gov.tr erişim tarihi: 24.06.2015
- http://bilgipenceresi.blogspot.com.tr/2013_02_01_archive.html erişim tarihi: 24.06.2015
- <http://www.beysad.org.tr/Activity.php?do=Show&ID=155>
- www.girisimicin.com erişim tarihi: 24.06.2015
- <http://www.posta.com.tr/ekonomi/uzman-gorusu/YazarHaberDetay/Iste-basaran-kadınlar.htm?ArticleID=170929> erişim tarihi: 24.06.2015
- http://www.sesob.org.tr/index.php?sayfa=ahilik&sayfa_no=23 erişim tarihi: 24.06.2015

GÖRSEL KAYNAKÇASI

- 1.1. Görsel http://www.deepo.com.tr/images/large/sal_pazar_11072011_3.jpg 24.06.2015
- 1.2. Görsel <http://www.bebka.org.tr/admin/datas/habers/176/voorkant-visitte-kaartjekopie.jpg> 24.06.2015 Sayfa 20
- 1.3. Görsel <http://www.btinet.com.tr/wp-content/uploads/2013/06/computer.jpg> 24.06.2015
- 1.4. Görsel <http://lh5.ggpht.com/-9O9NdYBRzwI/TV0ONC-na9I/AAAAAAAAAQ/AuUgwL-2SQ/s1600/545.jpg> 13.07.2018
- 1.5. Görsel https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/G/01/srrichar/laptop_bg_acer.jpg 24.06.2015
- 1.6. Görsel <http://www.aso.com.tr/images/stories/renkli-cirt.jpg> btinet.com.tr/wp-content/uploads/2013/06/computer.jpg 24.06.2015
- 1.7. Görsel <https://abprojeyonetimi.com/wp-content/uploads/2015/05/girisimci-is-plani.jpg> 21.05.2017
- 1.8. Görsel http://bilgicagi.com/wp-content/uploads/2013/01/photo_30012013154213_1852.jpg 21.05.2017
- 1.9. Görsel <http://www.midasia.net/blog/wp-content/uploads/2015/04/image-womentreprenuer.jpg> 21.05.2017
- 1.10. Görsel http://www.bizobiz.net/wp-content/uploads/2014/06/comp2_1.jpg 21.05.2017
- 1.11. Görsel <http://d.marmaragazetesi.com/news/100778.jpg> 21.05.2017
- 1.12. Görsel http://i.internethaber.com/application/static/data/611x395_11_507d6bfe86ae3.jpg 21.05.2017
- 1.13. Görsel <http://www.afonyumurta.com.tr/Images/slide3.jpg> 21.05.2017
- 1.14. Görsel <https://www.dreamstime.com/stock-images-broken-egg-image18001974> 21.05.2017
- 1.15. Görsel <http://osub.org/wp-content/uploads/7BSBO14-May%C4%B1s-D%C3%BCnya-%C3%87ifit%C3%A7iler-G%C3%BCn%C3%BC.jpg> 13.07.2018
- 1.16. Görsel <https://www.dreamstime.com/stock-images-dream-team-image2255404> 21.05.2017
- 2.1. Görsel https://lynx.let.hokudai.ac.jp/~myuki/wordpress/wp-content/uploads/2014/09/orange_head.jpg 21.05.2017
- 2.2. Görsel https://bionluk1.azureedge.net/17821_TZ4nC_orj.jpg?fit=crop&w=1400&h=788&fm=png8 21.05.2107
- 2.3. Görsel <https://img.webme.com/pic/a/anolobursa/fw5anolob2bc4.jpg> 21.05.2017
- 2.4. Görsel http://icube.milliyet.com.tr/OnedioGallery/Detail/2017/02/13/25530WcFb3625_2.jpg 21.05.2017
- 2.5. Görsel http://jobbsmartere.no/wp-content/uploads/2014/04/habits_940x507.jpg 21.05.2017
- 2.6. Görsel <http://www.presentconnection.lt/wp-content/uploads/2016/04/maxresdefault.jpg> 21.05.2017
- 2.7. Görsel <http://media.informpskov.ru/content/2015/04/uPOJO1428485393.jpg> 21.05.2017
- 2.8. Görsel https://ig.tamindir.com/gal/e1db313dd8e1/kendinden-macunu-dis-fircasi_30561.jpg
- 2.9. Görsel http://3.bp.blogspot.com/_xPFLCjyBw/TJpAsN4iR3I/AAAAAAAAAAc/ISUItTSjZMQ/s1600/Fatura%2B%625C3%2596deme%2BYeri.jpg
- 2.10. Görsel <http://paradise-eg.net/wp-content/uploads/2013/06/corn-in-a-cup.jpg> 21.05.2017
- 2.11. Görsel https://www.yerelifirmalar.com/uploads/firmaresim/1403530891_indir.jpg 21.05.2017
- 2.12. Görsel <https://www.dreamstime.com/stock-photography-missing-target-image7169472> 21.05.2017
- 2.13. Görsel http://www.quicklearn.ro/wp-content/uploads/2015/06/question_marks_seminars11.jpg 21.05.2017
- 3.1. Görsel http://kitap.eba.gov.tr/panel/dosyalar/upload/gorsel/1187/GR_6318_06_04_2018_23_13_30_51.png 13.07.2018
- 3.2. Görsel <http://nileduworld.com/files/images/12711201591952391.jpg> 21.05.2017
- 3.3. Görsel http://www.hrinfocare.com/userfiles/what_we_do.jpg 21.05.2017
- 3.4. Görsel https://innovacionespdagogicas.milaulas.com/pluginfile.php/2/course/section/1/Fotolia_52402403_Subscription_XXL.jpg 21.05.2017
- 3.5. Görsel http://www.hoergeraete-berlin.de/wp-content/uploads/2016/03/HGAK-pic_head_2440x987_Bau.jpg
- 3.6. Görsel <http://1.bp.blogspot.com/-yA0dbe4QaTY/Ut21Veub1DI/AAAAAAAAANw/kqoi3jpDoCQ/s1600/plan.jpg>
- 3.7. Görsel https://illum-marketing.hu/images/tervezes_illusztr2_vagott_nagy.jpg 21.05.2017
- 3.8. Görsel <https://www.dreamstime.com/stock-image-business-plan-image4304101>

- 3.9. Görsel <http://www.kimnezamanicatetti.com/wp-content/uploads/2015/12/poset-cay.jpg> 21.05.2017
- 4.1. Görsel <http://www.esenlik.com.tr/home/fileView/60e85d66-489e-4ade-a4ce-b56693255bfa/1250> 21.05.2017
- 4.2. Görsel www.kuantumtedavi.com/wp-content/uploads/2017/03/laboratuvar-testleri.jpg?ssl=1 21.05.2017
- 4.3. Görsel <https://media.licdn.com/media/p/3/005/094/244/19bd5ef.png> 21.05.2017
- 4.4. Görsel <http://www.pasifikspa.com.tr/upload/danismanlik3.jpg> 21.05.2017
- 5.1. Görsel <http://www.beylikduzugunlukkiralikdaire.gen.tr/wp-content/uploads/2016/03/tuyap-fuar-takvim.jpg>
- 5.2. Görsel <http://6651166.by/wp-content/uploads/2014/09/9055682.jpg>
- 5.3. Görsel <http://tagarela.co/wp-content/uploads/2015/07/tecnologia-negocios.jpg> 21.05.2017
- 5.4. Görsel <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/10/36/a7/1036a7ee615b2b5a30106883b1547af3.jpg>
- 5.5. Görsel https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/styles/ana_gorsel/public/sayilarla_tubitak.jpg?itok=wKnywKsf
- 5.6. Görsel <http://www.myfikirler.org/wp-content/uploads2/2014/01/sira-disi-is-fikirleri.jpg>
- 5.7. Görsel <https://talentoexpansion.files.wordpress.com/2014/04/min13.jpg> 2105.2017
- 5.8. Görsel <http://www.tebkobitv.com/uploads/videos/thumbnails/4672f96332d45929aad6914bbb705f9e.jpg>
- 5.9. Görsel http://www.bilgiyuvasi6.info/wp-content/uploads/2013/02/bilgiyuvasi6_2015-08-23_21-42-38.jpg
- 5.10. Görsel https://img.haberler.com/haber/081/chp-li-atici-bicak-parasini-kaldirdik-dediler-7726081_x_3460_o.jpg
- 5.11. Görsel <http://www.derinpsikoloji.com/wp-content/uploads/2013/10/okul-oncesi.jpg>
- 5.12. Görsel http://www.adackin.com/modules/gallery/galleries/galeri/IMG_36AF9F-A7CEED-010897-26158F-6ACF01-E42B5F.jpg
- 5.13. Görsel <http://refinishingfurniture.net/wp-content/uploads/2011/09/Enamel-Paint-Can-300x225.jpg>
- 5.14. Görsel komisyon tarafından yapılmıştır.
- 5.15. Görsel http://www.sakaryahalk.com/upload/images/yereh/haber_ici_foto/justice-C279-9CA8-80AD.jpg
- 5.16. Görsel <https://i.cnnurk.com/ps/cnnurk/75/650x0/58da320956593414e0bdfd57.jpg> 21.05.2017

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

I. ÜNİTE

A

1. Fiyat
2. Fayda
3. Girişimcilik-sermaye-toprak iş gücü-bilgi-motivasyon

B

1. Soru D
2. Soru Y
3. Soru D
4. Soru Y

C

1. A
2. A
3. A
4. D

D

Soldan Sağa

1. Fayda
2. Risk
3. Toprak
4. İnovasyon
5. Girişimci
6. E-ticaret

Yukarıdan Aşağıya

1. Arz
2. Fırsat
3. Ekonomi
4. Aile
5. İcat
6. Para

II. ÜNİTE

A

1. Soru D
2. Soru D
3. Soru Y
4. Soru Y

B

1. C
2. A
3. C
4. C

III. ÜNİTE

A

1. İş planı
2. Ekonomik araştırmalar
3. Fizibilite
4. Proje

B

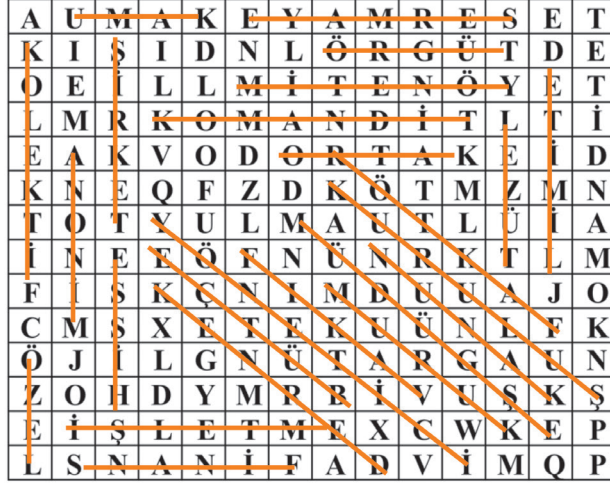
1. Soru D
2. Soru D
3. Soru D
4. Soru Y

C

1. B
2. E
3. A
4. D

IV. ÜNİTE

A	B	C
1. İşletme	1. D	1. C
2. Şirket	2. Y	2. B
3. Limited	3. Y	3. E
4. Satıcı işletmeler	4. D	4. A

V. ÜNİTE

A	B	C
1. Franchising	1. D	1. E
2. KOSGEB	2. D	2. A
3. İş ahlakı	3. Y	3. B
4. Kredi	4. D	4. C